నమ్మలేని నిజాలు

కాలుష్యజలం
నమ్మకాల మునక
పుష్కర నది.

ఖరం ఖరమే
అశ్వం కాలేదెపుడు
ఆశా నిరాశే

మేఘాల దాడి
ఐసుగోలల వాన
తిరుగుబాటు.

రాబడి లేదు
పాలన నేలచూపు
అలజడులు.

జొన్న రొట్టెలు
ఆరోగ్యానికి మెట్లు
ధాన్యాల జోరు

- రేడియమ్
సెల్: 9291527757

నేటినిజం

తెలుగు దినపత్రిక

website:www.netinijam.com

E-mail : netinijam93@gmail.com

శ్రీనిజాలు

విశ్రాంతి, వినోదం, పనితో
మూడూ ఎనిమిది గంటలు !
పెట్టుబడిదారీ విధానం
మీదా నిరసన మంటలు !

షికాగో కార్మికుల సభ
మేడే కు పునాది !
అంతర్జాతీయోత్సవ
కార్మికులకుగాది !

- కందుకూరి శ్రీరాములు
సెల్:9440119245

హైదరాబాద్ గురువారం 27-4-2023 RNI No.52865/93·Postal No.HQ/SD/258/2021-2023 ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 సంపుటి :29 సంచిక: 198 పేజీలు:8 వెల: రూ.1/-

జర్నలిస్టులు స్వతంత్రంగా పనిచేయాలి

ప్రముఖ జర్నలిస్టు ఎస్.వెంకట్ నారాయణ్

సభలో మాట్లాడుతున్న వెంకట్ నారాయణ్

జర్నలిస్టులు స్వతంత్రంగా పనిచేయాలని ప్రముఖ జర్నలిస్ట్, ఫారిన్ కరెస్పాండెంట్స్ క్లబ్ ఆఫ్ సౌత్ ఇండియా అధ్యక్షుడు ఎన్. శంకర్ నారాయణ్ సూచించారు. పాఠశాలలో చదువుకునే రోజుల్లోనే తమ గ్రామంలోని సమస్యలపైన 'ఆంధ్రజ్యోతి' దినపత్రికకు లేఖలు రాశానని ఆయన తెలిపారు. వయోధిక పాత్రికేయ సంఘం ఆధ్వర్యంలో సోమవారం సోమాజిగూడ ప్రెస్‌క్లబ్‌లో ప్రముఖ పాత్రికేయుల ప్రసంగ పరంపర అనుభవాలు–జ్ఞాపకాలలో భాగంగా ఎస్.వెంకట్ నారాయణ్ తన అనుభవాలు–జ్ఞాపకాలను పంచుకున్నారు. కార్పొరేట్ శక్తులు మీడియా రంగంలోకి ప్రవేశంచాయన్నారు. సోషల్ మీడియా వచ్చినా ఎక్కువగా మిస్ యూజ్ అవుతుందన్నారు. వెంకట్ నారాయణ్ అనుభవాలు జర్నలిజం స్కూల్‌లలో నేటితరం జర్నలిజం విద్యార్థులకుచెప్పాలని సీనియర్ సంపాదకులు రామచంద్రమూర్తి అన్నారు.ఆయన అనుభంలో ఆ సగం కూడా తనకు లేదని తెలంగాణ మీడియా అకాడమీ చైర్మన్ అల్లం నారాయణ అన్నారు. ఆయన అనుభవంలో సగం కూడా తనకు లేదని తెలంగాణ మీడియా అకాడమీ చైర్మన్ అల్లం నారాయణ అన్నారు. సంఘం ఉపాధ్యక్షుడు టి. ఉదయవర్లు అధ్యక్షతన వహించిన ఈ కార్యక్రమంలో సంఘం కార్యదర్శి లక్ష్మణ్‌రావు, ఉపాధ్యక్షుడు శ్రీనివాసరావు, కోశాధికారి శ్రీనివాస్ రెడ్డి, సీఎం సీపీఆర్‌ఓ జ్వాలా నర్సింహారావు, సీనియర్ జర్నలిస్టు డి. అమర్ పలువురు పాత్రికేయులు పాల్గొన్నారు.

నిర్బంధాలు పెట్టినా ప్రశ్నించే గొంతుకను ఆపలేరు

పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్న గోరంటి వెంకన్న

ప్రజాగొంతుకను ఎన్ని నిర్బంధాలు పెట్టినా ఆపలేరని ప్రజాకవి,ఎమ్మెల్సీ గోరటి వెంకన్న అన్నారు. ఆదివారం గచ్చిబౌలిలోని సుందరయ్య విజ్ఞాన కేంద్రంలో శ్రీశ్రీ జయభారి పుస్తకాన్ని ఆయన ఆవిష్కరించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ నేడు కేంద్రంలోని బీజేపీ ప్రభుత్వం ప్రశ్నించే గొంతుకలన్నింటినీ కేవలం నిర్బంధం ద్వారా ఆపాలని చూస్తోందని, ఇలాంటి నిర్బంధాలను తట్టుకొని ఈ సమాజం అభివృద్ధివైపు ప్రయాణిస్తుందని తెలిపారు. బీజేపీ ప్రభుత్వం శాస్త్రీయ దృక్పథాన్ని విద్యార్థులకు బోధించకుండా ఎంతో అభివృద్ధి చెందిన భారతదేశాన్ని మళ్లీ మధ్యయుగాల ప్రాచీన కాలానికి తీసుకెళ్లే ఆలోచనతో పరిపాలన చేస్తోందని ఆరోపించారు. కొంతమంది వ్యక్తుల కోసం నేడు కేంద్రం పనిచేస్తోందని విమర్శించారు. ఇలాంటి విధానాలపై భవిష్యత్‌లో యువతరం పెద్దఎత్తున ఉద్యమించాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉందన్నారు. కార్యక్రమంలో పుస్తక రచయిత తెలకపల్లి రవి, రాష్ట్ర సాహితీ ప్రధాన కార్యదర్శి ఆనందాచారి, సుందరయ్య విజ్ఞాన కేంద్రం ట్రస్ట్ సభ్యులు ఆర్. సాంబశివరావు, నిర్వాహకులు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

భగీరథ మహర్షి జయంతోత్సవాన్ని విజయవంతం చేయాలి..!

–జిల్లా కలెక్టర్ డాక్టర్ శరత్.

సంగారెడ్డి, ఏప్రిల్ 26 (నేటి నిజం ప్రతినిధి) ఈనెల 27న జిల్లా కేంద్రంలో నిర్వహిస్తున్న భగీరథ మహర్షి

జయంతిని జయప్రదం చేయాలని జిల్లా కలెక్టర్ డాక్టర్ శరత్ బుధవారం నాడు ఒక ప్రకటనలో కోరారు.

భగీరథ మహర్షి జయంతిని పురస్కరించుకుని వెనుకబడిన తరగతుల అభివృద్ధి శాఖ ఆధ్వర్యంలో అధికారికంగా జయంతోత్సవాన్ని నిర్వహిస్తున్నట్లు తెలిపారు.

ఈనెల 27న ఉదయం 10 గంటలకు సమీకృత కలెక్టరేట్ కాంప్లెక్స్ లోని గ్రీవెన్స్ హాల్లో జయంతోత్సవాన్ని నిర్వహించనున్నట్లు తెలిపారు.

ఇట్టి కార్యక్రమానికి ప్రజా ప్రతినిధులు, అధికారులు, అనధి కారులు, వివిధ సంఘాల నాయకులు హాజరు కానున్నట్లు తెలిపారు.

జయంతోత్సవంలో వివిధ కుల సంఘాల ప్రతినిధులు, ప్రజలు, అధికారులు ,ఉద్యోగులు, విద్యార్థులు అధిక సంఖ్యలో పాల్గొని కార్యక్రమాన్ని విజయవంతం చేయాలని కలెక్టర్ కోరారు.

యడియూరప్పను వెంటాడుతున్న ఓటమి భయం : జగదీష్ శెట్టార్

బెంగళూర్, ఏప్రిల్ 26:కర్నాటక అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో జగదీష్ శెట్టార్‌కు పరాజయం తప్పదని బీజేపీ నేత బీఎస్ యడియూరప్ప చేసిన వ్యాఖ్యలపై శెట్టార్ స్పందించారు. పార్టీ ఒత్తిడితోనే యడియూరప్ప ఈ వ్యాఖ్యలు చేశారని అన్నారు. ఉత్తర కర్నాటకలో బీజేపీకి సీట్లు తగ్గుతాయనే భయం యడియూరప్పను వెంటాడుతోందని చెప్పారు.

ఓటమి భయంతో నైరాశ్యంలో ఇలాంటి వ్యాఖ్యలు చేస్తున్నారని జగదీష్ శెట్టార్ ఎద్దేవా చేశారు. శెట్టార్ హుబ్లీ–ధర్వాడ్ సెంట్రల్ నుంచి విజయం సాధించకుండా బీజేపీ నేతలంతా కృషి చేస్తారని యడియూరప్ప హుబ్లీ ర్యాలీలో పేర్కొన్నారు. కర్నాటక అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో బీజేపీ టికెట్ నిరాకరించడంతో తీవ్ర మనస్తాపానికి లోనైన శెట్టార్ ఆపై కాంగ్రెస్‌లో చేరారు. శెట్టార్, లక్ష్మణ్ సవది వంటి పలువురు లింగాయత్ నేతలు బీజేపీని వీడటంతో ఆ పార్టీ విజయావకాశాలు సన్నగిల్లాయని పరిశీలకులు భావిస్తున్నారు.

నేటి కందం– నేటికి అందం

కం॥ ఇమ్ముగ గాంధీ పథమును
నెమ్మనమున నమ్మినట్టి నిష్ఠల వలనన్
కమ్మని దగు స్వాతంత్ర్యము
కమ్ము కొనెను దక్షిణాఫ్రికా దేశంబున్ !!

(ఏప్రిల్ 27 దక్షిణాఫ్రికాకు గాంధీమార్గంలో స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన రోజు. 27-4-1994)

–రాధశ్రీ
సెల్:9494481210

ఆందోళన వద్దు.. ఇది రైతుల విషయంలో అత్యంత సానుకూలంగా ఉండే ప్రభుత్వం: మంత్రి కేటీఆర్

హైదరాబాద్, ఏప్రిల్ 26: రాష్ట్రంలో కురుస్తున్న అకాల వర్షాలు నేపథ్యంలో రైతులకు ప్రభుత్వం అండగా ఉంటుందని బీఆర్ఎస్ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్, మంత్రి కే. తారకరామారావు తెలిపారు. దురదృష్టవశాత్తు రాష్ట్రంలో కురుస్తున్న వర్షాల వలన రైతులకు ఎదురవుతున్న ఇబ్బందుల పట్ల ఆవేదన వ్యక్తంచేశారు. ఈ కష్టకాలంలో రాష్ట్రంలోని ఎమ్మెల్యేలు, ఇతర ప్రజాప్రతినిధులంతా రైతులకు భరోసా ఇవ్వాలన్నారు. పార్టీ ఎమ్మెల్యేలు, ఇతర ప్రతినిధులంతా క్షేత్రస్థాయిలో పర్యటించి స్థానిక అధికారులతో సమన్వయం చేసుకుంటూ పరిస్థితులను పర్యవేక్షించాలని కోరారు. రాష్ట్రంలోని రైతులు ఆందోళన చెందవద్దని, వారికి ప్రభుత్వం అండగా ఉంటుందని కేటీఆర్ తెలిపారు.

ఇటీవల కురిసిన అకాల వర్షాల నేపథ్యంలో ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ స్వయంగా క్షేత్రస్థాయిలో పర్యటించి రైతులకు భరోసా ఇచ్చిన విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా మంత్రి కేటీఆర్ గుర్తు చేశారు. రైతుల విషయంలో అత్యంత సానుకూలంగా ఉండే ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలో ఉందని చెప్పారు. రైతులు ధైర్యం కోల్పోవద్దని, వారికి అండగా సీఎం కేసీఆర్ ఉన్నారన్న విషయాన్ని గుర్తుంచుకోవాలని తెలిపారు. రానున్న ఒకటి, రెండు రోజులపాటు భారీ వర్ష సూచన ఉన్న నేపథ్యంలో అధికారులంతా క్షేత్రస్థాయిలో అందుబాటులో ఉండాలని అధికార యంత్రాంగానికి మంత్రి కేటీఆర్ విజ్ఞప్తి చేశారు.

సిరిసిల్ల జిల్లాలో పరిస్థితులపై సమీక్ష

మంగళవారం సాయంత్రం నుంచి కురుస్తున్న అకాల వర్షాలపై మంత్రి కేటీఆర్ సిరిసిల్ల జిల్లా అధికారులతో సమీక్షించారు. జిల్లా కలెక్టర్‌తోపాటు జిల్లా ఎస్పీ, వ్యవసాయ అధికారులతో ఫోన్‌లో మాట్లాడారు. జిల్లాలోని పరిస్థితులపై వివరాలు తీసుకున్నారు. అనుకోకుండా కురిసిన ఈ అకాల వర్షాల వలన నష్టపోయిన జిల్లా రైతులను ప్రభుత్వం ఆదుకుంటుందని రైతులకు భరోసా ఇచ్చారు. రైతులు ఆందోళన చెందవద్దని కోరారు. జిల్లా అధికారులతోపాటు జెడ్పీడీసీ, ఎంపీటీసీలు, సర్పంచులు ప్రతి ఒక్కరు తమ పరిధిలోని ప్రాంతాల్లో పర్యటించి రైతులకు అండగా ఉండాలన్నారు. క్షేత్రస్థాయిలో అందుబాటులో ఉండి రైతులకు భరోసా ఇవ్వాలని సూచించారు.

రైతులు మనోధైర్యంతో ఉండాలి.. ప్రభుత్వం ఆదుకుంటుంది: మంత్రి హరీశ్ రావు

సిద్దిపేట, ఏప్రిల్ 26:వడగండ్ల వానతో నష్టపోయిన రైతులు అధైర్యపడొద్దని, ప్రభుత్వం ఆదుకుంటుందని మంత్రి హరీశ్ రావు రైతులకు భరోసానిచ్చారు. రాత్రి కురిసిన అకాల వర్షాలకు సిద్దిపేట జిల్లాలో పంటలు దెబ్బతిన్నాయి.

ఈ నేపథ్యంలో సిద్దిపేట అర్బన్ మండలం నాంచారుపల్లి, బక్రిచెప్యాల గ్రామాల్లో జిల్లా కలెక్టర్ ప్రశాంత్ జీవన్ పాటిల్, వ్యవసాయ శాఖ అధికారుల తో కలిసి మంత్రి హరీశ్ రావు పర్యటించారు.

వడగండ్ల వర్షాలతో దెబ్బతిన్న పంటలను పరిశీలించారు. పంటనష్టం వివరాలను రైతులను అడిగి తెలుసుకున్నారు. ఈ సందర్భం గా వర్షాలతో నష్టపోయిన రైతులను ఆదుకుంటామని, సీఎం కేసీఆర్ ఐఅ దృష్టికి తీసుకెళ్లి నష్టపరిహారం అందిస్తామని ధైర్యం చెప్పారు. ప్రభుత్వం రైతులను ఆదుకుంటుం దన్నారు.

యుద్ధప్రాతిపదికన నష్టపోయిన ధాన్యం పంటల వివరాలు సేకరించాలని జిల్లా అధికార యంత్రాంగాన్ని మంత్రి ఆదేశించారు.

వడగండ్ల వానతో రైతులకు తీవ్ర నష్టం జరిగిందని మంత్రి హరీశ్ రావు అన్నారు. పంటనష్టం అంచనాలు వేయాలని అధికారులకు చెప్పామని తెలిపారు. ఆర్థికంగా ఇబ్బంది ఉన్నప్పటికీ రైతులను ఆదుకుంటామని చెప్పారు.

సిద్దిపేట జిల్లాలో దాదాపు 40 వేల ఎకరాల్లో పంటనష్టం జరిగిందని వెల్లడించారు. తినేముద్ద జారిపడినట్లుగా రైతుల పరిస్థితి తయారైందన్నారు. కౌలు రైతుల పరిస్థితి మరీ దీనంగా ఉందని పేర్కొన్నారు. రైతులు మనోధైర్యంతో ఉండాలని, ప్రభుత్వం ఆదుకుంటుందన్నారు.

సిద్దిపేట జిల్లాలో అత్యధికంగా మిర్‌దొడ్డి మండలంలో 10.1 సెంటీమీటర్ల వర్షపాతం నమోదయింది. ధూల్‌మిట్టలో 7.8 సెంటీమీటర్లు, కొండపాకలో 6.68, అక్కన్నపేటలో 5.6, దౌలతాబాద్‌లో 5.4, మద్దూరులో 5.44, సిద్దిపేట రూరల్‌లో 2, నాగన్‌పూర్‌లో 2.2 సెంటీమీటర్ల చొప్పున వర్షపాతం నమోదయింది.

దేశానికే అన్నంపెట్టే అన్నపూర్ణగా తెలంగాణ.. సునీతా మహేందర్ రెడ్డి

నల్గొండ, ఏప్రిల్ 26: దేశానికే అన్నంపెట్టే అన్నపూర్ణగా సీఎం కేసీఆర్ పాలనలో తెలంగాణ రాష్ట్రం అవిర్భవించిందని ప్రభుత్వ విప్, ఆలేరు ఎమ్మెల్యే గొంగిడి సునీతామహేం దర్ రెడ్డి అన్నారు. బుధవారం యాదాద్రి భువనగిరి జిల్లాలోని రాజాపేట మండలంలోని పుట్టగూడెం గ్రామంలో ధాన్యం కొనుగోలు కేంద్రాన్ని ప్రారంభించారు. ఈ సందర్భంగా ఏర్పాటు చేసిన సమావేశంలో మాట్లాడుతూ? సమైఖ్య పాలనలో ఎడారిగా మారిన తెలంగా ణ నేడు మరో కోనసీమగా మారిం దన్నారు. మిషన్ కాకతీయ, చెక్ డ్యామ్ లు, ప్రాజెక్టుల నిర్మాణంతో భూగర్భ జలాలు పెరిగి రాష్ట్రం వ్యవసాయానికి అనుకూలంగా మార్చిన ఘనత కేసీఆర్ కి దక్కిందన్నారు. వ్యవసాయమే దండగ అన్న నేతల మాటలను తిరగరాస్తూ నేడు వ్యవసాయంను పండగలా చేశాడన్నారు.

దేశంలోనే పంజాబ్ రాష్ట్రం తర్వాత ఆహార ధాన్యాలు ఉత్పత్తిలో తెలంగాణ రెండవ రాష్ట్రంగా అవిర్భవించిందన్నారు. రైతుల అభివృద్ధే ధ్యేయంగా రైతు బంధు, ఉచిత విద్యుత్, రైతు బీమా, మద్దతు ధర, కొనుగోలు కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేస్తూ రైతు భాంధావుడిగా కేసీఆర్ నిలిచాడన్నారు. రైతులు దళారులకు ధాన్యాన్ని అమ్మకుండా మద్దతు ధరతో ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసిన కొనుగోలు కేంద్రాల్లో విక్రయించాలన్నారు. అనంతరం నాయకులు శాలువాతో ఘనంగా సన్మానించారు. ఈ కార్యక్రమంలో పీఏసీఎస్ చైర్మెన్ చింతలపురి భాస్కర్ రెడ్డి, వైస్ చైర్మన్ కాకళ్ల ఉపేందర్, మదర్ డెయిరీ డైరెక్టర్లు గొల్లపల్లి రాంరెడ్డి, ఆర్కాల గాల్ రెడ్డి, వెంకట్రామిరెడ్డి, నాయకులు నాగిర్తి రాజిరెడ్డి, ఎడ్ల బాలలక్ష్మి, సందిల భాస్కర్ గౌడ్, గొల్లపల్లి భాగ్యలక్ష్మిరాంరెడ్డి, జనపల్లి ప్రభాకర్ రెడ్డి, మాడోత్ దేవి రాములు నాయక్, లక్ష్మణ్ నాయక్, పీఏసీఎస్ కార్యదర్శి సిల్వేరు చంద్రశేఖర్, సిబ్బంది పాల్గొన్నారు.

ఉగ్రమూకల అంతు చూడాల్సిందే?.!

(రాజౌరీ–పూంచ్ సెక్టార్లో ఉగ్ర మూకల దాడిలో అమరత్వం పొందిన వీర జవాన్లకు నివాళిగా)

20 ఏప్రిల్ 2023న జమ్ము డివిజన్‌లోని రాజౌరీ–పూంచ్ సెక్టార్లో వాస్తవాధీన రేఖ సమీపాన పాక్ ప్రేరేపిత ఉగ్ర మూకల అమానవీయ హింసాత్మక దాడిలో మిలటరీ వాహనంలో భీంబర్ గలి–పూంచ్ రోడ్డున ప్రయాణిస్తున్న కౌంటర్ టెర్రర్ ఆపరేషన్స్‌కు చెందిన ఐదుగురు వీర సైనికులు అమరత్వం పొందడం, మరొకరు తీవ్రంగా గాయపడడం చూసిన లేదా విన్న సగటు భారతీయుని రక్తం సలసల మరుగుతోంది. వర్షం కురుస్తున్న ప్రతికూల వాతావరణంలో రాజౌరీ సెక్టార్‌లోని సంగ్యేటే గ్రామానికి సరుకులు, ఇఫ్తార్ విందు కోసం పండ్లను తీసుకువెళుతున్న ఆర్మీ వాహనంపై పాకిస్థాన్ నుంచి చొరబడ్డ లష్కరే తోయిబా, జైషే మహమ్మద్‌లకు చెందిన ఏడుగురు ఉగ్రవాదులు స్థానిక ఉగ్రవాదులతో కలిసి అడవిలో మూడు వైపుల నుంచి మాటు వేసి ప్రణాళికాబద్ధంగా చేసిన ఆంబుష్ లేదా మెరుపు దాడిలో వాహనం అగ్నికి ఆహుతి కావడం, ఐదుగురు సైనికులు మాడి మసి బొగ్గు కావడం క్షణాల్లో జరిగిపోయింది.

అమర జవాన్ల కుటుంబాలను సత్వరమే ఆదుకోవాలి:

అమరత్వం పొందిన జవాన్లలో నలుగురు రాష్ట్రీయ రైఫిల్స్‌కు చెందిన జవాన్లు ఉన్నారు. దేశ రక్షణ విధుల్లో ప్రాణాలర్పించిన నలుగురు పంజాబీ జవాన్లకు ఒక్కొక్కరికి కోటి రూపాయల ఎక్స్‌గ్రేసియాను పంజాబీ సియం ప్రకటించడం సముచితంగా ఉన్నది. 14 ఫిబ్రవరి 2019న పుల్వామా మానవ బాంబు దాడిని గుర్తు చేసిన ఈ ఘటన పాకిస్థానీ ప్రేరేపిత ఉగ్రవాదుల పట్ల భారత సహనానికి పరీక్ష పెట్టినట్లు అయ్యింది. పుల్వామా దుర్ఘటనలో 40 మంది రిజర్వ్ పోలీసు జవాన్లు ప్రాణాలర్పించడం మనం ఇంకా మర్చిపోలేదు. అక్టోబర్ 2021లో పూంచ్ సెక్టార్లో జరిగిన రెండు తీవ్రవాద దాడుల్లో 9 మంది జవాన్లు మరణించడం జరిగింది. గత జనవరిలో జరిగిన ఉగ్ర దాడిలో కూడా ఏడుగురు సామాన్య పౌరులు చనిపోవడం కూడా ఇండియా రక్షణ దళాలకు మింగుడు పడడం లేదు.

జీ–20 దేశాల టూరిజమ్ వర్కింగ్ గ్రూప్ సమావేశం శ్రీనగర్‌లో నేపథ్యంలో..:

22 – 23 మే 2023న జీ–20 దేశాల టూరిజమ్ వర్కింగ్ గ్రూప్ సమావేశం జమ్ము–కశ్మీర్, శ్రీనగర్‌లో జరుగనున్న నేపథ్యంలో దేశ ప్రజలను భయపెట్టే మిషతోనే కాకుండా సమావేశాన్ని అడ్డుకునే నెపంతో కూడా ఈ దాడి జరగడం గర్హనీయం. అదే కాకుండా షాంఘై కొఆపరేషన్ ఆర్గనైజేషన్ (యస్‌సిఓ) సమావేశం కూడా గోవాలో జరుగనుందని, దీనికి పాకిస్థానీ విదేశాంగా మంత్రి బిలావాల్ బుట్టో జర్దారీ కూడా హాజరు కానున్న వేళ ఈ ఉగ్రమూకల దాడి భారత దేశంలో అశాంతిని ప్రేరేపించేదిగా, భారతీయ రక్షణ దళాలకు సవాలు విసిరేదిగా ఉన్నది.

ఉగ్రవాదులను నిర్దయగా మట్టుపెట్టాల్సిందే:

జమ్ము–కశ్మీర్‌లోని సున్నిత ప్రాంతాల్లో రక్షణ బలగాల గస్తీకి సంబంధించిన పద్ధతులను పునర్ సమీక్షించుకుంటూ, ఉగ్ర మూకలను కూకటి వేళ్లతో పెకిలించాల్సిన సమయం ఆసన్నమైంది. తీవ్రవాద దేశంగా ముద్ర పడిన పాకిస్థాన్‌లో జనాల ఆకలి కేకలకు సమాధానాలు వెతకలేని ప్రభుత్వం భారత్‌లో అల్లర్లను సృష్టించడమా ఆ దేశ ప్రజల దృష్టి మరల్చడానికి అలవాటు పడడం చూస్తున్నాం. ఈ దాడికి కారణమైన ముష్కర మూకలను పట్టుకోవడానికి లేదా మట్టుపెట్టడానికి దాడి జరిగిన ప్రాంతంలో డ్రోన్లు, ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో రక్షణ దళాలు జల్లెడపడుతూ మానవ వేట ప్రారంభించారని, 12 మంది అనుమానితులను ప్రశ్నిస్తున్నామని, త్వరలోనే ఆ నీచుల అంతుచూస్తామని ఆర్మీ అధికారులు ఆశాభావం వ్యక్తం చేస్తున్నారు.

దేశం కోసం తమ ప్రాణాలను ఫణంగా పెట్టి విధులు నిర్వహిస్తున్న మన త్రివిధ దళాల సైనికులకు 140 కోట్ల భారత ప్రజలు కృతజ్ఞతలను తెలియజేస్తున్నారు. మీ త్యాగాలు ఈ దేశం ఎన్నటికీ మరవదు. మీ దేశభక్తి, అంకితభావం మాకు నిత్యం ప్రేరణను నింపుతున్నాయి. మీ అమరత్వం మా అందరికీ ఆదర్శం, అనుసరణీయం.

– డా॥ బుర్ర మధుసూదన్ రెడ్డి
99497 00037

తెలంగాణ కొత్త సచివాలయంలో.. సీఎం కేసీఆర్ సుదర్శనయాగం

హైదరాబాద్, ఏప్రిల్ 26:ఏప్రిల్ 30న తెలంగాణ కొత్త సచివాలయం ప్రారంభం కానుంది. కాగా ప్రారంభోత్సవం రోజు నిర్వహించాల్సిన కార్యక్రమాల షెడ్యూల్ ఖరారైంది. దీని ప్రకారం ఏప్రిల్ 30న ఉదయం 6 గంటల తర్వాత సచివాలయంలో సుదర్శన యాగం నిర్వహించనున్నారు. ఈ యాగంలో సీఎం కేసీఆర్ పాల్గొననున్నారు. మధ్యాహ్నం 1 గంట 20 నుంచి 1 గంట 30 నిమిషాల మధ్య యాగం పూర్ణాహుతి చేస్తారు. ఆ వెంటనే కొత్త సచివాలయాన్ని కేసీఆర్ రిబ్బన్ కటింగ్ చేసి ప్రారంభించి నేరుగా 6 వ అంతస్తులోని తన ఛాంబర్ లో కొలువు తీరనున్నారు. మధ్యాహ్నం 1 గంట 58 నిమిషాల నుంచి 2 గంటల 04 నిమిషాల మధ్యకాలంలో సుముహర్తం ఉండటంతో మంత్రులు, ఉన్నతాధికారులు కూడా తమకు కేటాయించిన చాంబర్లలో కొలువుదీరుతారు. ఈ ఆరు నిమిషాల సమయంలో ఒక ఫైల్ మీద సంతకం చేయాలని అధికారులకు, మంత్రులకు జీఏడీ స్పష్టం చేసినట్టు తెలుస్తోంది.

అనంతరం మధ్యాహ్నం 2 గంటల 15 నిమిషాలకు కొత్త సచివాలయం ప్రాంగణంలో మంత్రులు, అధికారులను ఉద్దేశించి ముఖ్యమంత్రి ప్రసంగిస్తారు. మరోవైపు నూతన సచివాలయంలో ఆయా శాఖలకు రాష్ట్ర సాధారణ పరిపాలన శాఖ చాంబర్లను కేటాయించింది. ఏ అంతస్తులో ఏ శాఖ ఉండాలో నిర్ణయించింది. ఒక్కో అంతస్తును మూడు, నాలుగు శాఖలను కేటాయించింది. ఆరో అంతస్తులో సీఎం, సీఎంఓ,సీఎస్ కార్యాలయం ఉండనుంది.మధ్యాహ్నం 2 గంటల 15 నిమిషాలకు కొత్త సచివాలయం ప్రాంగణంలో గ్యాదరింగ్..కాగా గ్యాదరింగ్ ను ఉద్దేశించి ప్రసంగించనున్నారు సీఎం కేసీఆర్.ఆ తరవాత తమతమ స్థానాల్లో కొలువుదీరనుంది అధికారగణం, ఇతర ప్రభుత్వ యంత్రాంగం.ఏప్రిల్ 30 వ తేదీ నుంచి పూర్తిస్థాయిలో అందుబాటులోకి రానున్న సమీకృత కొత్త పరిపాలనా సౌధం..ఆ రోజు నుంచి అక్కడే పూర్తిస్థాయి విధులు నిర్వర్తించనున్నారు సీఎం, సీఎంఓ అధికార యంత్రాంగం, మంత్రులు.

మే 31 నుంచి అంబేద్కర్ వర్సిటీ డిగ్రీ పరీక్షలు

హైదరాబాద్, ఏప్రిల్ 26:హైదరాబాద్ డా.బీఆర్ అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం 2016, అంతకు ముందు డిగ్రీ బ్యాచ్ విద్యార్థులకు మే 31 నుంచి సప్లిమెంటరీ పరీక్షలను నిర్వహించనున్నట్లు పరీక్షల నియంత్రణ అధికారి డా.పి.వెంకట రమణ మంగళవారం తెలిపారు. మే 31 నుంచి జూన్ 5వరకు మూడో ఏడాది పరీక్షలు, జూన్ 7 నుంచి 14 వరకు రెండో ఏడాది పరీక్షలు, జూన్ 16 నుంచి 19 వరకు మొదటి ఏడాది పరీక్షలు నిర్వహించనున్నట్లు ఆయన వెల్లడించారు. పరీక్షకు హాజరయ్యే విద్యార్థులు విశ్వవిద్యాలయం పోర్టల్ లిలిలి.ఎతీజీనీబీనీనిశ్రీతినివ.తిని లో పేర్లు నమోదు చేసుకోవాలని, ఆన్లైన్ రిజిస్ట్రేషన్ కు మే 10 చివరి తేదీ అని పేర్కొన్నారు. ఇతర వివరాల కోసం కాల్ సెంటర్ 18005990101, హెల్ప్ డెస్క్ 7382929570 ఫోన్ నెంబర్లలో సంప్రదించాలని సూచించారు.

తెలంగాణ రాష్ట్ర భాషా సాంస్కృతిక శాఖ
సౌజన్యంతో
కవన కిరణాలు తెలుగు సాహితీ సమాఖ్య
ఆధ్వర్యంలో
కవన కిరణాలు మూడవ కవితా సంకలనం,
పి. పద్మావతి గారి
'అమృత ధారలు',
'దివిటీలు',
'జీనేకా నామ్ జిందగి' (హిందీ)
మరియు
ఎం.వి.ఉమాదేవి గారి
'వనజ శతకం'
పుస్తకాల ఆవిష్కరణ
తేది: 29-04-2023 శనివారం,
ఉ. 9.00 గం.ల నుండి మ. 1.00 గం.ల వరకు
వేదిక : రవీంద్రభారతి సమావేశ మందిరం, హైదరాబాద్.
ముఖ్య అతిథులు
శ్రీ కె.వి.రమణాచారి గారు
(ఐఏఎస్(రి)తెలంగాణ ప్రభుత్వ సలహాదారు)
శ్రీ నందిని సిధారెడ్డి గారు
(తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమి మాజీ చైర్మన్)
గౌరవ అతిథులు
శ్రీ బైస దేవదాసు గారు
(నేటి నిజం పత్రిక సంపాదకులు)
శ్రీ దేవానంద్ నాగెల్ల గారు
(బహుజన సాహిత్య అకాడమి మహారాష్ట్ర శాఖ అధ్యక్షులు)
ఆత్మీయ అతిథులు
శ్రీ పోతు రాజారాం గారు
(ఆంధ్ర మహాసభ మాజీ చైర్మన్)
శ్రీ మౌనశ్రీ మల్లిక్ గారు
(సినీ,టివి గీత రచయిత)
శ్రీ సాహిత్య ప్రకాశ్ గారు
(సినీ,టివి నటులు)
శ్రీ డా. అనిల్ కుమార్ గారు
(సాహిత్య, సామాజిక సేవకులు)
శ్రీ దీపక్ న్యాతి గారు
(సినీ దర్శకులు, నంది అవార్డు గ్రహీత)
శ్రీమతి పి.పద్మావతి గారు
(అమృత ధారలు, దివిటీలు రచయిత్రి)
శ్రీ జి.జి.రావు గారు
(ప్రధాన కార్యదర్శి)
సభాధ్యక్షులు:
శివ మంచాల
సాహిత్య సామాజిక విశిష్ట సేవారత్న జాతీయ పురస్కారం 2023. పురస్కార గ్రహీతలు:
శ్రీ బైస దేవదాసు గారు
శ్రీ పోతు రాజారాం గారు

వాళ్లు

ఋతువులు వాళ్లకెక్కడివి
వారికి తెలిసింది పని ఒక్కటే..!

వాళ్లు కాలం తెలియనోళ్లు
సమయాన్ని మడతబెట్టి
చంకన పెట్టుకుని నడిచేటోళ్లు

వాళ్లు ఆకాశంలో వేలాడుతూ..
భూగర్భంలోకి దూరుతూ..
పని చేస్తూనే ఉంటారు

వాళ్ల దేహాలు చిత్తడి భూముల్లా
నిత్యం తడిగానే ఉంటాయి.

వారి శరీరంపై చెమట ధారలు
భూ అంతర్భాగ నదులుగా
ఆవిరైపోతూనే ఉంటాయి

వాళ్లు కాలిపోతూ
మనల్ని గాలిలో ప్రయాణం చేయిస్తారు
వాళ్లు ఎండిపోతూ
మనల్ని శీతల గదుల్లో
కలల విహారం చేయిస్తారు

వాళ్లు పిడికెడు మెతుకుల కోసం
పొలాల బురదలో వానపాములవుతారు

మిల్లుల్లో ధూళికణాలుగా..
పరిశ్రమల్లో పాలేరులుగా..
అలసిపోతూనే ఉంటారు.

వారి అలసటే ప్రపంచానికి ప్రగతి
వారి కదలికే విశ్వానికి సద్గతి

మనం భూమ్మీద ఉన్నామన్నది
ఒట్టి భ్రమ మాత్రమే
పరికించి చూస్తే..
మనం బతుకుతున్నది
శ్రామికుడి బుజశిరమ్మీదే.

– మౌనశ్రీ మల్లిక్
మొబైల్: 8919338546

నేటినిజం

సాహితీ కెరటాలు

website:www.netinijam.com
website: www.netinijam.com

2 హైదరాబాద్ ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 గురువారం 27-4-2023

'మేడే' అంటే కార్మికులు తన హక్కులు నిలబెట్టుకునే నియమ నిబంధనలు ఉన్నాయని తెలిపే దే.
మరి పరిస్థితి అలా వుందా? కాలం చెప్తూనే వుందికదా!
ఈ సందర్భంగా రచనలు ఆహ్వానించగానే వందలాది కవులు స్పందించి
కలానికి పని కల్పించారు. వారి వారి అభిప్రాయాలను అందించారు. స్థలాభావం వల్ల అన్ని
కవితలు వేయలేక పోతున్నందుకు చింతిస్తున్నాం.
కవులందరికీ అభినందనలు.. అందరికీ 'మేడే' శుభాకాంక్షలు –బైస దేవదాసు.

శ్రమజీవి పయనం

ప్రభాతభానుడి తొలికిరణం
నేలను స్పృశించేలోగానే
కొన్ని పక్కలు
అలవాటు కొద్దీ
ముడుచుకుపోతాయ్
కొన్ని చీపుర్లు
నిలువు కళ్లేసుకుని
చెత్త జాడలను వెతుకుతాయ్
మనుషుల
కడుపులోకి చేరాల్సినవాటిని
తమ కడుపులో దాచుకుని
కొన్ని గిన్నెలు
కుతకుత ఉడుకుతుంటాయ్
కొన్ని భుజాలు
పనిముట్లకు ఆసరా అవుతాయి
ఉదరఘోషకు పరిష్కారాన్ని
కొన్ని చేతులు
స్టీలు డబ్బాలో కప్పిపెడతాయి
ప్రయాణ ఖర్చులతో
జేబు బరువుకు
సమతూకం కుదిరిందో లేదో
అంచనా వేసే మెదడు
దూరం–సమయం గ్రాఫును
గాలిలోనే గీసి పారేస్తుంది
కడప దాటే కాళ్లు
చెప్పులను
ఆభరణాలుగా మార్చుకుంటాయ్
ఒక శ్రమజీవి పయనం
ప్రారంభమవుతుంది.

–డా. రాయారావు
సూర్యప్రకాశ్ రావు,
9441046839

స్వేదం విలువ

శీతల యంత్రాలతో సేదదీరుతూ
సెంటు పరిమళాలలో ఓలలాడేవారికి
జిమ్ముల్లో తప్ప స్వేదం చిందించని
బడాబాబులకేమి తెలుసు
స్వేదం విలువ
శ్రమ సౌందర్యపు ఘనత!.
రైతు స్వేదం చిందించనిదే
మనకు అన్నం మెతుకుకు
గతి లేదు
ఎండలో, వేడిమిలో స్వేదం.
చిందించనిదే
బడుగుజీవుల భుక్తికి
తావు లేదు
వంట ఇంటిలో అమ్మ
స్వేదం చిందించనిదే
కమ్మని భోజనం
తయారీ సాధ్యమేనా?!.
రెక్కలు ముక్కలు చేసుకునే
శ్రమజీవుల స్వేదం
ఇంటిల్లిపాదికీ ఆధారం
పసివారు సైతం
విద్యాజ్ఞానానికి నోచక
ఎండవేడిమిలో సమిధలౌతున్న
దైన్యం!.
స్వేదం చిందిస్తేనే ఆరోగ్యం
తిని కూర్చుంటే అనారోగ్యం!.
శరీరంలోని వ్యర్థాల్ని
వెలువరించే స్వేదం
అర్థాన్ని ఆర్జించే స్వేదం
విలువ అర్థం చేసుకుంటే
చీదరించక గౌరవించితే
అదే జీవితానికి
పరమార్థం!!!.

–చంద్రకళ దీకొండ,
9381361384

వాగ్మూలం!

జాగ్రత్తల జాగరణ పాఠాలు
పిల్లా – పిట్టల్లో శ్రుతి చేసి
అప్పగింతల బాధ్యతా బరువును
కొండ కోనల భుజాలపై మోపి
ఇంటిని కళ్ళల్లో దాచుకుని
ఆలితో కలిసి
పలుగూ – పారను భుజాన కెత్తుకుని
లోక సంద్రంలో మునకలేస్తూ
ఆటు–పోట్ల అగచాట్ల వొత్తిళ్ళతో
ఆకలి రేపిన సునామీలో
రూకల వేటకై
ఆశల వలను విసిరేస్తూ
నిరంతర పోరు సలుపుతూనే వున్నావు
ఓ శ్రామిక సోదరా!

శ్రమశక్తి చెమట ధారలతో
చలువరాతి బండలను అభిషేకిస్తూ
పరుపు పరిచే నీ కాయకష్టం
కలిగినోళ్ళ కమ్మటి నిద్రకు
చల్లని నీడనిస్తూ
మధ్యాహ్న మార్తాండ తేజుని ధాటిలో
కుస్తీ పడుతూనే వుంది!

ముళ్ల పొదల దారుల్లో
మల్లెపూల పరిమళాలను పూయిస్తూ
ఎగుడు – దిగుడు కొండ గుట్టలను
చదును చేసి
ఆకాశ హర్మ్యాలను నిర్మిస్తూ
వొంచిన నీ నడుం
పైకెగసే ప్రగతికి పునాదులు వేస్తూ
శ్రమైక జీవన సూత్రానికి
సాక్ష్యం చెప్పే నీ ఘర్మజల బిందువులు
ఖద్దరు మడతల దాబుకు
ఇస్త్రీ రుద్దుతోంది!

రేయనక – పగలనక
కాపలా గేటును పట్టుకు వేలాడే
నీ ఆకలి చూపుల అగ్నిజ్వాలలను
చూచి తట్టుకోలేని
బిత్తర చూపుల కళ్ళు
నల్ల చలువ కళ్లాద్దాల మాటున
నక్కి నక్కి నీలుగుతూ విస్తుపోతున్నాయి!

కొండల బండలను కరిగించే
నీ గుండె బలాన్ని –
కండల కరుకుదనాన్ని
అభద్రతా వలయ వాకిలి గుమ్మానికి
దిష్టి బొమ్మలా వ్రేలాడదీశారు!
ముప్పిరిగొన్న పెను విషాదం
విరుచుకుపడ్డ క్షణంలో
గనుల బతుకుల్లో
కుప్పకూలిన నీ జీవితం
ఆనవాలు దొరకని శవమై
బండరాళ్ళలో ఒదిగి
మాంసపు ముద్దగా రూపుకడుతుంది!
మమకార 'ప్రేమ' జీవులు
దుఃఖ సముద్రాలవుతారు!

నువ్వు బ్రతికుండగా
నీ బాగు పట్టించుకోని
రాజకీయ గుంటనక్కలు
నీ శవ పంచనామాకై
త్యాగరక్తాన్ని ధారపోస్తున్నాయి!
దొరకని నీ ఆచూకీ కోసం
క్షణం క్షణం
ఆవేదనా మంత్రాలు వల్లిస్తూ
పడిగాపుల పర్వతాలు అధిరోహిస్తూ
స్వార్థపు (ఎ)జెండాను పాతేస్తున్నారు!

కటిక దరిద్రంలో
కుళ్లిన నీ జీవితగాథకు అత్తరులు అద్ది
ఎండకూ – వానకూ చిక్కి చీకిపోయిన
నీ బ్రతుకు చిత్రాన్ని
పతాక శీర్షికల కెక్కించి
సానుభూతి సాంబ్రాణిని గుప్పిస్తున్నారు!
పేదకు ఏనాడూ పైసా కూడా
దానం చేయని దాతలు
వేలకు వేలు 'కన్నీటి' విరాళాలు ప్రకటించి
స్టిల్ ఫోటోల సంరంభంతో
దయాగుణాన్ని
కాస్సేపు అరువు తెచ్చుకుంటున్నారు!
చోద్యం చూసే సంఘావరణలో
ఈ పగటి వేషగాళ్ల బాగోతం నడిరోడ్డుపై
ధర్నా నాటకానికి తెరలేపుతూ
దృశ్యాన్ని రక్తికట్టిస్తోంది!

పూదృలేని నీ భార్య కన్నీటికి
వెలకట్టలేక కాలం మౌనం వహిస్తుంది!
కాలాన్ని, సందర్భాన్ని
స్వకార్య స్వీయ చరిత్రకై వాడుకుంటూ
ఉచ్చుల తాళ్లు పేనే
ఊకదంపుడు ఉపన్యాసాల నోళ్ళ రోకళ్లు
అలుపు తీసకుంటూ
మరో విషాద ఘటనకై తలుపులు తెరిచి
నిషాతో కలలు కంటున్నాయి!
పరపీడన పరాయణత్వ తత్వంతో
నీ ఉసురు పోసుకున్న
క్వారీ కమతాలు పొట్టలు పెంచుకుంటూ
దేశాభివృద్ధికి
పనరంకితమవుతూనే వున్నాయి!
ఛిద్రమైన నీ జీవన పోరాటం
ఎప్పటికీ శిథిల జీవితగాథలను
రుధిర పుష్పాలుగా
పుష్పిస్తూనే వుంది!

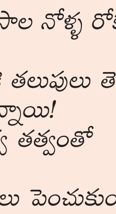

– వంగర.
పరమేశ్వరరావు
9491400534

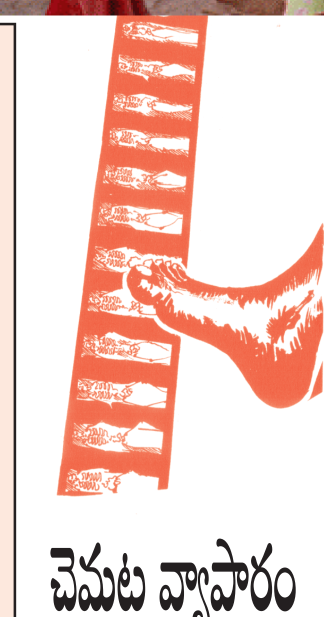

ప్రగతి 'శ్రమ'లు..!

అతనో మండే శ్రమాగ్ని కణం..
బొగ్గు గనుల్లో వెలుగుల దీపం..
యంత్రాల్ని నడిపే ఇంధనం !
కండలతో సహితం పిండి చేసే..
కండరాలే కదా శక్తి చెలిమలు..
యంత్ర మర్మమెరిగిన కార్మికులు !.
భరతజాతి ప్రగతిరథ చక్రాలు
పరి'శ్రమ'లే ప్రగతి 'శ్రమ'లు
చెమట చుక్కలేగా కందెనలు !.
శ్రామికుడు సెలవడిగితే..
కార్మికుడు అలిగి తొలిగితే..
ఊపిరాడక జనం తల్లడిల్లు !
కార్మికుడెపుడూ కార్యశూరుడే..
శ్రామికుడెపుడూ శ్రమ త్యాగే..
కర్షకుడెపుడూ మట్టిలో మాణిక్యమే !
కార్మిక ఆరోగ్యమే దేశ సౌభాగ్యం..
శ్రామిక చైతన్యమే జాతి జాగృతం..
కర్షక ఆనంద భాష్పాలే అన్నామృతం !
కార్మికుల్ని కృతజ్ఞతల వర్షంతో..
శ్రామికుల్ని అభినందనల వానతో..
కర్షకలోకాన్ని ప్రేమానందాల జల్లుతో..
పాదాభిషేకం చేయాలి పౌరసమాజం..
కాదంటే ఖాయం
ఖాళీ కడుపుల లోకం !

–బుర్ర మధుసూదన్
రెడ్డి,
9949700037

చెమట వ్యాపారం

నీ శ్రమ ఫలం
నీ సమక్షంలోనే
పాతిపెట్టిన విత్తనం
దాన్నే– డబ్బు చెట్టుగా పెంచి
దక్కించుకున్న వాడిదే పెత్తనం

– అనిశెట్టి ప్రభాకర్

శ్రమయేవ జయతే

శ్రమ జీవన సారథి నీవే
మా జీవన వారధి నీవే
సర్వ జగత్తును అందల మెక్కించి
ఊయల లూపే
సమస్త మానవాళి
ఆత్మబంధుడివి నీవే
నిన్నే మని వర్ణించను
నీ త్యాగాన్ని ఎలా పొగడను
శ్రమాయుధంతో
విజయాన్ని
బానిస చేసుకోవచ్చన్న
ఆర్యోక్తికి
నిలువెత్తు నిదర్శనం నీవు.
అనునిత్యం స్వేదాశ్రువులను
రక్త మాంసాదులను
మాకోసం ధారపోస్తున్న
మహోన్నతుడవునీవు
ఓ తపోధనా!
నీవే ఈ దేశ ప్రగతి
రథ చక్రానివి
మా బతుకు
బావుటావి.

–వడ్ల నరసింహాచారి,
8500296119

ఆరోగ్యాన్ని హరిస్తూ

ఎండను వానను లెక్కచేయక
విశ్రాంతి లేకుండా శ్రమిస్తూ
తగ్గ ఫలితాన్ని పొందలేక
నిరంతరం
కష్టాల ఊబిలో చిక్కుకున్న
శ్రమజీవులు ఎందరో
రసాయనలు కలిసిన పదార్థాలలో
నిత్యం స్వాసిస్తూ ఇంద్రధనస్సు లోని
రంగులను మన ఇంటి గోడలపై
అలంకరించు ఆ కార్మికుడి
శ్రమను గుర్తించారా?
కట్టడాలు ఆకాశాన్ని అంటుతుంటే
తలపైకెత్తి చూడడానికే
మనం అలసిపోతుంటే
అంత అందమైన నిర్మాణానికి
పునాది అయిన
ఆ కార్మికుడి శ్రమను గుర్తించారా?
మన ఇంటి వ్యర్థాలను ముట్టుకోవడానికే
మనం అసహ్యించుకుంటే
అలవోకగా కాలువలను శుభ్రపరిచి
మనల్ని ఆరోగ్యంగా ఉంచే ఆ కార్మికుడి
శ్రమను గుర్తించారా?
కలపను చెక్కి శిల్పాలుగా మలిచి
కళ్ళకు ఆనందాన్ని నింపే శిల్పి శ్రమ
అదే కలపతో మనకు కోరిన వస్తువును
మలిచి ఇచ్చే ఆ కార్మికుడి
శ్రమ గుర్తించారా?
బలమైన ఇనుమును ఆ వేడిలో
కాల్చి ఆ రెట్టింపు
వెలుగులో తన కంటి
వెలుగు ఏమైపోతోందో
ఆలోచించకుండా
మనం కోరినట్టు తయారు చేసే
ఆ కార్మికుడి శ్రమను గుర్తించారా?
ప్రతి పని శ్రమతో కూడుకున్నది
ఆ శ్రమని డబ్బులతో వెలకట్టలేనిది
ఏ పనిచేసినా వారికి డబ్బును ఇస్తూ
అందులోని కష్టాన్ని
గుర్తించి మసులుకో

–దివ్యలక్ష్మి
9704816177

మెరుపు

శ్రమించు
గమించు
తపించు
జీవించు.
ఎదురించు
బలగంపెంచు
పుష్పించు
ఫలంపంచు.
శ్రమకు వెరువకు
పరిశ్రమను విడువకు
గతం తలచకు
నడువు ముందుకు.
కష్టపడు
బాగుపాడు
ఇష్టపడు
నిలిచి నడు.
ఒడలు వంచు
జడం చీల్చు
అరులగాంచు
మెదలు వంచు.
చెమట వడువు
సమత నిలుపు
మమత చూపు
భవిత మెరుపు.
మెరుపు

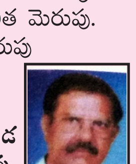

– నమిలికొండ
నాగేశ్వర్ రావు,
8688553470

కష్టేఫలి

ప్రతిజీవి అన్వేషణకు ఆరాటం
బతుకు తెరువులకు పోరాటం.
కృషితో నాస్తి దుర్భిక్షం సూక్తి
కృషి ఉంటె మనుషులు రుషులౌతారు
అదే ముక్తి.
చీమలు చేసే సాహసం
పక్షులు నిర్మించే కుటీరం
తేనెటీగలు సమకూర్చే మధురసం
జీవులు చేసే కృషి ఫలితం.
నిరంతరం శ్రమించే రైతులు
కాలగమనంలో పయనించే కార్మికుడు
సరిహద్దులో పహారా కాచే సైనికుడు
దేశ సౌభాగ్యానికి పరితపించే ధీరోదాత్తులు.
త్యాగమే జీవితమని
చరిత్రలో వాసికెక్కిన త్యాగధనులు
ఉద్యమాలతో
స్వేచ్ఛనే ఊపిరి పీల్చిన ఉద్యమదారులు
జన్మభూమికోసం
ప్రాణాలర్పించిన అమరులు
స్వాతంత్ర్య కాంక్ష సాధించిన చరితార్థులు.
అలుపెరుగని
అనుదినం శ్రమించే అమ్మ
తనయుల కోసం
తపన పడి కష్టించే తండ్రి
శిష్యుల కోసం
విజ్ఞానాన్ని ప్రసాదించే గురువు
శ్రమ ఫలితంతో
సాధించే కృషీవలురు.

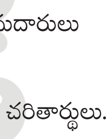

–గుండవరం కొండల్ రావు,
9705965172

కష్ట జీవి

ఇష్టంతో చేస్తే
ఏదీకష్టంకాదను కుంటూనే
తృప్తిపడతాడుకష్టజీవి,
రెక్కాడితే గానీ డొక్కాడదన్న
సామెత ఉండనే ఉంది,
కష్టజీవికి పంటపని,
సిమెంట్ పని, మట్టి పని,
ఏ కాయకష్టంచేసినా
గుప్పెడుమెతుకులుకోసమేనన్న
నానుడి
సమాజంలో వటవృక్షంలా
నాటుకుపోయింది,
వేదికలెక్కి వల్లించేవారేగానీ
కష్టజీవినిగమనించి
చేయుతనిచ్చేవారేరి?
శ్రమ జీవిని గమనించి బి.పి
షుగర్వంటివ్యాధులు,రోగాలు
రొష్టులు వంటివి దరి చేరవు,
ఆరోగ్యానికిమారు పేరుకష్టజీవి,
అహంఎరుగనిమనిషికష్టజీవి
శాయిశక్తులాకష్టించి
జీవనయానం
సాగించేవాడు కష్టజీవి,
పరులకు భయపడని వాడు
కష్ట జీవి,
నిస్వార్ధపరుడు కష్ట జీవి,
పదుగురికి సాయపడేవాడు
కష్టజీవి"

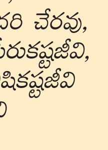

–రాయవరపు
సరస్వతి
7989665525

నిత్య వసంతుడు

చుక్కపొద్దున లేచి చక్కదనాల ప్రకృతితో మమేకమై
అలుపెరుగని మదితో ఇంటాబయటా శ్రమించే
శ్రామికుల శ్రమైక జీవన సౌందర్యమే ప్రగతికి మార్గం

వంచిన నడుం ఎత్తకుండ కొంగు బిగించి
ఇంటిల్లిపాది అవసరాలు తీర్చి
పొట్టకూటి పనులకై పట్టుదలతోసాగే పడుతులే ప్రకృతి నేస్తాలు.

కాల మేదైనా కాకీ బట్టలతో సేవలు మొదలిడి
పరిశ్రమలను పరిగెత్తించి
దేశాభివృద్ధికి తన వంతు సాయమందించే కార్మికుల
సోపానాలే సోపతికి చైతన్యాలు.

ఉరుకులు పరుగుల జీవితాలలో తోడునీడై
సమయానికి విధులకు చేర్చే వాహనాల మొరాయింపులను
మొలక నవ్వులతో సరి చేసి చెయ్యందించి ,
చేయూతనిచ్చే కర్షక కార్మిక శ్రమజీవులే
అభివృద్ధికి వెన్నెముకలు.

పగలనక రేయనక కాయ కష్టమే ఫలమని నమ్మి
కుర్చీలాటలను వీడి
సొమ్ము ,సోకులకు తలవంచక,
ఆకాశహర్మ్యాలను కోరక, బరువు బాధ్యతలకు
బంధీయై శ్రమకు తగిన ఫలితాన్ని ఆశించే
చైతన్య మూర్తి శ్రామికుడే
శ్రమైక జీవన సౌందర్యానికి ప్రతీక

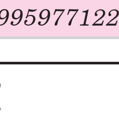

–డా: బండారి సుజాత
9959771228

శ్రమ ముత్యాలు !

రైతు ప్రతి శ్రమ చెమట చుక్క
ధాన్యం గింజల బస్తాలై అంగట్లో ఆగమే !
మద్దతు ధర కాడ కోరటా కింద మీద ఊగుడే స్థిరం లేదు !
కిసానుకు పట్ట పగలే లెక్క పెట్టలేనన్ని చుక్కలు
కనపడకుండా ఉంటాయా !

గని కార్మీకుని చెమట చుక్కలు
బొగ్గులు బొగ్గులుగా గూడ్సు డబ్బాల్లో తరలి పోతాయి
శ్రామికుని చేతిలో ప్రసాదంగా చిల్లి గవ్వలు మాత్రమే
మిగిలింది ఎప్పుడూ పోరాటమే!

రోజు వారి కూలి అంత్రాల బంగ్లాలకు
రాళ్లు మోయంగ మోయంగ ఒంటి మీద ఊటైన చెమట సుక్కలు
చెమటతో కలిసి ఇంకా గట్టి పడిపోతాయి !
సాయంత్రానికి ఆకలి సెమట చల్లారడానికి అర కొర నోట్లే
ఇంకా అడిగితే కొరకొర చూపులే !.

వంటింట్లో అమ్మ నుదుటి చెమట సుక్కలు తియ్యటి భక్ష్యాలై
అందరి నోటిని తీపిగా పండగ చేస్తాయి
చివరకు అమ్మ తినబోతే ఖాళీ ఖాళీ గిన్నెలే
అడుగడుగు ప్రసాదం !.

ఇప్పటికీ శ్రమట చెమట సుక్కలను సరితూచే రాళ్లు లేనే లేవు
దోపిడిగా ఒడవని వ్యూహాలే
చెమట చుక్క ఎప్పుడూ బంగారం కాలే !
బొగ్గు బొగ్గే ! !
అసలు శ్రమ ముత్యాలే చెమట చుక్కలు

– కందాళై రాఘవాచార్య
8790593638

శ్వాసిద్దాం

తేనెతుట్టెతో
సాలెగూడుతో
గొంగలి పురుగుతో
ప్రవాహపు జాడతో
చిగురేసే మొక్కతో
ఎగిసి పడే అలతో
ప్రకృతిలో ప్రతిదీ
మనకు ప్రబోధించే జ్ఞానం శ్రమ.
శ్రమ
రైతు మట్టి మీద చేస్తున్న సంతకం
సరిహద్దుల్లో సైనికుడి పహారా
పనిముట్లపై శ్రామికుడు బిగించిన పిడికిలి
కార్మికుడు కర్మాగారంలో చిందించే చెమట
కర్షక,సైనిక,కార్మిక,శ్రామిక నిరంతర జీవన సంఘర్షణ.
శ్రమ
కర్తవ్య కిరణాల ఉపదేశం
ఆశయాన్ని అందుకునే మార్గం
మానవత్వాన్ని బతుకుల్లో పరిమళింపచేసేది
మనిషిని విజేతగా నిలబెట్టే ఆయుధం
దోపిడీ లేని ప్రపంచాన్ని ఆశిద్దాం
శ్రమైక జీవన విధానాన్ని శ్వాసిద్దాం.

–కృష్ణవేణి పరాంకుశం,
9440496250

శ్రమశక్తి

తరాల అంతరాలను కలుపుతూ
అనుభవాల వంతెనలను నిర్మించారు!
ఆకలి కడుపుల్లో
పేగుల రాగాలాపన చేశారు!
నోటిలోనికి నాలుగు వేళ్ల పంపడానికి
కన్నీటితో శుభ్రం చేసుకున్నారు!
కూలే చీకటి లోయల్లో
సాహసయాత్రలు గావించారు!.
దుర్గంధభరిత గొట్టాల్లో
మృత్యునర్తనలను చూశారు!
యంత్రఘోషను
ఆత్మతత్వంగా ఒంటబట్టించుకున్నారు!
పెట్టుబడిదారుల
కుతంత్రపు ఇనుపచక్రాల కింద
బతుకువేళ్లు నుజ్జునుజ్జయినా
స్వార్థ పిశాచాల రక్తదాహం తీర్చేందుకు
బలిపశువులుగా మారినా
ఘర్మజలాభిషేకంతో
'కర్మణ్యేవాధికారస్తే' అంటూ కదిలారు!.
అన్యాయం ప్రకంపనలు
గుండెపొరలను పెకిలిస్తుంటే
వాళ్ల కవోష్ణ నిట్టూర్పులకు
ఇనుపగోడలు సైతం
తునాతునకలై పోతాయి!.

–దోరవేటి,
8978871961

నిత్య శ్రామికా! నీకు వందనాలు!

ఎగిరే శ్రమ జెండాలో
ప్రాణాలర్పించుకున్న
శ్రామికుల రక్త చారికలు!
కార్ఖానా కొలిమిలో
కాలిపోయిన కార్మికుల దేహాలు!
అందాల హర్మ్యాల కుడ్యాలపై
కూలివారి భుజ చిత్రాలు!
చక్రాలు ముందుకు నడిపిస్తున్నా
అభివృద్ధిలో నడవని
జీవిత చక్రాలు!
శ్రమజీవులను పట్టించుకోని
యాజమాన్యపు నిర్లక్ష్యాలు!
ఉద్యమాలతో సాధించుకున్న
మేడేలో
ప్రగతికై
మరో ఉద్యమానికి ప్రణాళికలు!
శ్రమ జీవులకు
సరైన భరోసా ఇవ్వలేని ప్రభుత్వాలు!
కార్మికుల జీతాలు
సగం సారా కొట్టుకు నైవేద్యాలు!
కన్నీటి తుడుపుగా కార్మిక చట్టాలు!
అమలు చేయడంలో ఎన్నో లోపాలు!
అయినా
తమ శ్రమ శక్తినే నమ్ముకున్నారు
శ్రామిక జీవులు!
ఆరోగ్యాన్ని పణంగా పెట్టి
నింపుతున్నారు యాజమాన్యపు జేబులు!
మొండి యజమానులకు తప్పవు
తిరుగుబాటు ఉప్పెనలు!
సంఘటిత పోరాటాలలో
కార్మికులకే సంచలన విజయాలు!
ఓ నిత్య శ్రామికా!
నీకివే మా వందనాలు!.

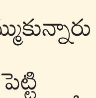

–నోరి
రఘురామమూర్తి,
7337058008

ప్రపంచ కార్మికులకు పర్వదినం

మనిషి తనశక్తి సామర్థ్యాలతో పనిచేస్తూ ముందుకు పోతాడు. ఒక్కో సారి శక్తికి మించి కూడా పనిచేస్తాడు. అలా శక్తికి మించి పనిజేసి అనారోగ్యం తో బాధపడడం, జీవితం కష్ట తరం కావడం, యజమానికి ఎదురు చెప్పలేని తనం కొన్ని చోట్ల జరిగేది. మరికొన్ని చోట్ల చేసిన అప్పులకు వెట్టి చాకిరీ చేసి బానిసలుగా బ్రతికే దుస్థితి పని వాళ్లకు కలిగేది. యాంత్రిక యుగానికి ముందు మనిషి గంటలకొద్దీ పనిచేసేవాడు. నేను చిన్నప్పుడు మూడవ తరగతిలో ఓ పాఠం చదివాను. మేలు మరువని మృగరాజు ఏండ్రో క్లీసు అనే బానిస అబిసీనియా దేశంలో ఒక ఇంట్లో పనిచేసేవాడు. ఎంత పనిచేసినా మెప్పు లేకపోగా యజమాని చిత్ర హింసలకు గురిచేసేవాడు. బాధలు భరించలేని ఏండ్రో క్లీసు అడవికి పారిపోతాడు. అక్కడ సింహం గుహలో తెలియక తలదాచుకుంటే కాలికి ముల్లు విరిగిన సింహం బాధపడుతూ కనిపిస్తుంది. ముందు భయపడినా వైద్యం చేసి కట్టు కడతాడు. కొన్ని రోజుల తదుపరి యజమాని వెదకగా పట్టు పడతాడు. ఆరోజుల్లో తప్పించుకు పోయిన బానిసలను జనం చూస్తుండగా బోనులో నున్న సింహాలకు ఆహారంగా వేసే వారు. ఇతనికి అదే శిక్ష వేస్తే ఆ సింహం ఇతనిని చంపకపోగా పాదాలు నాకుతూ వుంటుంది. అప్పుడు తను కాలికి కట్టుకట్టిన సింహం గా తెలుసుకుంటాడు. అంటే అప్పటి శ్రామికుల జీవితం అరణ్య రోదన.

మనిషి తన విజ్ఞాన పరిశోధనల తో యంత్రాలను సృష్టించు కున్నాడు. ఈ యాంత్రిక యుగంలో పెట్టుబడి దారితనం(క్యాపిటలిజం) ఏ విధంగా పెరిగిందో అంతకు మించి సామాజిక స్పృహ, చైతన్యం కూడా పెరిగాయి. మన మహాకవి శ్రీ శ్రీ త్రేతాగ్నులు గా భావించే కారల్ మార్క్స్, లెనిన్, ఏంగిల్స్ వంటి వారి రచనల వలన ప్రేరణ పొంది కవులు, రచయితలు వారి రచనలు, ఉద్యమాలతో శ్రామికులకు ప్రేరణ నిచ్చారు. వారి గొంతును తమ గొంతుగా చేసుకుని నినదించారు. ప్రజలను జాగృతపర చారు. యజమానులు ఒక వందరూపాయలు వేతనం చెల్లించ వలసిన పనికి యాభై రూపాయలు చెల్లించి ఇంతకంటే ఇవ్వమని శ్రమదోపిడీకి పాల్పడే వారు. అదే సమయంలో డబ్బు కోసం మరొకరు ఆ పనిని చేయడానికి సిద్ధ పడేవారు. అంతేకాదు యంత్రాలలో పడి వారు అవయవాలు కోల్పోయినా, ప్రమాదాలు జరిగినా నష్టపరిహారం గానీ, కుటుంబం లో మరో వ్యక్తికి ఉద్యోగం కానీ ఇచ్చేవారు కాదు. ''నువ్వేదో పాపం చేశావు అనుభవిస్తున్నావం"టూ నిర్దాక్షిణ్యం గా మాట్లాడేవారు. అంతేకాకుండా సమ్మె చేయాలని ప్రయత్నిస్తే లాకౌట్ పెట్టే వారు. నిజానికి కార్మికుల్లో ఐక్యత ఉండేది కాదు. పెట్టుబడి పెట్టినకారణంగా యజమాని కూర్చుని సుఖాలు పొందడం, అతడి దయా దాక్షిణ్యాలపై బతకడం జరిగేది. ఇటువంటి సమయంలో శ్రామికులలో చలనం వచ్చి పనిగంటల పోరాటం వచ్చింది. "నియమిత వేళల్లో మాత్రమే పనిచేస్తాం. ఎక్కువ గంటలు పని చేయం" అని. ఇది భారత దేశం లో అన్ని దేశాల కంటే ముందే వచ్చింది. క్రి. శ.1862 లో కలకత్తాలోకార్మికులు నిర్ణీత పనిగంటల కోసం హౌరా రైల్వే స్టేషన్ లో సమ్మె చేశారు. అప్పటి వరకూ ఆ రైల్వే కార్మికులు 10 గంటలు పనిచేసే వారు. అయితే అప్పుడే బెంగాల్ పత్రికల్లో పాలక వర్గానికి చెందిన అధికారులు ఎన్ని గంటలు పనిచేస్తారో మేము కూడా అన్ని గంటలే పని చేస్తామని డిమాండ్ చేశారు. అది విస్తృతస్థాయిలో ప్రజా పోరుగా మారలేదు కాబట్టి ఆ సంఘటన ఉద్యమ స్వరూపాన్ని అందుకోలేదు. అయితే చికాగోలో వున్న కొంతమంది కార్మికుల రక్త తర్పణంతో ఆ దేశంలో ఉండే కార్మికులకేగాక ప్రపంచాని కంతటికి వెలుగు నిచ్చారు.

ప్రజల శ్రమను రోజుల తరబడ దోచుకున్న యజమానులకు తామూ మనుషులమేననీ, తమశక్తికి పరిమితులు ఉంటాయని పనిముట్లు క్రింద పడేసి, ఎనిమిది గంటల పని దినాల కోసం పోరాడడం, చివరకు ప్రాణాలుసైతం తృణప్రాయంగా త్యజించే స్థితికి రావడం జరిగిందంటే దానివెనుక ఎంత కష్టం ఉందో గ్రహించవచ్చు. అంతేకాకుండా ఊరికి దూరంగా ఫ్యాక్టరీలు ఉంటాయి కాబట్టి వారికి నివాస సౌకర్యాలు, మంచి నీటివసతి,వైద్యశాల, వారిసంతానం కొరకు ప్రాథమిక పాఠశాల వంటివి ఏర్పాటు చేశారు. శ్రామికుల కు ఆటస్థలం కేటాయించి, క్రీడా, సృజనాత్మక అంశాలలో పోటీలు కూ డా పెట్టడం జరిగింది. లాభాలలో మూడవ వంతు ఏదో ఒకపండుగ పేరు చెప్పి బోనస్ లు ప్రకటించడం జరిగింది.

మొదటిసారి భారత దేశం లో 1923 లో మేడేను జరుపుకున్నారు. అయితే అంతకు ముందే 1920లో ట్రేడ్ యూనియన్ ఏర్పడడం మూలంగా అప్పటినుండే కార్మిక వర్గంలో చైతన్యం మొదలయ్యింది. కానీ అసంఘటిత కార్మిక వర్గం అన్ని రంగాల్లోవచ్చింది. 1985 తర్వాత చోటు చేసుకున్న ప్రైవేటైజేషన్, లిబరలైజేషన్, గ్లోబలైజేషన్ వల్ల అసంఘటిత కార్మిక వర్గాల కార్మిక చట్టాలు అమలుకు నోచుకోవడం లేదు. ముఖ్యంగా ఐ.టి రంగంలో ఎంతోమంది యువతీ యువకుల పరిస్థితి దారుణంగా ఉంది. నేడు మార్కెట్ శక్తులు ఎక్కడ శ్రమను దోచుకునే అవకాశం వుంటే అక్కడ కంపెనీలు పుట్ట గొడుగుల్లావస్తున్నాయి.

అమెరికా వంటి దేశాల్లో ప్రజా చైతన్యం ఉంది కాబట్టి కార్మికచట్టాల అవగాహన లేని, అమలు కాని భారతదేశం వంటి దేశాలలో 10–12 గంటలు పనిచేయిస్తున్నారు. హైదరాబాద్ లోని మాదా పూర్ లోని హైటెక్ సిటీలో విద్యావంతులైన యువత నేడు శ్రమ దోపిడీకి గురవుతుంది. అర్ధరాత్రిపూట భద్రత లేకుండా వెళ్ళడం వలన స్త్రీలపై అత్యాచారాలు జరిగి నేరాల సంఖ్య కూడా పెరుగుతోంది. పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ ఉన్నంత వరకు ఈ దుస్థితి ఇలాగే కొనసాగుతుంది. కార్మిక చట్టాల పోరాటం ఐ.టి.రంగంలో అత్యంత ఆవశ్యకం. ప్రభుత్వం కూడా కార్మిక చట్టాలు అమలు చేయబోమని బహుళ జాతి కంపెనీలనుస్వాగతిస్తున్నాయి. ఇక అసంఘటిత రంగంలోనైతే చెప్పనక్కరలేదు. ఇటీవల ప్రభుత్వం కాంట్రాక్టు, పార్ట్ టైం ఉద్యోగుల పేరుతో ప్రవేశపెట్టిన ఔట్ సోర్సింగ్ లోనూ ఎటువంటి కార్మిక చట్టాల నియమాలు అమలులో లేవు.

ఇంటర్ మీడియట్ వ్యవస్థలో రెగ్యులర్ ఉద్యోగుల కన్నా కాంట్రాక్టు ఉద్యోగులే అధికం. నేడు ప్రభుత్వరంగంలో పనిచేసే ఉద్యోగుల శాతం తగ్గింది. నిరుద్యోగుల బలహీనతను ఆధారంగా చేసుకుని విద్యా

నేడు మార్కెట్ శక్తులు ఎక్కడ శ్రమను దోచుకునే అవకాశం వుంటే అక్కడ కంపెనీలు పుట్ట గొడుగుల్లావస్తున్నాయి

వైద్య రంగాలలో 10–12 గంటలు పనిచేయిస్తున్నారు. ఇలా ప్రైవేటీకరణ పెరిగిన కొద్దీ సర్వీస్ భద్రత తగ్గుతుంది. పిల్లవానిని ఆరుగంటల కన్నా ఎక్కువ చదివించ కూడదని విద్యావేత్తలు, పరిశోధకులు చెబుతున్నా రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్లలో 12 గంటల పాటు ఉపాధ్యాయ వర్గం చదివించే పనిచేయవలసి వస్తుంది.

ప్రపంచీకరణవలన వంద సంవత్సరాల క్రితం సాధించిన డిమాండ్లు కూడా ఈనాడు అమలుకావడంలేదు. చేతివృత్తులతో పాటు అవి కూడా మూలబడ్డాయి. 1886లో ఆరంభమైన ఈ పోరాటం పెట్టుబడిదారీ వర్గ పతనానికి కాకుండా యువత అనారోగ్యానికి, జీవితసమయం కోల్పోవడానికి కారణం అవుతుంది.

మొదట ఈ ఉద్యమం అమెరికా లోని ఫిలడెల్ఫియాలో పనిగంటల తగ్గింపు కోసం ప్రారంభమయ్యింది. ఈ ఉద్యమం ఎంతగా విజయం సాధించిందంటే కార్మికులు పరిశ్రమలను స్తంభింపజేస్తే ఆ ప్రభంజనం తట్టుకోలేక 1837 లో రోజుకు 10 గంటల పనిదినాలను అమెరికా ప్రభుత్వం శాసన బద్ధం చేసింది. అదేవిధంగా 1858 లో ఆస్ట్రేలియాలో 8 గంటలు కేటాయించింది. పనిదినోత్సవం సందర్భంగా మూడవ వార్షికోత్సవం జరుపుకుంటూ సంఘ అధ్యక్షుడు ఆర్.మిల్లర్, కార్యదర్శి రారెన్ స్ట్రాక్ట్ లు దీనిలో పాల్గొన్నారు. మేడే అంటే అంతర్జాతీయ కార్మిక దినోత్సవం అయినప్పటికీని దీనిని అమెరికాలో లాయల్టీ డే గా వ్యవహరిస్తున్నారు. 1890 లో బ్రిటన్ లో మే 1 న హైడ్ పార్క్ లో చేపట్టిన ప్రదర్శనకు దాదాపు 3 లక్షల మంది కార్మికులు హాజరయ్యి 8 గంటల పనికి తమ మద్దతు తెలిపారు. అనేక యూరోపియన్ దేశాల్లో ఈ విషయానికి మద్దతు లభించింది.

కార్మికచట్టాల ఉల్లంఘన శ్రమ దోపిడీ కి కారణమవుతున్న పీడిత వర్గాల దుర్మార్గాన్ని ఎదుర్కునే దిశగా ద్విగుణీకృతోత్సాహంతో ప్రతిఘటించి పోరాడాలనికోరుకుందాం. ప్రజానాట్యమండలి తరఫున నటుడు మాదాల రంగారావు "అన్యాయం, అక్రమాలు, దోపిడీలు, దురంతాలు ఎన్నాళ్లు?" అని ఎర్రజెండా ఊపి విప్లవ శంఖం పూరించి ప్రజలలో చైతన్యం తెచ్చేవాడు. ఇక ఇప్పుడు కూడా ఆ అవసరం ఏర్పడింది. ఈ మేడే సందర్భంగా

కవులు, రచయితలపై ఆ సామాజిక బాధ్యత ఉంది. యువత నిర్వీర్యం కాకుండా ఐకమత్యంతో హక్కుల పోరాట సాధనకు కృషి చేయాలని, ప్రశ్నించే తత్వం, ధైర్యం తప్పు కాదని, మంచి పనికి యువత అంతా కృషి చేసి సాధించాలనే విషయం తెలుసుకోవాలని ఆశిద్దాం! కార్మికుల ఐక్యత వర్ధిల్లాలని కోరుకుందాం! ప్రపంచ కార్మికులారా ఏకంకండి!

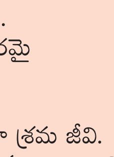

–డా. బి హెచ్.వి.రమాదేవి,
సెల్:6305543917.

అతడే ఒక సైన్యం

జనం గళం ఏకమై
సమర హలం లోకమై
బడుగు బతుకుల శంఖారావం
కరువు వెతల కదననాదం.
కష్టించు సంస్కార దేహం,
చిందించు సంఘీభావ స్వేదం.
కార్మిక,కర్షక,రగులు ఇంధనం
నే (మే)డే సమర భేరి సంరంభం.
పూరి గుడిసెలు వాడు
బడుగు వర్గాల రేడు
ఆవేశపు కెరటాలు తోడు
ఎగిరే బావుటా దివిటీ జోడు.
రక్షణ కవచం అతడు
దాసోహానికి ధీరుడతడు
రగిలించే ఆశయాల కణం
అలసిపోక చేస్తున్నాడు రణం.
మోగించాడు ఢంకాభేరి
సాగించాడు అవినీతి వైరి
పయచాడు అవిశ్రాంత శౌరి
మోగించాడు విజయభేరి
ఊపిరి శబ్దం ఫీంకారం
హృదయ కవచం ఉక్కు శిఖరం
ఒడిపోని ఆత్మస్థైర్యం
అతడే కదా
వీర సైన్యం.

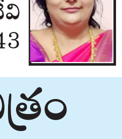

-డా.సముద్రాల శ్రీదేవి
9949837743

జీవన చిత్రం

కష్టజీవుల కన్నీటి స్వేదజలం
కార్మిక కర్షకుల కండ బలం
కష్టానికి ప్రతిఫలం
కవి హృదయపు కలం శ్రమ.
అడుగులో అడుగై
నడకలో నడకై
ఆడైనా మగైనా
పగలైనా రాత్రయినా
శ్రామికుల బతుకు బండి శ్రమ.
శ్రమ
నా ఆలోచనల అంతరార్థం
నా భావాలకు ప్రతిరూపం
విజయసంకల్పానికి తోడు
లక్ష్యసాధనలో రథసారధి
కోరికలు కళల ప్రణాళిక
కృషీవలుడి హలం
పంట పొల.

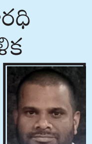

–కుమ్మరి శ్రీనివాస్,
9959239303

పాపం పసివాళ్లు!

తండ్రి తాగుబోతయితే
తల్లి పనిమనిషిగా పాచిపని చేస్తే
ఇల్లు గడవక
కడుపు నిండక
రోడ్డున పడ్డ పసిహృదయాలు.
కలం పట్టుకొని రాయాల్సిన
చిన్నారి చేతులు
హోటళ్లలో మేజాబల్లలను
శుభ్రం చేస్తున్నాయి
ఎంగిలి కంచాలను
తోముతున్నాయి.
పుస్తకాల బ్యాగులను
మోయాల్సిన భుజాలు
ఇసుక తట్టలను
గులకరాళ్ల మూటలను
మోస్తున్నాయి.
రాత్రి హాయిగా నిదురపోవాల్సిన
చిన్ని మనసు,
నిద్రలేక
రాత్రంతా ఒంటరిగా
కాపు కాసే దుస్థితి
విశ్రాంతి భవన పర్యవేక్షణలో
పనికి సరిపడా జీతం ఇవ్వరు
దిక్కుతోచని స్థితిలో
కన్నీరు కార్చినా
దోచుకోవడమే పెద్దోళ్ల నైజం.
బాల నేరాలు
కళ్లకు కనిపిస్తున్నా
హెచ్చుమీరిపోతున్నా
ఆదుకొనే ఆప్పుడు లేడు
పట్టించుకొనే నాయకుడు లేడు
చట్టాలను
చెదపురుగులు తింటున్నాయి
పాపం పసివాళ్లు!.

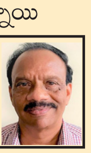

–ఎస్.సింహాచలం,
70933 59088

నిరంతర శ్రమజీవి

ఆమె ముగ్ధ మోముపై
దిద్దిన ఎర్రని తిలకాన్ని చూసి
ఉలికిపడతాడు తొలిపొద్దు సూరీడు
అడుగుల ఒరవడి చూసిన మబ్బులు
తహతహలాడతాయి
తోడు నడిచేందుకు
కండలు కరిగించే
నిరంతర శ్రమజీవి
మోకాలి లోతు మళ్లల్లో
వరి నారు నాటుతుంటే
నడినెత్తిన మెరిసే మార్తాండుడు
జడుసుకుని
మబ్బుల చాటు చేరతాడు
కొడవలిపై బిగిసిన పిడికిలి
అలుపెరగక
కలుపుపై గెలుపు చాటుతుంటే
స్వేదబిందువులను
నీరెండ స్పర్శతో
భానుడు మెచ్చుకుంటాడు
అలసటతో
మోముపై విరిసిన
చెమట బిందువులు
చెదిరిన కుంకుమరేఖలు
పడమటి సంధ్యారాగంతో
జత కలుస్తాయి
ఆ సుప్రభాత సూర్యుడే
వెనుకంజ వేసిన
వసుధను సుధామయం చేసే కష్టజీవి
ఆ కన్నుల్లో మెరిసే ఫలించిన కష్టం
ఇలలో కనిపించే
శ్రమైకసౌందర్యం.

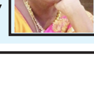

–వనపర్తి పద్మావతి,
9949290567

ఇప్పుడు మేడేకు రంగులు కురిశాయి!

అవును!
ఇప్పుడు కార్మిక కర్షకులకు
పనివేళల పంతంలేదు
రైతే రాజనే అహంకారం, పొగరు లేదు!
మట్టిమనిషిగా బ్రతికే వరమే లేదు.
ఎందుకంటే దున్నేఅవసరం
రాజ గౌరవంఅసలు లేదు!
ట్రాక్టర్ తో దున్నుతుంటే
గాజు గోళీలతో చూడడమే!.
మట్టిని చూస్తూ
కన్నీటి బొట్టు రాలుస్తూ
ఏడవడమే పని!
ఎందరికో కూలి ఇచ్చిన చేతులు
కూలికైనాలిగా పనిచేస్తూవుంటే.
తన పొలంలోనే
ఆకాశసౌధాలూ అద్భుత హర్మ్యాలూ
నిర్మిస్తున్న నేపథ్యంలో
ముద్ద గొంతుకద్దుపడుతుంటే
కళ్లల్లో కదిలిన మెరుపుల మంచ!.
మిరప తోటలో బంతి పూలు
అరకదున్నుతూ
యెంకిపాటలు పాడుతూ
అర్ధాంగితో నడిచిన
జ్ఞాపకాలు
గడ్డపార తో పొడిస్తే
ఫ్యాక్టరీల కార్మికులపై
చెమట చుక్కల బానిసలపై
మేడే నాడు
సప్తవర్ణవర్షం కురిసింది!.

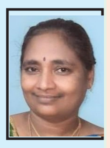

– డా. బి
హెచ్.వి.రమాదేవి,
6305543917

మరవద్దు

తొమ్మిది మాసాలు కిమ్మనకుండా
అమ్మ అవ్వాలని శ్రమనోర్చుకుంటూ
ప్రాణాలకు తెగించి
ఇంకో ప్రాణాన్ని
అందిస్తుంది సంతోషంగా
కుటుంబానికి, దేశానికి,
ప్రపంచానికి.
బద్దలుగొడుతున్నా
నాగళ్ళతో ట్రాక్టర్లతో
తవ్వుకుంటున్నా
తనలోనున్న మట్టిని నీటిని ఇసుకని
దేశాభివృద్ధే ధ్యేయంగా
శ్రమనోర్చుకుంటూ
పుడమి తల్లి అందిస్తుంది
ఇంటిని పంటను పరిశ్రమలను.
ఎండలో ఎండి వానలో నాని
నరకుతున్నా
రాళ్ళు రువ్వుతున్నా
త్యాగమే నా
డి ఎన్ ఏలో ఉందంటూ
శ్రమనోర్చుకుంటూ
చెట్టుతల్లి అందిస్తుంది
ఔషధాలను ఫలాలను
ప్రాణవాయువును.
ఏమీ ఆశించడంలేదు
అన్నీ ఇస్తున్నారు
ముసలిదయిందని వదిలేయవద్దు
ఆక్రమిద్దామని చూడవద్దు
ఇంటి కోసం నరకవద్దు
అమ్మను, భూమిని, వృక్షాన్ని
మరవద్దు వారి
శ్రమను, త్యాగాన్ని.

– బస్వా మోహన్ రావు,
89174 68186

శ్రమే విజయానికి మూలం

కాలంతో పరుగెట్టావా
నీకు తిరుగు లేదు
శ్రమని నీ తోడు నీడగా
మలచుకున్నావా
నీకు ఎదురు లేదు
కష్టపడే వాడెప్పుడూ
అపజయాన్ని రుచి చూడడు
విజయాల మెట్లపై
ఉన్నత శిఖరాలను
అధిరోహించడమే అలవాటు
చెమటోడ్చే మనిషికి
దొరకనిది ఈ ఇలలో ఉండదు
ఆ ధ్యేయం నీ కర్తవ్యం
ఫలితాలు అమోఘం!
మరింకెందుకు ఆలస్యం ?
జయానికి మూలం తెలిసిందిగా
ఇక ఆపకు నీ నడక!.

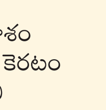

– యలమర్తి
అనూరాధ,
9247260206

శ్రమయేవ జయతే

చెమట చిందిన ఆకాశం
నింగికి నీరు తాపిన కెరటం
నేల దుప్పటి నుంచి
నింగిని చూసే మొలక
అలుపెరగక పాడే చిలక
రాతిని నాతిగా మలచిన శిల్పి
మండుటెండలో మానని గాయం
ఆగని చెమటకు అలసిపోని కాయం
నడక నేర్పిన బసవన్నకు
దుక్కి దున్నిన అన్నదాతకు
గమ్యం చేర్చే నిత్య ప్రయాణికులకు
తనంతట తాను తిరిగే అవనికి
అడగకుండా వెలుగునిచ్చే భానుడికి
మనం ఆగిపోయేదాకా నడిచే గుండెకు
శ్రమ ఒక వ్యసనం
శ్రమ జీవితాన్ని నేర్పే సాధనం
శ్రమయేవ జయతే నినాదం
యావత్ సృష్టి మనుగడ సూత్రం.

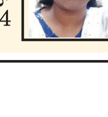

– స్వాతి బొలిశెట్టి,
9849004544

అమూల్యం

నాలుగు యిటికలు మోస్తూ
నాలుగడుగులు నడిచే శ్రమకు
కూలి డబ్బులు చేతిలో పెడతావు
తొమ్మిదినెలలు నిన్నుమోస్తూ
యింటెడు చాకిరీ అంతాచేసే
అమాయకపు తల్లికి యేమిస్తావు?.
వేలుతెగి కారుతున్న రక్తాన్ని
కట్టుకట్టి ఆపే వైద్యుని శ్రమకు
కట్టలనోట్లు చేతికి అందిస్తావు
తనప్రాణాన్నే పణంగా పెట్టి
పేగుతెంచి రక్తధారతో నీకు
ప్రాణంపోసే తల్లికి యేమిస్తావు?.
ఏసిగదుల్లో కూర్చొని వాసికెక్కిన
నీకు వండిపెట్టే వంటలక్కకు
అక్కౌంటులో వేలు జమచేస్తావు
మండుటెండలో నెత్తిన గమేలాతో
కాలుతూ, తను ఆకలితో మాడుతూ
నీ కడుపునింపిన దేవతకేమిస్తావు?.
వందలమంది ఉద్యోగుల శ్రమకు
ప్రతియేటా తప్పనిసరిగా వెలకట్టి
వేలలో జీతాలు పెంచే నువ్వు
తాను అనుక్షణం కరగిపోతూ
నిన్ను అందలమెక్కించి నిలబెట్టిన
ఎముకలపోగు శ్రమకు యేమిస్తావు?.

– వియెస్సెన్మూర్తి,
93962 96828

అలల సవ్వడి

అతని చెమట ధారలతో
పచ్చని పైరులు కళ కళ
పుడమి తల్లి నుదుట భాసిల్లే
కొంగొత్త ఆశల అలల సవ్వడి
అతని గుండె చప్పుడవుతుంది.
నల్లరేగడి మాగాణిలో
సిరులు పండించే
ఆ హృదయం ఉప్పొంగిపోతూ
అమ్మ గోరుముద్దల రుచులను
మైమరిపిస్తుంది
కల్మషం లేని అంతర్గతం
అప్పుడే మొలకల చిగురులు పూస్తున్న
మట్టి తడవుతుంది
ఏటిగట్ల మీద పాడుస్తున్న
పచ్చగడ్డి పరకలపై
ఆటలాడుతున్న
తుమ్మెద ఝుంకారమవుతుంది
అతని మనస్సు
నిత్యం పారె సెలయేరు చప్పులతో
మమేకమైన ఆ కళ్ళు
ప్రకృతి సోయగంతో కలిసి
నాట్యం చేస్తాయి
ఇవ్వడమే తెలుసు కానీ
పుచ్చుకోవడం తెలియని
అమాయకత్వం.
నవమాసాలు మోసి కన్న
తొలుచూరి బిడ్డను చూసిన సంబరం
చేతికొచ్చే ప్రతి పంటలో
మురిసి తబ్బిబ్బవ్వుతూ
చేతితో ముద్దాడుతుంటాడు.
పొలం కల్లెంలో దాగివున్న
ఆ ఎద సంగమంలో
ఎన్నెన్నో ఆశలు భగ్నమవుతుంటాయి
కన్న కలలు వెక్కిరిస్తుంటాయి
అకాల వర్షాలకు
కన్నీళ్లు వరదలై ఘోషిస్తుంటాయి
దళారుల
మార్కెట్ మాయాజాలంలో
శరీరం శుష్కించి
కోరికలను కత్తిరిస్తుంటాయి
ఆకలి దప్పులు
నిత్యం అగ్నిహోత్రమై పరీక్షస్తుంటాయి
అయినా వెనుకంజ వేయడు
మడమ తిప్పడు
ఉరితాళ్ళు వెంటాడినా
ప్రకృతి పగ బట్టినా
ప్రభుత్వాలు కరుణ చూపకున్నా
తనని నమ్ముకున్న
ప్రజల ఆకలి తీర్చడానికి
నాలుగు అన్నం ముద్దలు
వడ్డించడానికి
నిత్యం హలంతో కుస్తీపడుతుంటాడు
నేల తల్లి ఒడిలో చంటిపాపలా
మొలకెత్తే మొలకల కోసం
పాకులాడుతాడు
దేశానికి వెన్నెముక
తానేనని మురిసిపోయి
జైకిసాన్ నినాదానికి
సార్ధకత చేకూర్చుతాడు.

– కొండా రవీందర్,
9059237771

రెక్కలు ముక్కలవుతుంటే..!

కుదేలవుతున్నా
కూడదీసుకుని నిలేసేందుకు
చేసే గొప్ప ప్రయత్నమే శ్రమ.
ఒంట్లో ఓపికలేకపోయినా
సత్తువ చేసుకొని
గమ్యాన్ని చేర్చేదే శ్రమ.
కాలే కడుపు నిండడానికి
రెక్కల్ని ముక్కలు చేసుకుని
తపనగా మార్చుకోవడమే శ్రమ.
దేహమంతటిని
చెమటబిందువులతో తడిపి
రెక్కల కష్టాన్ని పెట్టుబడిగా పెట్టిన
శారీరక శ్రమ సౌందర్యమే
జీవితం.
కాయకష్ట శ్రమ ఫలితమే
ఈ దేహ దేశానికి
శాశ్వత చిరునామా!.

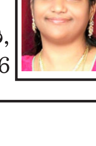

– ఎన్. లహరి,
9885535506

అద్భుత శక్తి

శ్రమైక జీవన సౌందర్యం
ఎంత చక్కని మాట!
మరెంత చిక్కని అనుభూతి!
శ్రమశక్తికి సమానమైన శక్తి
లోకంలో మరొకటి ఏముంది!.
మనిషి శ్రమ ఫలితమే
ప్రపంచం లోని
చేతనాచేతన సంపదలన్నీ
మనిషి శ్రమిస్తేనే దేని
పుట్టుకైనా సాధ్యం.
కష్టానికి ఫలితమేగా
ఈ నవ జీవనాలన్నీ
కానీ నిత్యం అసంతృప్తి తో
రగులుతున్నాయి
శ్రామిక శకటాలన్నీ.
కారణం శ్రమకు తగిన
ఫలితం లేకపోవడమే
తాజ్ మహల్ నిర్మాణానికి
రాళ్ళెత్తినా
రైతన్న పొలంలో పచ్చని
పైరు పలకరించినా
అదంతా శ్రమైక జీవన
సౌందర్యమే..!
దీనికి తగిన ధర నిర్ణయించడం
సాధ్యం కాకపోయినా
కష్ట జీవి ముఖంలో తృప్తి
కనిపిస్తే చాలు
అదే పదివేలు!.

– జి.రంగబాబు,
9440190669

అంతర్జాతీయ కార్మిక దినోత్సవం

ప్రపంచవ్యాప్తంగా
కార్మికులు జరుపుకునే
మేడే అర్థం
అన్ని రంగాల కార్మికుల ఐక్యత
పోరాటాలు
త్యాగాలు
విజయాలు
మేడే
ఒక చరిత్రాత్మక
చైతన్య దినం.
చికాగో లోని
కొంతమంది
కార్మికుల రక్త తర్పణం
ప్రపంచ కార్మికులను చేసింది
ఐక్యతాజాగృతం
అతి తక్కువ వేతనాలు
అధిక పనిగంటలతో
తల్లడిల్లే కార్మికులు
పనిముట్లు కింద పడేసి
ప్రాణాలను తృణప్రాయంగా
త్యజించిన ఫలితమే
ఎనిమిది గంటల పని విధానం
ఫిలడెల్ఫియాలో ప్రారంభించిన
పనిగంటల తగ్గింపు ఉద్యమం
పది గంటల
పని నియమాన్ని
శాసనబద్ధం చేయగా
కలకత్తా నగరంలో
హౌరా రైల్వే స్టేషన్లోని కార్మికులు
పనిగంటల తగ్గింపుకై
చేసిన డిమాండు
విస్తృత స్థాయిలో
ప్రజాపోరుగా మారలేదు.
పద్దెనిమిది వందల
ఎనభైయారులో
మొదలైన ఉద్యమం
ప్రపంచమంతా వ్యాపించినప్పటికీ
ప్రైవేటైజేషన్
లిబరలైజేషన్
గ్లోబలైజేషన్ ల వల్ల
అసంఘటిత
కార్మికుల అనుభవంలోకి
కార్మిక చట్టాల
అమలు రావడం లేదు.

–నాగిరెడ్డి అరుణ
జ్యోతి,
9966181561

శ్రమదానకర్ణులు

కోట్ల రూపాయల కారైనా
కార్మికుని చేతిలో తయారవ్వాల్సిందే
లక్షలు ఖర్చుపెట్టి మనం అనుభవించే
లగ్జరీలన్నీ కార్మికుల శ్రమదానమే.
అందమైన తాజ్ మహల్ ని
చూసే వాళ్ళమే కానీ
రాళ్ళెత్తిన కూలీలెవరని
వెతికే శ్రీశ్రీ లెంతమంది?.
అందమైన సౌధాలను నిర్మిస్తూ
లగ్జరీ సామాన్లను తయారు చేస్తూ
ఖరీదైన వస్త్రాలను నేస్తూ
ఎన్నెన్నో అద్భుతాలను సృష్టిస్తున్నా
స్వర్గం కోసం ఆశపడక
తమ కష్టాన్నే నమ్ముకుంటూ
రక్తాన్నే చెమటగా చిందిస్తున్నా
చింతించక ఎదుగు బొదుగు
లేని జీవితాలని గడుపుతున్న
మన కార్మిక సోదరులే
నిజమైన శ్రమదాన కర్ణులు.
కార్మిక శ్రమను గుర్తించి
కళాకారులను ప్రోత్సహించి
వారి బతుకులను
బాగుపరిచే దిశగా
కదిలే అడుగులే
మనం నేడు వారికిచ్చే
అభిమాన పుష్పగుచ్ఛాలు.

-వేణి కొలిపాక,
9849543599

కదిలి రా కార్మిక సోదరా!

అనుక్షణం శ్రమిస్తూ
పరి శ్రమిస్తూ
కుటుంబ వృక్షానికి మూలమై
రుధిర ధారల్ని ధారపోస్తూ
ఏమి ఆశించక
పిడికిలి బిగించి శ్రమించే
జీవుల చైతన్యమే కార్మిక దినోత్సవం
రేపటి ఆశల అంకురాల కోసం
స్వేదం చిందిస్తూ
కర్మ కారుణ్యం లో
శ్రమ కొలిమిలో
రగులుతున్న బడుగు జీవి
కార్మికుడే సుమా!
చిరునవ్వుల ఆశల్ని
పెట్టుబడిగా పెట్టి
ఆశయ సాధనలో వెనుక వరుసలో
కార్మిక శక్తి నిలువడం శోచనీయం.
పెత్తనం దారుల చేతుల్లో
కార్మిక నిప్పు రవ్వ నలిగి పోతోంది
స్వాతంత్ర్యం వచ్చి దశాబ్దాలు గడిచినా
కార్మిక వ్యవస్థ ఇంకా
పెత్తనం దారుల చేతుల్లో
రోజు రోజుకు నలిగి పోతూ
తమ బతుకుల్ని ఫణంగా పెట్టి
గనుల్లో రక్త మాంసాల్ని ఓడినా
శ్రమ జీవుల ఆకాంక్షలు
అడవి కాచిన వెన్నెల
చెయ్యి చెయ్యి కలిపి
చైతన్య శక్తిని రగిలించిన
ఓ కార్మిక సోదరుడా!
ఇకనైనా బానిస బంధాల నుంచి
విముక్తి పొంది
నవ చైతన్య శక్తిని
శ్రమైక జీవన సౌందర్యాన్ని సృష్టిద్దాం..
రా కదిలి రా
కార్మిక సోదరుడా.

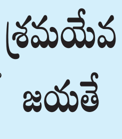

–తులసి వెంకట
రమణాచార్యులు,
83746 19117

శ్రమయేవ జయతే

శ్రమ
ఒక బరువైన భావం
శ్రమ శ్రమించలేని రోజు
జగతి మొత్తం శూన్యం
శ్రమలోనే ఆనందం.
కాలం సైతం ఆగకుండా శ్రమిస్తేనే కదా
మన మానవ మనుగడ
శ్రమించలేని యంత్రం సైతం
తుప్పు పట్టి నశిస్తుంది కదా
పంచభూతాలు సైతం శ్రమిస్తేనే కదా
మన జీవనానికి పంచప్రాణం.
శ్రమకి రూపాలెన్నో
అమ్మని, నాన్నని
పోలీసని, డ్రైవరని
క్లీనరని, లాయరని
ప్లేయరని, యాక్టరని
కుమ్మరని, కంసాలని
ఇలా శ్రమజీవుల వరుస ఆగిపోదు.
శ్రమ ఒక యోగం
అనుభవిస్తే భోగం
త్యజిస్తే పెద్ద రోగం
అందుకే శ్రమిద్దాం
శ్రమని ఆదరిద్దాం
శ్రమదాతలందరికీ
శతకోటి శ్రమాభివందనాలు.

– చిన్నబోయిన కోమల,
8106823613

నవలక్ష్మి-శ్రమలక్ష్మి

తాజ్ మహల్ నిర్మాణంలో
రాళ్లెత్తిన కూలీలెవరు?
మనకేం హక్కుంది
చరిత్రను ప్రశ్నించడానికి?
మన ఇంటి నిర్మాణంలో
చెమటోడ్చి అందాలు దిద్దిన
శ్రామికులను పిలిచామా
గృహప్రవేశానికి?.
భగవద్గీతలో కృష్ణుడు చెప్పిన
మాటలు అర్థం చేసుకున్నది మాత్రం
గనులలో పని చేసే శ్రామికులు
కర్మగారంలో శ్రమించే కార్మికులు
మన కడుపు నింపే కర్షకులు
కాయకష్టం చేసే కూలీలు
పనిచేయటమే వారి పని
ఫలితం గురించి వారికి
ఆలోచన లేదు మరి.
వాళ్ల పడే శ్రమ
మనకు అందిస్తోంది
సుఖాల సోపానాలు
వాళ్లకి ఎందుకు
అందించలేకపోతోంది
అన్నపానాలు?
తీర్చలేక పోతోంది
కనీస అవసరాలు?.
శ్రమ విలువ గుర్తిద్దాం
శ్రామికుల జీవితాలను మారుద్దాం
కష్టానికి తగ్గ ఫలితాన్ని ఇద్దాం
వారి పట్ల కృతజ్ఞతలు చూపిద్దాం
వారికి సమన్యాయం చేద్దాం
శ్రమజీవుల మీద
లక్ష్మీ కటాక్షం
కురిసేలా చూద్దాం.

-డా. వాణి బి వెల్లుర్తి,
99490 79259

పాదాభివందనం

తూరుపమ్మ నుదుటన
సిందూరం ధరించేలోపే
స్వేద గంధం చిలకరించి
అవనమ్మకు
కొంగొత్త కుసుమ పరిమళాలతో
పరవశింపచేయించే
తొలకరి జల్లులకు
మురిసి మెరిసిన హలం
మది నిండా ఆశలతో
నూతనోత్సాహంతో
రైతన్నల ప్రేమ స్పర్శతో
పులకించి శ్రమించే
కృషీవలుల కృషికి
చేదోడువాదోడు.
వేకువ కువకువ రాగాలు
పలికే పలకగానే
కార్మికులు యంత్రాలతో దోస్తీ చేస్తూ
తమదైన శైలిలో
నూతన ఒరవడులతో
ఉత్పత్తులు తయారు చేస్తున్నారు.
పక్షులు తమ అద్భుతమైన
మేధాసంపత్తితో
శ్రమకోర్చి సొంతగూళ్ళను
తయారుచేసుకునే శ్రామికులు.
నిశీధుల బిగి కౌగిలిలో పరవశించి
ధైర్యసాహసాలే
తేజోదీపాలుగా చేసుకుని
నల్లబంగారం వెలికితీతలో
ప్రమిదలు కార్మికులు.
నల్లబల్ల సుద్దముక్కలతో
నవనాట్యాలు చేయిస్తూ
బాలల మెదళ్ళకు పదును పెడ్తూ
ఆటపాటలతో
ఉల్లాసాన్ని ఉత్సాహాన్ని కలిగిస్తూ
విద్యార్థులను
విజ్ఞాన శిఖరాలను అధిరోహింపజేస్తూ
కొవ్వొత్తిలా తాను కరిగిపోతూ
లక్షల కొవ్వొత్తులను వెలిగిస్తూ
అన్ని రంగాలలో దూసుకెళ్ళేలా చేస్తున్న
భవిష్యత్ తరాలకు బాటలు వేస్తూ
విద్యాబోధనలో అహరహమూ శ్రమిస్తున్న
శ్రామికులు గురువులు.
కుటుంబాలకు దూరంగా
సరిహద్దుల్లో కాపలా కాస్తూ
మండే ఎండలకు సైతం జడవక
కుంభవృష్టులకు సైతం వెరవక
మంచు కురిసే చలిలో సైతం
ప్రాణాలను సైతం ఫణంగాపెట్టి
దేశమాత మాత సేవలో
అసువులు బాస్తూ
విజయకేతనం ఎగురవేసిన
సైనిక వీరుల త్యాగానికి
శ్రమకి
పాదాభివందనం.

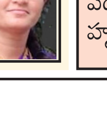

–విజయరాఖీ,
9959154032

శ్రమకు ప్రతిరూపం

జగతి నియమం పగటికి రేయి
బతుకు కోసం
పోరాటం శ్రమజీవి
అదరక బెదరక
బంధాలకు బానిస కాక
వీరుడై సమరంలో దూకి
దేశ సరిహద్దుని కాచే సైనికుడు
కాదా శ్రమజీవి.
మండుటెండన
వరదవనన
హలం పట్టి
పొలం దున్ని
ఆకలి తీర్చే అన్నదాత
రైతన్న కాదా శ్రమజీవి.
కాలేవినీడలో
కారేచమట తో
భుజాన జోలెతో
జోలేలో బిడ్డతో
నెత్తురంతా ఆవిరై
మిగిలిన నెత్తుటి తో
మురిపాలను చనుభాలు చేసే
అమ్మ కదా శ్రమ జీవి.
గతి చెదిరి కొందరు
స్థితి చెదిరి కొందరు
నల్లమేఘాల చీకటిలో
వెలుతురు కోసం వేచి
ప్రతి క్షణం నలుగుతున్న
పడుపు కోమలి
హృదయవిదారక శ్రమ
దేనికి రూపం?!.
కన్నవారికి దూరమై
కాలేకడుపుకై
వలసపోయే
శ్రామికుడు కదా శ్రమ జీవి.
బుడి బుడి అడుగుల బాల్యంలో
కళ కళ లాడే యవ్వనం లో
మంచి చెడుల
విచక్షణ తెలిపే సన్మార్గంలో
నడిపే మార్గదర్శి
గురువు కదా శ్రమజీవి.
ఒక్క సిరా చుక్కతో
లక్షమెదళ్లను కదిలించే
కలమెత్తి గళమెత్తి
సమాజంలో చేతనను నింపే
కవి కదా శ్రమ జీవి.
కులవృత్తిపనివారూ
కళాకారులూ
కష్టపడే ప్రతిఒక్కరు
సృష్టికి రూపం
శ్రమకు ప్రతిరూపనీ
కారా శ్రామిక వర్గం!.
ఉషోదయపు ఉదయాన
కుహు కుహు అమృతగానం
కోకిలమ్మ రాగం
కాదా
శ్రమకు ప్రతిరూపం!.

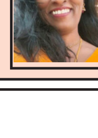

–కొమ్ము వరలక్ష్మి,
9490316735

కార్మిక ఐక్యత మే డే !!

మేమంతా శ్రామికులం
కష్టించే కార్మికులం
తరతరాల వారసులం
తరిగిపోని సంపదలం,

శ్రమిస్తేనే ఆదాయం
శ్రమిస్తేనే ఆరోగ్యం
శ్రమిస్తేనే సౌభాగ్యం
శ్రమే మనకు సదుపాయం.

కులవృత్తులు పరిశ్రమలు
కుటీర పరిశ్రమలు
రకరకాల పరికరాలు
సమకూర్చే పరిశ్రమలు.

శ్రమతోనే చమట పట్టు
శ్రమలోనే రసపట్టు
శ్రమే కదా ప్రగతి మెట్టు
శ్రమకు సదా జై కొట్టు !!.

మేడే నే – మాడేయని
మేధిని కార్మికులంతా
ఐకమత్యమును చాటే
ఆ రోజే ఒక పండుగ !!

–రసస్రవంతి –కావ్యసుధ
9247313488

శ్రమ చిరునామా

కాసిన్ని గంజినీళ్లు కడుపులో
ఇంధనంలా పోసి
కరముల యంత్రాన్ని తిప్పుతూ
అలసటను అదిమిపట్టి
స్వేదంలో ఈదుతూ..
ఇనుమును సైతం కరిగించి
పలు రకాల ఆకృతులకు
జీవం పోస్తాడు శ్రామికుడై.

ఆనాడు త్రేతాయుగంలో
వానర సైన్యం
సంద్రంలో తెలియాడే
వారధిని నిర్మించినట్టుగా..
ఈనాటి అలుపెరుగని
శ్రామిక సూరీడు నిరంతర
కృషి కిరణాలతో నింగిని తాకే
భవన నిర్మాణానికి
గిరులను తురిమి పునాది
రాయిలా వేస్తున్నాడు కార్మికుడై.

తలరాతల భారాన్ని నెత్తిన
మోస్తూ విధిరాతకు ఎదురెళ్లి
కండ బలాన్ని గుండె ధైర్యంతో
నింపుకొని శ్రామిక జీవనానికే
అంకితం అవుతున్నాడు
ఉక్కు కార్మికునిగా
శ్రమకు చిరునామాగా..

–కర్రి. మల్లీశ్వరి.
9493641584.

అసలైన సౌందర్యం

భారాలేవేవో భుజాలను ఎక్కుతుంటే
బండరాళ్ళు గుండ అవుతుంటే
గనిలో ప్రమాదపుటంచులలో
మండే నిప్పులకొలిమి చేరువలో
భుజ బలమే ప్రవాహాలను దాటిస్తుంటే
దుక్కిదున్ని చేలలో
మట్టిని బంగారం చేస్తుంటే
విరబూసిన శ్రమపుష్పాలు దేహంపై
స్వేదం గా చింది తృప్తినిచ్చినపుడే..
ఇనపకండరాలు కరగదీసిన కష్టం
కడుపునిండా తిండి పెట్టినపుడే..
రేయింబవళ్ళు తేడాలెరుగని ఆరాటం
బతుకున పూలబాట పరిచినపుడే..
శ్రమజీవన సౌందర్యం తెలిసేది.

ఒంట్లో నెత్తుటిని స్వేదంగా మార్చిన కష్టం
ఆనందాల అందలమెక్కించినపుడు
అకుంఠిత దీక్షకి దక్కిన విజయఫలాలు
ఆత్మవిశ్వాసానికి ఎదురులేదనుకున్నప్పుడు
ఆశలచిరుజల్లులు ముంగిట కురిసినపుడు
అనుకుంటా అదే శ్రమజీవన సౌందర్యమని.

శ్రమసౌందర్యానికి ఖరీదు కట్టే
షరాబు ఉన్నాడనిపించినపుడు
అంతస్తులు అంతరాలెరుగని
కార్మిక కర్షక వర్గం శ్రమని ఒట్టిభ్రమ
అనుకోని నాడు శ్రమజీవనమే
అసలైన సౌందర్యం అనుకుంటాను

– డాక్టర్ చక్రపాణి యిమ్మిడిశెట్టి,
9849331554

జీవన దాతలు

నారు పోసి
నీరు పెట్టి
పైరుపాపను
కంటి పాపలా
లాలించే రైతుశ్రమ
జాతికి అన్నం పెడుతోంది.

యంత్ర భూతాల
కోరలు తోముతూ
పగలూ రాత్రీ
కార్మికులు చిందించే
చెమటబిందువులు
లోకానికి సంపదను
సృష్టిస్తున్నాయి.

బండలు కొడుతూ
బరువులు మోస్తూ
రిక్షా లాగుతూ
కనిపించే శ్రామికుల
కష్టంతో విశ్వజీవన
చక్రం కదులుతోంది.

మానవశక్తి లేకపోతే
యంత్రశక్తి కదులుతుందా?
సంపద సృష్టించేదొకరు
దానిని అనుభవించేదొకరు
ఎన్నాళ్ళీ దురన్యాయం
ఎన్నేళ్ళీ దౌర్జన్యం.

బలవంతుల చేతుల్లో
చిక్కిన కర్షక కార్మిక
శ్రామిక వర్గాల్లో
వెలుగేది?వెన్నెలేది?
సాంత్వనమేది?
వారు బలహీనులనుకొంటే
పోరుబాటే
విప్లవాలు
ఉద్యమాలు
చరిత్రగతినే మార్చాయి.

ఆ శ్రమజీవులే
సౌఖ్యజీవన దాతలు
వారికి ఇవే సిరిజోతలు

–మంకుశ్రీను
8985990215

శ్రామిక రాగం

జబ్బకి గుడ్డసంచీ తగిలించుకుని – బయలెల్లినాడు ఆ శ్రామికుడు....
చద్దిమూట, చినుగుల చొక్కా– ఇవే అతని ఆస్తిపాస్తులు....
ఆ పూటకు పని చిక్కితే– ఆతని పెయ్యపై విరిసేను హరివిల్లు!!

తెల్లవారంగనె – దొరల గడీలకు మల్లబోవాల,
లేదంటె– అడ్డా గాడికి బోవాల, రోజంతా కష్టం సేయాల!!
పొయ్యియలకుండ రొట్టె కాలాల–
రెండు ఇటికల నడుమన పుల్లలెలగాల – ఆడి డొక్క నిండాల!!
కండ్లల్ల నీళ్లు ఎండినై – గా పుల్లలు మటుకు కాదు!!
పొయ్యి ఎలగలేదు – రొట్టె కాలలేదు!!
అంటుకోని గా పొయ్యి – ఆడి డొక్క మటుకు మాడ్చింది....

పొగను జూసి – దారినబోయే కుక్క పరిగెత్తుకొచ్చింది–
రొట్టె ముక్క దొరుకుతుందేమోనని – వెర్రి ఆశ దానికి!!
అసలుకే లేకపోతే సిసలుకెక్కడిది?విసయం తెల్వక దోస్తాన జేసింది!!

రోజులు,వారాలు,నెలలు...
కాలం మారుతున్న వాడి బతుకు చిత్రంలో– మార్పు మాత్రం లేదు!!
దసర,దీపావలి వస్తె...వాడి రగతం ఇంకబెడతయి
ఇంట్లోల్ల మొగాలు జూస్తె – ఏడుపు ఏరులైతది......
బుడ్డోనికి మిఠాయి లేదు, బుడ్డదానికి జుబ్బా సుత లేదు,
దొరల బిడ్డల దాబు జూసి – మురుస్తున్న పిచ్చి మొగాలవి!!

కాళ్ళు,చేతులు కాయలుగాసి – ఒంటిని నిండుగ కప్పెడి బట్టలు లేక,
ఎండిన డొక్కలతో, తినీ–తినక, తల దాచుకునేందుకు నీడలేక,
కటికనేలపై సేదతీరు....
పూట గడవటం సుత గగనమైన బతుకు సిత్రమిది,
శ్రామిక రాగపు గమకాల లయయిది!!

నేను మటుకు ప్రత్యక్షంగా చూడలేదు....
నాకు తెలిసింది – సుకుమార శ్రామిక గీతం!!
దీని గతి మరీ విచిత్రం...
ఎండ కన్నెరగరు, చల్లటి గదుల్లో మగ్గుతుంటరు,
శరీరం అలవదు, కొవ్వు కరగదు, కానీ....శ్రమ అనంతం!!
లక్షల్లో జీతాలు – మనశ్శాంతి లేని జీవితాలు!!
తిండికి లోటు లేకున్న– తినే తీరికలేని బతుకులు!!
ఉన్నదాంట్లో దొరకని తృప్తి – లేనిదానికై నిత్యం కుస్తీ!!
వేళ పాళ లేని శ్రమ– శారీరికం మాత్రమే కాదు మానసికం కూడా!!
అలుపు–సొలుపు లేక మూటకట్టుకున్న రోగాలు,
మందులకు కూడా లొంగని మొండి జబ్బులు....
విలువలు మరిచి,వలువలలో విచిత్ర పోకడలతో...
బంధాలు బంధుత్వాలు అన్నీ బూటకాలు,
ఆన్లైన్ లో బతుకులు, అబద్దపు మొకాలు,
అబ్బో!! సెకను, సెకనుకు మారే
డి.పీల మోతలు, తీరని వెతలు....
అదండీ...ఆసాంతంగా శ్రామిక రాగం!!

– శ్రీసుధ కొలచన,
9440470674

కార్మిక శక్తి

కార్మికుడు లేని లోకం
శ్వాసించనిదేహం
వికసించని కుసుమం
ఉదయించని ఆకాశం.

శ్రామికుడున్న జగం
ప్రసరించిన కిరణం
వ్యాపించిన పరిమళం
విశ్వవ్యాప్తమైన జ్ఞానం.

వేసుకున్న చెప్పులు
ధరించిన దుస్తులు
రాసుకున్న పరిమళం
పూసుకున్న అత్తరు.

నిద్రలేచినప్పటి నుండి
నిద్రపోయేంతవరకు
తోముకునే బ్రష్ నుండి
పడుకునే మంచం వరకు.

అన్ని కార్మికుల చెమట చుక్కలే
శ్రామికుల శ్రమ ఫలితాలే
కాలేకడుపులతో కష్టించి
మన కడుపు నింపు కార్మికులే
ఇందుగలడందులేడని సందేహం
వలదు కార్మికులు సర్వోపగతు
లెందెందు వెదకి చూసిన
అందందే గలరు
మహిలో సత్యంబు సుమా!

–డా.వైరాగ్యం ప్రభాకర్
9014559059

శ్రమ జీవులరా ఏకంకండి

కార్మికులారా, కర్షకులారా
శ్రామికులారా,
నెత్తురు చెమటను
చిందించే శ్రమజీవులారా
ఏకంకండి, ఏకంకండి.

అదిగదిగో మీ హక్కులను
కాలరాసే కార్పొరేట్ రాకాసులు
మీ రక్తంని పీల్చుకునే జలగలు
పొంచి వున్నాయి పొడుచుకొని
తినడానికి,
మంచె నున్నాయి మింగేయడానికి
మాయ మాటలు చెప్పి,
మీలో తగవులు రేపి,
అన్నతమ్ముళ్లు వలె కల్సి పోరాడే
మీలో అనైక్యతను పెంచడానికి
కుట్రలు పన్నుతున్నాయి
ప్యాకేజీలు ఇస్తామంటూన్నాయి
వారి ఉచ్చులో పడొద్దు
ఏకంకండి, ఏకంకండి
శ్రమించే శ్రామికులారా
ఎప్పటి నుంచో ఈ పోరాటం
ఎన్ని మేడేలు వచ్చినా ఏమి ఫలం
ఏం సాధించినది కార్మిక లోకం
ఎందరు బతుకులు మారాయి
ఈ దినం
ఎనిమిది గంటలు పని వేళలొచ్చినా
ఇంకా ఏదో అసంతృప్తి,
కార్మిక సోదరులు కుటుంబాలలో
ఎంత మంది
పారిశ్రామికవేత్తలయ్యారు
ఎంత మంది
ముప్పూటాలా సుఖజీవనం చేసారు?
భూమి వలె తిరుగాడే మీ కాళ్ల
నడక లేనిదే ఏ పరిశ్రమ సాగుతుంది
నక్షత్రం వలె మెరిసే
మీ కళ్లు పడకుండా
ఏ ప్రగతి సాగుతుంది
సోదరులారా
కల్సి రండి, కదలి రండి
మీ బతుకులు మారేందుకు
సంఘటితమై పోరాడండి
ఆ రోజే మే డే
పెత్తందారీ వ్యవస్థకు డెడ్ డే

–విశ్వనాథ నరసింహం
9490971589

జయహో కార్మిక

జయ జయహో కార్మికా
దేశాభివృద్ధికి నీవే దీపిక
కర్మాగారాలలో నీ కష్టం దేశ పురోగతికి లక్ష్యం
సాంకేతిక రంగానికి నీవే వెన్నెముక
ఇరవైనాలుగు గంటలు పనిచేసే విశ్రాంతి ఎరుగని
మీ శ్రమ దేశమాత అభ్యున్నతికి అర్పణం
ఏమిచ్చి నీ రుణం తీర్చుకోగలం
కార్మికా నీకు శతకోటి వందనాలు..
పగలు రేయి కుటుంబ క్షేమం బిడ్డల భవిష్యత్తు చూడక
కష్టాన్ని నమ్ముకుని కదలి పోతున్నావు . . .
ప్రభుత్వం నీకు సరిపడా కుటుంబ సంక్షేమ పథకాలు ఇవ్వకపోయినా
శ్రమ శక్తిని నమ్ముకుని దేశ ఔన్నత్యా నికి పాటు పడుతున్నావు
అందుకే అంతర్జాతీయ కార్మికులంతా మే ఒకటో తేదీని
అంతర్జాతీయ కార్మిక దినోత్సవం గా జరుపుకుంటున్నారు...
ఎందరో కార్మికులు తమ రక్తం చిందించి పోరాడి తెచ్చుకున్న
రోజు మే డే. కొంతవరకూ కార్మికులకు విశ్రాంతిని ఇచ్చిన రోజు
మే డే .... కార్మికుల దినం....
నీ కష్టాలు నష్టాలు మీ కుటుంబ క్షేమం
దిగ్విజయం కావాలని ఆశిస్తూ అభినందిస్తూ దీవిస్తున్నాను .
జయహో కార్మిక అనంత కోటి వందనాలు నీకు......

–శ్రీమతి సత్య మొంద్రేటి ,
94909581

ఆకాశ హర్మ్యాల నీడలో...

ఎక్కడ చూసినా
కనిపిస్తున్న దృశ్యాలే అవి
విలాసవంతుల జీవితకాలం
అక్కడే గడిచిపోవాలనే
వారి ఆకాంక్షల వెల్లువకు
అనుగుణంగానే వెలుస్తున్నాయి
బహుళంతస్తుల భవనాలు
అదేమీ పెద్ద కుటుంబం కాకున్నా
లింగూ లిటుకూమంటూ
ఒకరిద్దరున్నా
నివాసమదే కావాలనుకుంటుంది
నేటితరం
నాగరిక సమాజంలో ఉబికి వచ్చిన
పెను మార్పుల వలయంలో
చిక్కుకుపోయి విలవిలలాడే
శ్రమజీవుల ఆవాసం
ఆకాశహర్మ్యాల నీడలో
కనపడిన ప్రతివారూ
మీ ఇల్లెక్కడంటే
ఇక్కడ ఇళ్ళన్నీ పూర్తయ్యేదాకా
ఈ పూరి గుడిసే
చెప్పలేక చెప్పే ఆ జవాబుకు
మళ్ళీ ప్రశ్న ఎక్కడుంటుంది?
కట్టుకున్న వాడితో కలిసి
కట్టుబడి పనికెళ్ళే ఆమెకు
పిల్లల్ని గాలికొదిలేయక తప్పదు
ఆ స్వేద జలపూరిత
వేదనాభరిత జీవితాలకు
ఉచితాలెన్ని అందించినా
అవి మాడిపోతున్న
కడుపులపై చల్లే
ఒక నీటి చుక్క మాత్రమే అవుతుంది
సహాయమడిగితే నిట్టూర్చేదొకరు
నిరాకరించేది మరొకరు
భిన్న మనస్తత్వాల నడుమ
అణిగిమణిగి
చాలీచాలక పస్తులుండో
బొటాబొటీగా గడుస్తుండో
జీవితాలను వెళ్ళబుచ్చే
కష్టజీవుల ఓపికంతా కరిగిపోయి
చెలరేగే రోజులెప్పటికైనా
ఆసన్నమవుతాయి

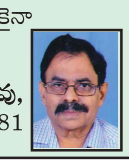

–పొత్తూరి సుబ్బారావు,
సెల్:9490751681

శ్రమ

కార్మికుని అపారమైన శ్రమకి విలువ ఇస్తూ అప్పుడెప్పుడో వియయవంతంగా జరిగిన కార్మిక విప్లవంకి గుర్తుగా కార్మిక దినోత్సవాన్ని మే నెల ఒకటవ తేదీన జరుపుకుంటారు.

ఆ పాత జ్ఞాపకానికి గుర్తుగా సమావేశాలు జరుపుకోవడం, కార్మికులలో నూతన ఉత్తేజం నింపడానికి జరిపే ప్రయత్నాల వరకూ కార్మికదినం జరుపుకుంటే ఉత్తమం.

అన్ని రంగాల్లో ఉత్తమ కార్మికులకు సన్మానాలు జరిపితే అతి ఉత్తమం, ముదావహం.

కానీ, మన దేశంలో ప్రస్తుతం కార్మికదినం సెలవరోజు గానే 95 శాతం పైన జనం పరిగణిస్తున్నారు అని అనుకోవడం ఏ మాత్రం సత్య దూరం కాదు.

పాత జ్ఞాపకాలతో నిండిన నూతన ఉత్తేజంతో కనీసం ఆ ఒక్క రోజైనా శ్రామిక ఉత్పాదన పెంపుదల కళ్ళ చూడడం, అలా చూడాలని అనుకోవడం, ఆశించ దగ్గ పరిణామం.

కానీ, ఆరోజు సెలవుదినం అవడంతో కార్మిక ఉత్పాదన శూన్యం అయిపోతోంది. కనుక, అది ఎంత మాత్రమూ హర్షించదగ్గ విషయం కాదు.

ఈ ఆలోచన(లు) ఒక ఎత్తైతే ?

రోజువారీ కూలీ, కార్మికదినం పేరిట పని చేసుకొనే సదుపాయం లేక ఆరోజు తానూ తన కుటుంబం పస్తులుండడం ఎంతవరకూ సబబు.

ఇది గ్రహించకుండా, రాజకీయపార్టీలు కూడా సమావేశాలు పేరుతో మరియు సెలవు దినాన ఎవరూ పని చేయరాదు అన్న ఆంక్షలతో, రోజువారీ కూలీ జనాన్ని వారి వారి కుటుంబాలను పస్తులుంచడం ఎంతవరకూ గణనీయం అని ఆలోచించాలి.

శ్రమకి తగిన గుర్తింపు – ఆ శ్రమకి తగిన ఫలితం పొందడం. కానీ, నేటి రోజులలో శ్రామికుడి / కర్షకుడి శ్రమని రాజకీయ నాయకులు, దళారులు, ఎంత వీలయితే అంతగా దోచుకుంటున్నారు అన్నది జగమెరిగిన సత్యం.

దీని పరిణామం – శ్రామికుడు / కర్షకుడు శ్రమ పడుతున్నాడు కానీ శ్రమకి తగ్గ ఫలితాన్ని పొందలేక సంవత్సరాలు – చివరికి దశాబ్దాలు – గడుస్తున్నా ఆతని జీవనప్రమాణంలో ఏ మాత్రం మార్పు రావడం లేదు.

ప్రతీ రాజకీయనాయకుడు శ్రామికులలో / కర్షకులలో బీదరికాన్ని తొలగించడానికి నడుం కట్టుకున్నాం అన్న శబ్ద ఘోషతో ఎన్నికలప్పుడు ప్రచారాలు చేసి, ఆ ప్రమాణాలను నమ్మిన శ్రామికుల / కర్షకుల ఓట్లు సంపాదించుకొని, ప్రభుత్వంలో పదవులు సంపాదించుకున్న మరుక్షణం ? శ్రామికులను / కర్షకులను తమ పరిసరాలలోకి కూడా రానివ్వక ఎంత ఎక్కువ దూరమైతే అంత దూరం ఉంచుతున్నారు.

ఫలితం – శ్రామికుడికి / కర్షకుడికి శ్రమ పడడమే తెలుస్తుంది కానీ ఆతని శ్రమకి తగ్గ ఫలితం రావడం లేదు, ఎలా రాబట్టుకోవాలో తెలియదు.

అప్పుడెప్పుడో వచ్చిన **'రాముడు భీముడు'** సినిమాలో ఉన్న **'ఉందిలే మంచి కాలం ముందు ముందునా'** అని శ్రామికులు / కర్షకులు ఇప్పటికీ పాడుకుంటూ భవిష్యత్తుని ఆశాజనకంగా ఊహించుకుంటున్నారు.

వారి ఆశలు ఒక రోజైనా ఫలించాలని ఆశిద్దాం.

అలా ఫలితం రావాలంటే --

ప్రతీ శ్రామికుడు / కర్షకుడు కల్లుకి దూరంగా ఉంటూ నిరక్షరాస్యతకుదూరంగా ఉంటూ తోటి శ్రామికులతో / కర్షకులతో సమైక్యంగా తమ హక్కుల కోసం ఒక్క త్రాటిమీద నిలబడి పోరాడినప్పుడే ఆ పాటలోని ప్రతీ పదం నిజమై కళ్లయెదుట ఉన్నతి కనిపిస్తుంది.

శ్రామికుడి / కర్షకుడి శ్రమకి తగ్గ ఫలితం నూరు శాతం చేజిక్కించుకునేందుకు మరొకసారి విప్లవం రావాలేమో.

–మద్దూరి నరసింహమూర్తి,
9164543253,

ప్రభ..!

తనువుని తాకిన చొక్కావెనుక
దయనీయమైన దర్జీ బ్రతుకుంది.
ఆకలి తీర్చినమెతుకుల్లో
దేశపు వెన్నెముక స్వేదం ఉంది.

నిర్మించిన ఆకాశ హార్మ్యం లో
దిన కూలీల కరాల కష్టం ఉంది.
పూసినపౌడర్ అద్దిన అత్తర్లలో
శ్రమతత్త్వపు శోభ ఉంది .!

రాసిన పెన్ను..కెమెరా కన్నూ
ఇంట్లో ఏ. సి,చేతికి వాచీ
తిరిగే ఫంకా... కరిగే హిమక్రీమ్
అన్నింట్లో తనుంటుంది.
అవనికే ఆయువు అవుతుంది.

కరాల్లో సత్తువ చూపి
నరాల్లో శక్తిని నింపి..
దేహాన్ని దుమ్ము ధూళిలో ఆరేసి
నిరంతరం పరిశ్రమించే
పరమాత్ములు వాళ్ళు..!

ప్రాతః కాలం మొదలు కొని
శయన మందిరం చేరే వరకూ..
ప్రతీ వస్తువులో..
శ్రమ పరిమళమై గుభాళిస్తూ
ప్రపంచ ఉనికికి 'ప్రభ' అవుతుంది.

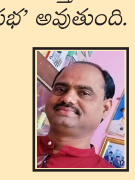

–కోరాడ. అప్పలరాజు
అనకాపల్లి.

శ్రమ

రెక్కాడితే గాని డొక్కాడదు
రెక్కలు ఆడించి ఆడించి డొక్కలు ఎండిపోతున్నాయి
చిత్రం ఏమిటంటే ఏ డొక్కలు కోసం రెక్కాడుతున్నారో....
ఆ డొక్కలే ఎండిపోతున్నాయి.

చెమట చుక్క చిందిస్తే గాని రక్తపు బొట్టు జనించదు
చెమట చుక్కలు చిందించీ చిందించీ రక్తపు బొట్లు ఆవిరైపోతున్నాయి
చిత్రం ఏమిటంటే ఏ రక్తపు బొట్లు కోసం
చెమట చుక్కలు చిందిస్తున్నారో....
ఆ రక్తపు బొట్లే ఆవిరైపోతున్నాయి
అయిననూ శ్రమ జీవనం కొనసాగిస్తునే ఉంటారు.

ఎండా లేదు కొండా లేదు
వానా లేదు కోనా లేదు
నిత్యం గడియారం లోని సెకండ్ల ముల్లు వోలె
పని చేస్తునే ఉంటారు.

పని ఎంత ఉన్నా ఫలం సుంతనే
పనిలేకున్నా పాపం పస్తులే.

పూటకూటికి నోచుకోని పరిస్థితి
కడుపు కాలి ఆకలి చావుల దుస్థితి

జీవనానికి లేదుగా సరైన ఆవాసం
మురికివాడల్లో మట్టి గోడల నివాసం.

బ్రతుకీడ్చడానికి వారుపడే కష్ట ప్రదర్శనం
కాయదేరిన చేతులు, పుండ్లు పడిన పాదాలే నిదర్శనం.

బానిస బ్రతుకుల బాటలో నడిచే వారి పయనం
సంకెళ్లు తెంచి బావుటా ఎగరవేసేదెప్పుడో తెరిచి వారి నయనం.

శ్రమ దోపిడీ చక్రాల క్రింద నలిగి చితుకుతున్న వారి జీవనం
శ్రమకు తగిన ఫలంబు కొరకు కదంతొక్కాలి ఈ కవనం

–శివశ్రీ

శ్రమైక జీవనం

ప్రాణము లోన పుట్టు సర్వము తానౌను
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ
అన్న వేమన వచనం అక్షర సత్యం
నేటి నాగరిక నరుని ఉనికి సర్వం
అవిశ్రాంత శ్రమైక జీవన ఫలితం.

మానవుడావిష్కరించిన సర్వ సౌకర్యం
మానవుడనుభవిస్తున్న ప్రతి వైభోగం
విజ్ఞానం, సంప్రదాయం, సంస్కారం
మొత్తం శ్రమ సాధించిన ఘన విజయం.

కష్ట పడి చిందిస్తే స్వేదం
రుధిరం దాలిస్తే చెమట రూపం
ఒళ్ళు దాచక పని చేస్తే నిత్యం
సకలం కాగలదు పాదాక్రాంతం.

శ్రమ తోనే పరిశ్రమలకు ఊతం
పరిశ్రమలతోనే ప్రగతి సాధ్యం
కొండను పిండిగ చేసే హస్తం
జలధి లంఘించిన పాదం
గంగను ఇలకు దింపిన యత్నం
గిరిని చిటికెన వేలుతో మోసిన కరం
తెలుపలేదా శ్రమకున్న ఫలితం.

శ్రామికుల అవిరామ రెక్కల కష్టం
అవనికందిస్తున్నది సౌఖ్యాల సౌధం
శ్రమ దోపిడీకి చెల్లి పోయింది కాలం
శ్రమ జీవికి లేదెపుడు భుక్తి లోపం
శ్రమ జీవికి లోకమంతా లక్ష్మీ నివాసం.
పిండి కొద్దీ రొట్టె అన్న చందం
శ్రమ కొద్దీ లభించు ఫలితం
శ్రమ లోకాన్ని నడిపించు శ్రీచక్రం

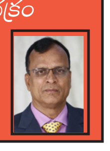

–జె వి కుమార్ చేపూరి
96407 12062

శ్రమైక సారథులు

అనాథులం
అభాగ్యులం
భవ్యమైన దేశంలో
శిథిలమైన బ్రతుకులం.

బంగారు దేశానికి
శ్రమైకసారథులం
మా భుజస్కందాలపై
దేశ భవన నిర్మాణం.

అన్నదాతలం మేము
ఆరుగాలల కూలీలం
అలుపెరుగని హాలికులం
గుర్తింపు లేని కర్షకులం.

కండరాల బిగువుతో
కరాల సత్తువతో
కర్మాగారాలను
కదిలించే శక్తులం
కష్టజీవులం
కన్నీటి కార్మికులం.

శ్రమని దోచుకోక
పరిశ్రమని గుర్తించి
సమస్త వృత్తుల శక్తుల
శ్రమైక జీవన సౌందర్యానికి
సాటి లేదని నినదిద్దాం
కార్మిక కర్షక శ్రామికులకు
చేద్దాం సహస్ర వందనాలు

–మానాప్రగడ సాహితి
9989370358

శ్రమ జీవులు

కాలం ఒడిలో సేద తీరే శ్రమ జీవులు
శ్రామిక జీవన వారసత్వంలో
ఎందరో అభాగ్యుల
వెలుగులు
చిమ్మచీకటి వెలుగులే....!
రెక్కాడితే గానీ డొక్కాడని జీవితాలు
ఆశల కొంగుల్ని బతుకు తీరంలో
తివాచీలా పరుస్తారు....!
నిస్వార్థ పయణమే లోకం పోకడకు
చెంపపెట్టు
ఎర్రని సూర్యులై రగిలేఘోషలో
ఆవేదనల సురగోళాలెన్నో...!
తీరని ఆకలి కాలం
ఓదార్చని బలిసిన వైనాలు
వెక్కిరింతల కథలు...
ఎన్ని అగాధాలను మోసినా
ఓడవని బతుకు పోరు...!
మట్టిలో మాణిక్యాలై సమసమాజానికి
తరువులై నిలిచే శ్రమతత్త్వపు వీరులు!
తరతరాల చరితలో చరితల సాక్ష్యాల
చైతన్య గీతికలు
శ్రామికుల పర్వదినపు
సంతోషపు వెల్లువలే
స్వేచ్ఛాహక్కుల విజయాల్లో
ఎంత ఆనందమో కదా!!

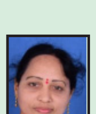

–చిందం సునీత
9701075502

శ్రామిక గీతం

పల్లవి :
కార్మికులం కర్షకులం
అలుపెరుగని శ్రామికులం
ఎండావానకు సహచరులం
దేశ ప్రగతికి ప్రతిరూపాలం
॥కార్మికులం॥

చరణం :
బండలనే పిండిచేసినా
బతుకు భారమైన బడుగులం
రెక్కలనే ముక్కలు చేసినా
రొక్కమే మిగలని కూలీలం
॥కార్మికులం॥

చరణం :
కార్మాగారంలో కష్టమెంత చేసినా
కలలు ఫలించని కర్మజీవులం
చెమటోడ్చీ శ్రమను పంచినా
ఫలితమెరుగని సేవకులం
॥కార్మికులం॥

చరణం :
అందమైన భవనాలు నిర్మించినా
నిలువ నీడలేని అభాగ్యులం
పసిడి పంటలు పండించినా
కడుపునిండని అన్నదాతలం
॥కార్మికులం॥

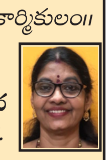

–పులి జమున
8500169682.

శ్రమ

సీ.
భూమిలోపలకింకి బువ్వగా మొలకెత్తు
కొలిమినందు రగిలి కొడవలౌను
దారమందున చేరి భూరివస్త్రమ్మౌను
కుమ్మరింట తిరిగి కుండయౌను
కత్తితో స్నేహించి క్షవరమై తా రాలు
ఉతుకుబట్టలందునూపిరౌను
పశువు చర్మమొలచి పాదరక్షగ మారు
స్వర్ణవర్ణములకు స్వరమెయౌను.
ఆ.వె.
రంపమౌనుతానె గంపయై నెత్తెక్కు
గొడ్డలౌనుతానె గడ్డపార
జగతినడకయందు
ప్రగతి యై వెలుగొందు
చెమటచుక్కనిపుడె చేరికొలుతు!

–డా.కాసర్ల నరేశ్ రావు
9441406252

శ్రమ జీవీ!వందనం!

ప్రతి నిత్యం కలలను
రెప్పల వాకిట్లో ఆరేసి
కన్నీటి గాథల్లో తడిచి పోతూనే
బతుకు క్షేత్రంలో
రేపటి ఆశల విత్తులను
నాటుకునే కార్మికుడా!.

చీకటి వెలుగుల కలనేతలో
బాధల పడుగు పేకల నడుమ
కరిగిపోతున్న కాలాన్ని
ఆశల పోగులతో అతుక్కుని
మగ్గం గుంటలో తపస్సు చేస్తూ
వేదనల కండెలతో
వెలుగు వస్త్రాలను వడకే కష్టజీవీ!

మరిగిన స్వేద నదుల్లో
కరిగిన ఆనందాలను నెమరేసుకుంటూ
విరిగిన కోరికల నాగళ్ళతో
బతుకు పొలాన్ని పండించేందుకు
అరిగిన రెక్కలను కుట్టుకుని
అహరహం పైరు బిడ్డలను
కాపాడుకుంటూనే
ప్రకృతిలోని అందాలను
కళ్ళకు కట్టించే
పర్యావరణ పరిరక్షణ వారధీ!

కాలానికి ఎదురీదుతూ
కష్టాల బరువులెత్తుకుని
కండల కొండలను కరిగించి
మౌన నదిలా సాగిపోతూ
సమాజాన్ని సుఖ జీవన సౌధంలో
కూర్చుండ బెట్టే శ్రామికుడా!

అలుపెరుగక తిరిగే
గడియారం ముల్లువై
అహర్నిశలు సేవల్లో నిమగ్నమయ్యే
మానవీయ హృదయుడా!

సమస్త లోకాన్ని భుజాలపై వేసుకుని
సకల మానవాళిని సంతోషింప జేసే
కర్మ శీలుడా!
నిజ జీవన సౌందర్యానికి
నీవే కదా నిర్వచనానివి!
ప్రగతి రథానికి నీవే కదా
ఇరుసూ చక్రానివీ!

మా జీవితాన
బతుకూ మెతుకూ నీవే
ఓ కార్మిక కర్షక ప్రతినిధీ!
శ్రమ జీవీ! నీకు వందనం!

–పురిమళ్ల సునంద,
9441815722

శ్రమ యేవ జయతే

ఈ కం ప్యూటర్ వస్తు యుగంలో సైతం
కొనసాగుతుంది నిరంతరాయంగా శ్రమ దోపి డి
నవవసంతం కోసం వెతికే కార్మిక దేహాల్లో గ్రీష్మ
తాపాలే పాపం కొలువుతీర్తున్నాయ్ !!
నిత్యం శ్రమ ప్రవహించే కార్మిక సూర్య రస్మిలో
కనిపించే అవినీల లోహిత కిరణాలెన్నెన్నో ??
చ ట్టా లు చుట్టూ వున్న చట్టు బండలు
వ్యాపించిన యంత్ర తంత్ర నియామకాలు
కార్మికుల స్థానంలో రోబోల స్థావరాలు
అసలైన శత్రువులు యంత్రాలు రోబోలు కారు
పెట్టుబడి దారుని నెత్తి కెత్తుకునే ప్రభుత్వాలు
కార్మికుని జన్మహక్కు సమ్మె!అది ఓ నిషిద్ధపదం!
పనిగ నీటలు పెంచడం
వుద్యోగ భద్రతలు తెగ్గొట్టడం
వేతన కోతలుతో నామమాత్రపు వేతనతో
బతుకంతా నెట్టి వేసే కాంట్రాక్ట్ వుద్యోగసూత్రమ్
నష్టాలబూచిని చూపి అప్పుల కష్టాల్లో వున్న
ప్రభుత్వం కార్పొరేట్ బీదలకు రాయితీలిచ్చి
సంస్థలు ప్రయివే టీ కరించడం లేదా
లాక్ అవుట్ చేయించ డ నీ అలా అలా
శ్రమ యేవ జయతే ఆత్మ దుర్భర భారత్
కు టీ ర పరిశ్రమల మూసే మే కిన్ ఇండియా
గ్రామీణం విస్మరించి స్మార్ట్ నగరాలు
అన్నీ మైగ్రేషన్ ఆలోచనా రీతులు !!
స్రుజించే సంజీవన చేతల కోసం వె తికే
కార్మికులు సంస్థలలో భాగస్వామ్యం
ఎప్పటికీ యెన్నటికీ ఓ నెరవేరని పగటి కలే !!
అరచేతి చిటికెతో కర్మాగారాలన్నీ ఆక్రమించు
మహా మాయగా ళ్ల కార్పొరేట్ల ముందు
ఉద్యమాల ఊపిరి కార్మిక పిడికిళ్ల లో
నలుగుతూనే వుంది !!

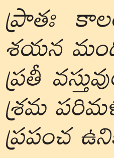

–ఎల్. రాజా గణేష్
9247483700.

నిత్య శ్రామికులు

ప్రకృతి వైపరీత్యాల్లోను
మట్టే బతుకు,మట్టే మెతుకని
మరబొమ్మలై అలుపెరుగని
సేద్యం చేసే కర్షకవీరులు.

కోడికూతతో మేల్కొని
నవనవలాడే కూరగాయలు
ఆకుకూరలు సంతజేర్చి
అమ్మే చిరువ్యాపారులు.

మురికి కాలువలు
రహదారులు,విపణి వీధులు
చెత్తాచెదారం శుభ్రపరిచే
పారిశుద్ధ్యకార్మికులు.

ఆసుపత్రి సిబ్బంది చేసే
అత్యవసర ఉచితసేవలు
రోగులకి ప్రాణదానమొసగే
వైద్యనారాయణులు.

మండుటెండలో
మలమలమాడుతూ
శ్రమదోపిడీకి గురయ్యే
ఇటుకబట్టీ శ్రామికులు.

సమాజంలో నిత్య శ్రామికులు
ఎందరో వారికి ప్రణామాలు
శ్రామికులకు చేయూతనిచ్చే
మహనీయులు ఆదర్శమూర్తులు

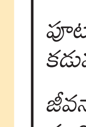

–యేముల/సిరిపురం వాణిశ్రీ
9392023988

శ్రమతో నాస్తి దుర్భిక్షం.

శ్రామికుడంటే ఎవరు?
తను చద్ది అన్నం మాత్రమే తిని
తన కుటుంబానికి వేడి వేడి
బువ్వ తో కడుపు నింపాలని
శ్రమ మడుగులో ఈదుతున్నవాడు–

శ్రామికుడంటే ఎవరు?
యజమాని కళ్ల ముందు
కాళ్ల ముందు సలాం అంటూ
గులామ్ అవుతూ తనను తాను
కీలుబొమ్మ గా మలచుకొని
తను సర్వ ఇంద్రి యాలని పనిముట్లు గా
మోకరింప జేసిన వాడు–

శ్రామికుడంటే ఎవరు?
సూర్యుడి కన్నా ముందే నిద్ర లేచి
సూర్యుడు అస్తమించిన తర్వాతే
ఏ అర్ధరాత్రో నిద్రమ్మ ఒడిలోకి
జారిపోయిన వాడు–

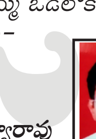

–వి.సూర్యారావు
924 691 1234

విప్లవాగ్నికి సలాం

పగలనక,రేయనక
ఎండనక,వాననక
దప్పనక,నొప్పనక
నకనకలాడే
చప్పిడి డొక్కకు
గంజి కోసం
గింజకోసం
కూడుకోసం
గుడ్డకోసం
కొలిమి కాష్టంలో
కండలను కరిగించి
చెమటలతో చెలిమి చేసి
పొగగొట్టాలతో
పొడిబారిన కళ్ళకు
కన్నీటిమట్టాల తడినింపి
అలసిపోతున్న అంగాలకు
సత్తువరెక్కలు తొడుగుతూ
రోజుకు పద్దెనిమిది గంటలు
కదలలేక కదులుతున్న
కాయకష్టానికి ఖంగుమన్న
గడియారపు జాలిగుండె
కాగడాగా మారింది..
పిడికిలెత్తి నిలిచింది..
పనిగంటల పరిధికై
తిరుగుబాటు చేసింది...

లేచిన పొద్దులేదు
కుంగిన పొద్దులేదు
పుట్టింది మొదలు
పుటం పెట్టే వరకూ
మున్నూట అరవైరోజులూ
ఒకటే ఋతువు
శ్వాస వీడేవరకూ
ఆగని శ్రామిక క్రతువు
బందిఖానాలో
భాగమౌతున్న
బానిస బతుకుల సంకెళ్ళపై
కాలం కన్నీరుకార్చింది..
ఆక్రోశపు ఆక్సిజన్ నింపి
వెట్టిచాకిరీ విధానంపై
వేలెత్తి చూపింది...

బాధ్యతల భారంమోస్తూ
బండెడు చాకిరీ చేస్తూ
మరుగుతున్న నెత్తురునే
దేహతరువుకు
ఎరువుగాచేసి
ఆకలి మంటల కేకలను
కొళాయి నీళ్ళతో మాపి
బతుకుతిత్తులకు
రేపటి ఆశలగాలి నింపి
శ్రమశక్తిని తాకట్టుపెట్టి
తగిన ఫలమడిగితే
కష్టాన్ని అపహాస్యం చేసిన
కరెన్సీల అహంకారం చూసి
స్వేదాశ్రువు ఎరుపెక్కింది..
కష్టానికి తగిన వేతనం కోసం
సింహగర్జన చేసింది..
కాలరాస్తున్న హక్కులకై
కార్మిక లోకం
రక్తతర్పణం చేసింది...
చారిత్రాత్మక చైతన్యం
ఏకమై చేయిచేయి కలిపింది
విప్లవ నినాదమిచ్చింది..
కార్ల్ మార్క్స్ పూరించిన
సమరశంఖం ప్రతిధ్వనించింది..

తల్లడిల్లిన ప్రపంచం
శ్రమశక్తికి తలవొగ్గింది
పనిగంటల భారాన్ని తగ్గిస్తూ
బానిస సంకెళ్ళను తెంచుతూ
శ్రమకి తగ్గ వేతనమంటూ
తూరుపు కొండల మధ్య
అరుణపతాకం
ఆవిర్భవించింది..
ప్రపంచ శ్రామికులంతా
ఏకమై స్వతంత్రగీతం
ఆలపించారు
ఆ రోజు చెమటచుక్కలు
చరిత్రలో చెరగని
సిరాచుక్కలై నిలిచాయి

బానిసగా బతికిన
క్షణాలను రూపుమాపి
గడుపుతున్న జీవితాలకు
కొత్త వెలుగులు నింపుకొని
సంయుక్తంగా సాధించుకున్న
విప్లవాగ్నికి సలాము చేస్తున్నాం

–విశ్వైక
9550183143

శ్రమ ఫలితం

విద్యార్థి చదువుల
శ్రమ ఫలితం
విజ్ఞాన శోభను వెలిగిస్తుంది.
శాస్త్ర నిపుణుల
పరిజ్ఞాన రంగంలోని
శ్రమ ఫలితం
అధునాతన
సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని అందిస్తుంది.
ఉపాధ్యాయ వృత్తుల శ్రమ ఫలితమే
ఉన్నత సమాజాన్ని నిర్మిస్తుంది.
వ్యవస్థాపకుల వ్యవస్థాపన
శ్రమ ఫలితమే
నిరుద్యోగ సమస్యను నిర్మూలిస్తుంది.
కర్మాగారాలలో
కార్మికుల కర్షకుల శ్రమ ఫలితమే
ప్రపంచానికి అవసరమైన
వస్తు సేవలను అందిస్తుంది.
దేశ సరిహద్దులోని
సైనిక దళాల శ్రమ ఫలితమే
దేశంలోని
ప్రజల ప్రాణాలను కాపాడుతుంది.
వ్యవసాయ రంగంలోని
అన్నదాతల శ్రమ ఫలితమే
ప్రపంచ దేశాల ఆకలి తీరుస్తుంది.

–పసుపుల వెంకటేశం,
8374479905

రూకలు

ఆ.వె.
కండరాలు కరుగ కష్టించిననుగాని
బుక్క చిక్కదాయె భుజములుడిగె
రుధిరమంత మరిగి రూకల కేడ్వగ
ఇచ్చువారు లేక చచ్చు చుండ్రి!.

– జక్కని గంగాధర్,
9076352347

మేల్కొన్న కార్మికా

దగాలూ దోపిడీలూ జరిగేచోట
ఎదిరించడం, పోరాడడం మొదలు
అక్కడే
ప్రశ్నించే మనస్తత్వం
పురుడుపోసుకుంటుంది!!.
కర్మ చేసే వారు కార్మికులు
శ్రమ చేసే వారు శ్రామికులు
జానెడు పొట్టకోసం
నిరంతర యాతన
శ్రమను దోపిడీ చేసే
పెత్తందారీ తనం!!.
శ్రమకు తగ్గ ఫలితం లభించక
కష్టమొచ్చినా ఆదుకునే దిక్కులేక
భార్యాపిల్లలకు
కడుపునిండా తిండిపెట్టలేక
నిరంతరం బానిస బతుకులతో
విసిగి వేసారిన శ్రమ జీవి
ఒక్కసారి పడగ విప్పి కోరలు చాచింది
మరుగుతున్న రక్తం
ఘర్మజలం కొరకు ధర్మయుద్ధం
న్యాయ పోరాటం చేసి
సాధించిన ఘనత!!.
ప్రేమదినం అమ్మదినం
స్నేహదినం తద్దినం
ప్రతిదానికో దినం
శ్రమ దోపిడీని గుర్తించిన దినం
కార్మిక దినోత్సవం అదే మే డే!!.
కష్టజీవుల శ్రమను
పెట్టుబడిగా పెట్టి
కోట్లకు పడగలెత్తిన బడా చోరులు
కష్టాన్ని గుర్తించని అక్రమార్కులు
శ్రమకు తగ్గ ఫలితం దక్కని దీనజనులు
బాధతో తాగుడుకు బానిసై
బ్రతుకు పోరాటం చేసే
శ్రమ జీవులారా!
మత్తుమైకంలో మునగక
ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యంగా
పిల్లాపాపలతో
తృప్తి గా జీవన యానం
కొనసాగించండి!!

–డా. చీదెళ్ళ సీతాలక్ష్మి,
9110347693

దారిదీపాలు!

శ్రమయేవ జయతే!
కృషికి సాధన తోడైతే ఫలితం!
అందరిమెప్పు!.
ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడేలా
శ్రమించని, ఒళ్లు వంచని బతుకు
కదలని బండ!
కండ కరిగించి నడ్డివంచి
శ్వాసబిగించి ధ్యాసపెట్టి చేస్తే
విజయపథం!
కృషితో నాస్తి దుర్భిక్షం!.
నెత్తిన బరువు ఆకలి కరకర
ఎగిసే డొక్కల నిట్టూర్పులు!
వర్షం వరద నీటి కొరతతో
అల్లాడే రైతులు!.
తట్ట పార పలుగుతో
ఉరుకులు పరుగుల శ్రామికులు
ఊపిరితీసే శ్వాసకోశ రోగాలతో
బొగ్గుగనుల కార్మికులు!.
ఇంటా బయటా పనితో
సతమతమయ్యే తల్లులు
కుటుంబసుఖ సంతోషాలకై
శ్రమించే నాన్నలు!
వీరందరి విలువ
తెలుసుకుంటే చాలు!
నేటి యువత నేర్వాలి
శ్రమజీవనం కైలాససమమనే
భావనతో ఎదగాలి!
శ్రమజీవులే దారిదీపాలు!
చిట్టిచీమ నేర్పే పాఠాలు!.

–ఎ.రాజ్యశ్రీ,
8985035283

లేదు–రాదు

శ్రమకు తగ్గ ఫలితం లేదు
వెట్టి చాకిరీ ని అడ్డుకునే
నాయకులు లేరు
అధికారులూ కరువే.
చట్టం మాత్రం పేపర్ మీద
సమాన పనికి సమాన వేతనం
సుప్రీం వారి ఆర్డర్.
అందిన ఆదేశాలను అమలుచేసే
మనసున్న వారు లేరు.
చాలీచాలని జీతం
పిల్లల చదువుకు సరిపోదు
కుటుంబ పోషణకు బొటాబొటి
బోసి మేడతో భార్య
బోరుమని ఏడిచే పిల్లలు
శ్రమ తక్కువేమీ కాదు.
అధికారి ఆఫీసు పని
వారి ఇంటి పని
వంట పని
డ్రైవరుగా కారు పని
ఆదివారం వారితో
విహార యాత్ర
శ్రమ తక్కువేమీ లేదు.
శ్రమను గుర్తించి
శ్రమకు తగ్గ ఫలితం
ఇచ్చే నాథుడు లేడు.
ఏం బతుకు!
పొరుగు సేవలోని వారిదీ
ఓ బతుకేనా!
ఏలిన వారికీ
పొరుగు సేవ పదం
అంటే నచ్చదు
అక్కడ ఇక్కడ ఎక్కడ ఉన్నా
శ్రమకు తగ్గ ఫలితం లేదు
రాదు కూడా.

–పరాంకుశం నారాయణ రావు,
9908229221

వెలుగు

శ్రమైక జీవులం
మమేకమై బతికేద్దాం
శ్రమ లేదనే బతుకేది
బిడ్డ జననం అమ్మకి శ్రమ
జన్మించినదాది బిడ్డకు శ్రమ.
కష్టం లేని జీవి లేదు
కష్టపడక జీవనం లేదు
యుగయుగాలుగా జగంలో
నలుగుడు పడే ఈ మంత్రం
ప్రతి ప్రాణికి ఆధారం.
కమ్మరి కొలిమిలో
కుమ్మరి సారెలో
జాలరి పగ్గంలో
సాలె మగ్గంలో
శ్రమ జీవిస్తుంది
శ్రామిక జీవనం
కవనం కాదు, కథనం
మానవుల సామూహిక శక్తి
నిజ శక్తి, ధన శక్తి– అదే శ్రమశక్తి
కష్టం లేక ఫలం లేదు
శ్రమ లేక సౌఖ్యం లేదు.
మగ్గం, పగ్గం, కొలిమి, సారె
ఉపకరణాలైతే
సహస్ర వృత్తుల
ప్రవృత్తుల గీతం పాడే
గొడ్డలి, రంపం, కొడవలి, నాగలి
లేదేదీ సాధనలేక!
కష్టాల్లోనే ఇష్టం ఉంది
ఇష్టం లోనే శ్రమ ఉంది
శ్రమ పడితే ఫలితం ఉంది
కష్టసుఖాల్లో శ్రమే ఊపిరి
శ్రమేశక్తి, శ్రమే సర్వం,
ఇది జీవన రీతి !!!

–కె.కె.తాయారు,
9440460797

ఆకలి రాక్షసికింకా బలౌతున్న అమాయకమే

రాతి గుహల జీవనాలు
రంగుల భవనాలకు మారాలన్నా
కంద మూలాలనుండి
వండి వార్చే వంటలవరకు.
పెరుగు చిలికిన వెన్నలా
రుధిరం స్వేదమైతేనే
కొలిమిలో కాల్చిన కడ్రులా
కండరాలు కరిగిస్తేనే
దూది ఏకిన పరుపులా
నరాలను మీటితేనే
ఐదు వేళ్ళు నోటికి అందిస్తాయి.
ఆకాశహర్మ్యాలు నిర్మించాలన్నా
అగాధాలనుండి ఖనిజాలకైనా
గాలి తరంగాలను పట్టుకోవాలన్నా
సంద్రాలనుండి సంపదలకైనా.
సర్వాంతర్యామిలా వ్యాపించింది
అన్ని సంపదలకు మూలం శ్రమ
వ్యక్తులకూ దేశాలకూ విశ్వానికీ
అయినా ఆకలిని
జయించలేకపోతుంది.
అంగబలం, అర్థబలం
విజ్ఞానం, రాజకీయం
కలిసికట్టుగానో
విడివిడిగానో
స్థాయి ప్రకారం పోరాడుతూ
శ్రమపై దాడి చేస్తూనే ఉన్నాయి
నాగమణిలాంటి శ్రమ రత్నరాసులను
కొల్లగొడుతూ పోగేసుకోవడంలో
పోటీలే

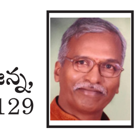
– నగునూరి రాజన్న,
8332963129

పనిలో పరమాత్ముడు

శ్రమలోన పుట్టు సర్వంబు తానౌను యన్నారు వేమన
కృషితో నాస్తి దుర్భిక్షం అంటారు చాణక్యనీతి శాస్త్రాన
కవి కోకిల శ్రమలు లేకయె ఫలములు దుముక బోవన
యోపిన విధానమున కష్టపడు పిండికొలది రొట్టెయన
దువ్వూరి వారి కృషీవలుడులో తెలిపిరి విపులముగ కందూర్.
పక్షుల పరికించ మసక మబ్బులో మేల్కొనును
వాటి భాషలలో పలుకుతూ కిలకిలారావాలను
రెక్కలు విదిల్చి నీలి నింగిలోన పయనించును
ఆహారాన్వేషణలకు అహరహమున శ్రమించును
సోమరితనము నెరుగము పశు పక్షుల కథలనైనను కందూర్.
నాటిన విత్తు పృథ్వి చీల్చి మొలకెత్తుట సహజము
మొక్కలకు మొలిచిన మొగ్గ మారును పుష్పము
శ్రమలోన క్రమశిక్షణ దాగియున్నదనుట నిజము
ఆరోగ్యము ఆయువులు ఆశించకనే ఫలితము
కర్షక కార్మిక శ్రామికుల రుధిరము మారును స్వేదము కందూర్.
శ్రమలేని శరీరానికి బద్ధకమే మిత్రుడగను
బద్ధకమున్న మనిషి భవిష్యత్తు చీకటగును
శ్రమకు తగిన ఫలితం ప్రకృతి ధర్మమగును
విపరీత బుద్ధిగల యజమానుల స్వార్థమును
ఎదురించక తప్పదని శ్రామికుల ఐక్యతలవసరం కందూర్.

–కందూర్ చంద్రప్రకాష్ గుప్తా,
8008572446

శ్రమ వేదం

శ్రమయే ధరిత్రి నిండా సౌందర్యం
శ్రమయే విశ్వ ప్రగతికి రథ చక్రం
ఆకలికి అన్నం
నీడకు భవనం
వేషధారణకు అంగవస్త్రం
అర్థానికి
శ్రమయే ఒసగిన బహుమానం.
అధికార భాష అర్థం మార్చింది
చట్టాల చుట్టరికం పాలమారింది.
ప్రభుతా! ఓ ప్రభుతా!!
పరిశ్రమల నిండా హక్కుల హననమా
పనిగంటలను కాటేసే పన్నాగమా.
సమయమన్నది
నియమాలతో రణమైనది
కార్మిక చట్టాలకే భద్రత లేకున్నది.
సామరస్యం
సామాజిక న్యాయం
కరిమింగిన వెలగపండు
ఒక్క త్రిదళమైనా ఇస్తే బాగుండు
ప్రైవేటు వేటుకు
సొమ్మసిల్లిన శ్రమ సౌధం
వేతన చట్టాల్లో వాడిన శ్రమ వేదం.
బడి బాటకు
ఆకలి గీసిన చిత్రానికి
ఆరోగ్య పరిరక్షణకు
అందని వేతన సవరణ చట్టాలు.
పెరుగుతున్న నిరుద్యోగిత
చేతుల్లో పట్టాలతో నిరాశలో యువత
బతుకు సమరంలో
నిత్యం అభిమన్యుడే కార్మికుడు
పారిశ్రామిక
ప్రపంచమొక పద్మవ్యూహం
అదిపుడు ప్రపంచీకరణలో
శ్రమదాహం
తీర్చని తరుణం.

–ఏదెల్లి రాములు,
9494800454

శ్రమయే వజయతే

శ్రమను నమ్మినవాడికి
సదా విజయ పరంపరనే
శ్రమించకపోతే
జీవితమంతా సోమరితనమే
ప్రగతిశీల ప్రజాస్వామ్యమెప్పుడూ
శ్రమజీవుల వైపే
శ్రమదోపిడికి వ్యతిరేక పోరాటమే
కార్మిక సంఘాల ఉద్భవం
ప్రపంచ కార్మికుల ఏకీకరణం
శ్రమజీవులకు దక్కిన అగ్రాసనం
ప్రకృతి పరిమళించేది
శ్రమైకజీవన సౌందర్యంలోనే
పని విభజనలోనే పరమార్థం
తేనెటీగల సమూహ సందేశం
స్వయంపోషక స్వయంసేవక
సమున్నత జీవనవిధాన
ప్రతీక పిపీలికం.
క్రమశిక్షణకే పాఠంనేర్పే
పాటవం శ్రమశక్తి
శ్రమను మించిన
మనోధైర్యం,
నైతికత మరేమున్నాయ్
శ్రమను నమ్మినవారికి
తిరుగేముంది– విజయం తప్ప
అందుకే అంటారందరూ
శ్రమయే రక్షతి రక్షితః
శ్రమయేవజయతే
ధర్మం శ్రమ పక్షమే!.

–లక్ష్మారెడ్డి పసుల,
810696191

అసలైన శ్రమ

కళ్ళు మూసుకోనీయని శ్రమ
బాధను తట్టుకోలేక
మూతబడే కళ్ళదో శ్రమ.
కష్టమెరుగని శరీరానికి
కొవ్వు కరిగేందుకు శ్రమ
ఖాళీ కడుపు నింపేందుకు కరిగే
కండరాలదో శ్రమ.
కూలీనాలీ చేసి కడుపున పుట్టినోళ్ళ
చదువుల కోసం శ్రమ
నేర్చిన విద్యకు
నిరుద్యోగుల వేటదో శ్రమ
ప్రకటన చూసి
పగలూ రాత్రి పస్తులతో
పుస్తకాలతో శ్రమ
లీకేజీ లొసుగులతో
మళ్ళీ పుస్తకాలతో కుస్తీ శ్రమ.
పదవుల వేటలో
పుక్కిటి పురాణాలు
పలికి నమ్మించేందుకు శ్రమ
పావు పరకను ఆశించి
ఐదేళ్ళు పడరాని పాట్లు పడేదో శ్రమ
రక్తాన్ని చెమటగా మార్చే శ్రమ
పదవీ రథచక్రాల కింద
నలిగిపోయే శ్రమ
మేధామథనంతో
భవిష్యత్తును మార్చేందుకు
మేధావులు పడే శ్రమ
దేశరక్షణకై సరిహద్దుల్లో ప్రాణాలనొడ్డే
నాసోదర సైనికులదే
అసలైన శ్రమ..

– గుర్రాల వేంకటేశ్వర్లు,
9490918014

ఫిదా అవుదాం

చెమటపూల పరిమళం శ్రమజీవనం
శ్రమజీవికి ఆకాశమే గొడుగు
నేలతల్లే పూలపాన్పు
కష్టాల గంగను నెత్తిన ఎత్తుకొని
శ్రమను నమ్ముకుంటూ జీవనం
కాంక్రీట్ జంగల్లో జన్మించినోళ్లకు
శ్రమ విలువ తెలియజేద్దాం
శ్రమను నమ్ముకున్న వారికి లేదు భయం
శ్రమశక్తికి కొట్టాల్సిందే అందరం సెల్యూట్
కాలక్షేపానికి చేసేది కాదు శ్రమ
కడుపులు నింపుకోవడానికి పడే
కఠోర పరిశ్రమ
శ్రమజీవుల్ని గౌరవిద్దాం
ప్రేమిద్దాం.
శ్రమజీవి చిందించే ప్రతి చెమట చుక్క
సూర్యుడికి అర్పించే ప్రసాదం
శనీశ్వరునికైనా శ్రమజీవంటే హడల్
శ్రమకు అందరం ఫిదా అవుదాం
శ్రమతోనే సర్వం శోభితం
శ్రమజీవికి అండదండలు అందిద్దాం
శ్రమజీవి సర్వస్వతంత్రుడు
శ్రమలో నియ్యతి ఉంటే
జీవితంలో విజయాలు సొంతం
నెర్రెలు బారిన భూమి సైతం
శ్రమతో సస్యశామలం
పండగైనా పబ్బమైనా శ్రమలోనే ఆనందం
శ్రమజీవులకు లేవు సెలవులు
ఆకాశంలోని సూర్యుడే
నేలమీద శ్రమజీవి
ప్రతీ వృత్తికారుడూ శ్రమజీవే.

–లోడె రాములు,
7382804913

కృషితో నాస్తి దుర్భిక్షం

కృషి ఉంటే మనుషులు
రుషులౌతారన్నారు
కష్టపడి సంపాదించిన ఆస్తి
కలకాలం నిలుస్తునీదని
యజమాని కష్టపడి సంపాదిస్తే
ఇంటిల్లిపాదీ ఇష్టపడి తింటారట
అది తరతరాలకు
తరగని ఆస్తి అవుతుందని
నికృష్టమైన సనీపదకు నిలకడలేదని
చెమటోడ్చి తెచ్చుకున్న గింజలు
పక్షులు కూడా ప్రీతితో తింటాయట
శ్రమలేకకూర్చుని
అవినీతితో లంచాలతో కూడబెట్టినీది
కుక్కలపాలే!.
శ్రమలు రెండు
మానసికం, శారీరికం
మేధావి వర్గానిది మానసిక శ్రమ
కార్మిక కర్షకులది శారీరికశ్రమ
వృత్తి పరంగా చేసేది పవిత్ర శ్రమ
ఇంట్లో ఇల్లాలి శ్రమే లేకుంటే
అనీదరం పస్తులే
ఎవరి శ్రమ వారిది
కొలవటానికి కొలబద్దలేనిది
ఒక్కోసారి మన శ్రమ గంగ పాలు
సంపాదన దొంగల పాలు
కర్మ సిద్ధాంతం పనిచేస్తుంది
పూర్వ జన్మ సుకృతాన్ని బట్టి
ప్రాప్తమున్ననీత ఆస్తి మిగులుతునీది
ఎనీత వంకరగా పెట్టిలాగినా
వేలికంటుకున్నదే మన తేనె
శ్రమలేకుండా కూచునీడి తింటే
గుట్టలు కూడా కరుగుతాయి
శ్రమతోనే
ఆరోగ్యమూ గౌరవమూ ఐశ్వర్యమూ శాంతీ
పొట్ట కోసం చిట్టిచీమ శ్రమ
అనన్యసామాన్యం
అందరికీ ఆదర్శం
అందుకే కృషితో నాస్తి దుర్భిక్షం.

– కందుకూరి మనోహర్,
9908231588

శ్రమే గౌరవం

శ్రమ లేనిదే పరిశ్రమ లేదు
పరిశ్రమ లేనిదే మనుగడ లేదు
మనుగడ లేనిదే పురోగతి లేదు.
ప్రతి ప్రాణిదీ శ్రమ జీవితమే
శ్రమించనిదే కుక్షి నిండదు
కుక్షి నిండ నిదే
ముందుకు సాగని జీవితం
పశు పక్షాదుల శ్రమ
జీవన మనుగడకే
మనిషి శ్రమ
తర తరాల మనుగడకి
భూలోక సౌఖ్యాలు
అనుభవించి తరించటానికి
అవి సాధించటానికి
శారీరక శ్రమ
మానసిక శ్రమ
రెండూ కలిస్తేనే
కొత్త ఆవిష్కరణలు.
కుటుంబంలో అందరూ
శ్రమ జీవులే
అమ్మ నిరంతర శ్రమజీవి
నిత్య శ్రామికురాలు
నిర్దిష్ట పని గంటలులేని
సెలవుల ప్రస్తావన లేకుండా
పనిచేసే పారిశ్రామిక వేత్త
తనే యజమాని
తనే కార్మికురాలు.
ఆమె సౌకర్యాల కోసం
అలజడి చేస్తే
ఆలకించేదెవ్వరు
అందుకే ఎవరితో చెప్పుకోదు
మౌనమే ఆమె భాష
నిర్దాక్షిణ్యం గా పిల్లలు
నిర్లక్ష్యం చేసినా
తన శ్రమమీదే
సడలని నమ్మకం
శ్రమ తోడుంటే
సాధించ లేనిది లేదు
శ్రమే ఆయుధంగా
ఆశల తీరం చేరుకోవచ్చు.

–మోటూరి శాంతకుమారి,
8106790978

శ్రమైక జీవనం

ప్రాణము లోన పుట్టు
సర్వము తానౌను
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ
వేమన వచనం అక్షర సత్యం
నేటి నాగరిక నరుని ఉనికి సర్వం
అవిశ్రాంత శ్రమైక జీవన ఫలితం.
మానవుడావిష్కరించిన సర్వ సౌకర్యం
మానవుడనుభవిస్తున్న ప్రతి వైభోగం
విజ్ఞానం, సంప్రదాయం, సంస్కారం
మొత్తం శ్రమ సాధించిన ఘన విజయం.
కష్ట పడి చిందిస్తే స్వేదం
రుధిరం దాలిస్తే చెమట రూపం
ఒళ్ళు దాచక పని చేస్తే నిత్యం
సకలం పాదాక్రాంతం.
శ్రమ తోనే పరిశ్రమలకు ఊతం
పరిశ్రమలతోనే ప్రగతి సాధ్యం
కొండను పిండిగ చేసే హస్తం
జలధి లంఘించిన పాదం
గంగను ఇలకు దింపిన యత్నం
గిరిని చిటికెన వేలుతో మోసిన కరం
తెలుపలేదా శ్రమకున్న ఫలితం.
శ్రామికుల అవిరామ రెక్కల కష్టం
అవనికందిస్తున్నది సౌఖ్యాల సౌధం
శ్రమ దోపిడీకి చెల్లి పోయింది కాలం
శ్రమ జీవికి లేదెపుడు భుక్తి లోపం
శ్రమ జీవికి లోకమంతా లక్ష్మి నివాసం.
పిండి కొద్దీ రొట్టె అన్ని చందం
శ్రమ కొద్దీ లభించు శ్రీ కటాక్షం
శ్రమ లోకాన్ని నడిపించు చక్రం.

–జె.వి.కుమార్ చేపూరి,
96407 12062

త్యాగఫలం

శ్రమశక్తి విలువ కొరకు
కార్మికులు ఐక్యతతో
ఆయువును లెక్కచేయక
అందుకున్న విజయంతో
అందరికీ ఆదర్శం
మానవాళికి అంకితం.
నిర్ణీత పనిగంటలే
ఉద్యమానికి ఊపిరి
కార్మిక వర్గం కలిసి
చైతన్యంతో మే డే సంబరాలు
జీవితాలకు వెలుగుల కిరణాలు.
ప్రపంచానికంతటికి
కొత్త వెలుగు
ఉరికొయ్యలెక్కిన
శిరస్సుల ఫలితమే
మే ఒకటి పండగ కాదు
శ్రమజీవుల పవిత్ర దీక్షాదినం.
పోరాటాలూ నిరసనలూ
ప్రదర్శనలతో సాధించిన విజయం
రేయింబవళ్ల కష్టం పోయి
ఎనిమిది గంటల పని.
ఐ.టి. రంగంలో
నేటికీ శ్రమదోపిడి
ఎన్నడు మారుతుందో
మేధకు నిలువు దోపిడి
అయ్యయ్యో!
అవకాశవాదుల
ఆగడాలెన్నటికీ ఆగవు.
శ్రామికులకు హక్కుగా
త్యాగఫలమొచ్చింది
దేశాలెన్నో నడిచాయి
అదే బాట తమ మాటగా
మానవాళికిది సంతోషం
శ్రమజీవులకెంతో ఆనందం.

– శ్రీలతరమేశ్ గోస్కుల,
7013943368

శ్రమయేవ జయతే

పరమాత్ముని ఆనతితో
పుడమితల్లి ఒడిలో
మాతృగర్భాన జన్మించిన
మనమంతా శ్రామికులమే
మలమూత్రాదులను తుడిచి
పసిడి బొమ్మలా తయారు చేసి
రక్తాన్ని పాలుగా మార్చి
ఆకలి తీర్చిన మాతృమూర్తి
నీ ఉన్నతికై అహర్నిశలు కష్టపడిన
నీ జన్మకు కారకుడైన పితృదేవుల
శ్రమ వర్ణింపతరమా.
ఎండనక, వాననక
హలం పట్టి
పొలం దున్నే రైతన్న
ప్రాణాలకు తెగించి
దేశ రక్షణ చేస్తున్న సైనికుడు
విషవాయువులను సైతం భరించి
కర్మాగారాలలో పనిచేసే కార్మికులు
వ్యవసాయ పనిముట్లు చేసే కమ్మరి
కుండలు చేసే కుమ్మరి
నేడు సాంకేతికత,
శాస్త్ర పరిజ్ఞానాన్ని జోడించి
రోదసిలోకి
ఉపగ్రహాలను పంపే శాస్త్రజ్ఞులు
సముద్రగర్భంలో
నిక్షేపాలను కనుగొన్న పరిశోధకులు
ఎన్నని చెప్పను ఏమని చెప్పను
మహాకవి శ్రీ శ్రీ చెప్పినట్లు
ఆడుతు పాడుతు పనిచేస్తుంటే
అలుపు సొలుపు ఉండదు
శ్రమిస్తే తప్పక విజయం
నీ పరమవుతుందన్న
పేపర్ బాయ్ నుంచి
దేశాధ్యక్షుడైన భారతరత్న
క్షిపణి నిపుణులు అబ్దుల్ కలామ్
అడుగు జాడల్లో పయనించి
శ్రమయేవ జయతే అన్న సూక్తికి
ప్రతీకగా నిలుద్దాం.....!!.

–అయ్యల సోమయాజుల ప్రసాద్,
9963265762

శ్రమజీవి

సూర్యోదయముతోనే
ప్రారంభం
నిత్యం నడిచే దారిలో
సఫాయి లు చేసే శుభ్రతకు
సాదర సత్కారం.
మనమందరం వారి శ్రమతో
పొందుతున్నాం ఆరోగ్యం.
ప్రతి కంపెనీకి
శ్రమజీవులు అవసరం.
ప్రతి శ్రమజీవి పని చేస్తేనే
సిటీలో బతుకులకూ ఆనందం
ప్రతి వ్యక్తికి పల్లెలో బరువు
పట్టణాలలో బతుకుతెరువు
కర్షకులు కార్మికులు
నిరంతర శ్రామికులు.
సింగరేణి కార్మికులు
తెలంగాణ కే సిరిసంపదలు
ధూమ శకట కార్మికులు
బాటసారులకోసం
అవతరించిన కూలీలు.
ఆసుపత్రిలోని ఆయమ్మలు
ఎప్పుడూ ఏమవుతుందో
తెలియని అయోమయ స్థితులు.
గుడిలో బడిలో కూలీలు
వచ్చిపోయే వారిని చూసి
మురిపించే ముత్యాల మాటలు
ఎదురు చూసే వారి చేతులు
ప్రతి వ్యక్తి జీవిత సత్యం
శ్రమ లేనిది లేదు ఫలితం.

–రజని కులకర్ణి,
9296450010

మరో బ్రహ్మ

నింగిలో విధాత ఒకరైతే
అవనిపైని మరో బ్రహ్మను నేను
మట్టిని ముద్దాడే కుమ్మరి నేను
ముంత నుండి పొంత వరకు
పాలబుడ్డి నుండి పెద్ద గాబు వరకు
నైపుణ్యం ఒలికించే నేర్పరి నేను
బురద కొలను నుంచి
బోనాలను కలువల్లా సృష్టిస్తాను
తిండిగింజలకు
భాండాగారాలను సృష్టించగలను
ప్రతి అన్నపు పాత్రకు సూత్రధారిని నేనే
పాత్రల దొంతరల పరిమళాలకు
పరవశాల కాసారంలో కలువనవుతుంటా
నేడు కాలం వక్రించి
మా వస్తువులు కొనే దిక్కులేరు
చేసుకున్న సంపదంతా
శకలాలై పోతోంది
దినదిన గండంగా జీవనం మారింది
పాలకులారా!ప్రజాప్రతినిధులారా!
జనంలోని మానవతా హృదయులారా!
కుండలు చేసుకునే ఈ బ్రహ్మలను
కరుణామృత హృదయంతో చూడండి!
అక్కున చేర్చుకొని ఆసరా ఇవ్వండి!
మా ప్రాణాలను కాపాడి
పరమాత్ములు కండి!!.

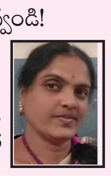
– వై. మంజులత,
9396983346

సమరయోధులు–సైనికులు

త్యాగ వేద పుణ్య కర్మ
ఆధ్యాత్మిక శ్రమైక
ప్రకృతి సంపద కలిగిన
మన భారత భూమి.
అగ్ర స్వాతంత్ర్య సమర యోధులు
శ్రమతో దేశస్వాతంత్ర్యానికి
కీలక ఆద్యులు.
ప్రాణాలను, శ్రమను
త్యాగం చేసిన వీరులు.
శ్లాఘనీయం గణనీయం
స్వాతంత్ర ఆర్జనకి
శాంతి శ్రమ అనే ఆయుధాలతో
పోరాడిన తీరు.
ప్రశంసనీయం
శక్తియుక్తులను ధారపోసిన వైనం
రాణిద్దాం అందరం
సమర యోధుల ఆశలకు ప్రతీకలుగా
కఠోర శ్రమ, నిష్ఠ, క్రమశిక్షణతో
విధి నిర్వహించే సైనికుడా
దేశం కొరకు ప్రాణాన్ని
తృణ ప్రాయంగా అర్పించే ధీరుడా
ఎముకలు కొరికే చలిలో సైతం దేశం
కొరకు
పహారా కాసే అంకితమైన శూరుడా
భరతమాత ముద్దుబిడ్డడా
నీకు వందనాలు సైనికుడా
నీ సాహసం, కఠోర శ్రమ
హిమాలయమంత
నీవే మాకు అండ దండ
నీ తపన, శ్రమే పెట్టుబడి
రాత్రంతా జాగరణ
జాతీయ జండాకే గర్వకారణం
రెప్పపాటు అవిశ్రాంతంగా
చురుగ్గా ఉంటూ
వీరోచిత పోరాటానికి ఎపుడైనా సై
దేశరక్షణకు ఎనలేని త్యాగంచేసే ఏకైక వీరుడు
ధీరోదాత్తుడు
మన సైనికుడు.
దేశ భక్తి నరనరాన జీర్ణించుకుని
రక్షణ కొరకు విధిని నిర్వహించే నిన్ను
ఒక క్షణం తలచుకుంటే
నీ విధి అసమానం అజరామరం.
కన్న తల్లిదండ్రులను
భార్యను ఊరిని సౌఖ్యాలను వదిలి
ప్రత్యర్థులపై గురి పెట్టి
దేశమాతను రక్షణలో
నీ జీవితం చరితార్థం.
నీ కర్తవ్య పారాయణ
తలచుకుంటే
రోమాలు చెవులు నిక్కబొడుస్తాయి
గుండె జలదరిస్తుంది
శ్రమను తలచుకుంటే
రక్తం సలసల కాగుతుంది.
ఓ సైనికుడా నీవొక వైతాళికునివి
నీ రెక్కల కష్టానికి
లెక్కలే లేవు
నీవొక యోధుడివి
దేశ ప్రేమ పిపాసివి.
అమర సైనికుల లక్ష్యాలను
అప్రతిహతంగా కొనసాగిద్దాం
శ్రమతో తెచ్చిన
స్వాతంత్ర్యాన్ని రక్షిద్దాం
మడమ తిప్పని ప్రతిమ పూనుదాం
భావి తరానికి స్ఫూర్తి ప్రదాతలుగా సాగిపోదాం
స్వాతంత్ర ఫలాలకు సాఫల్యత చేకూర్చుదాం
శ్రమతో ప్రతి ఒక్కరం
దేశాభివృద్ధికి పాటుపడుదాం.

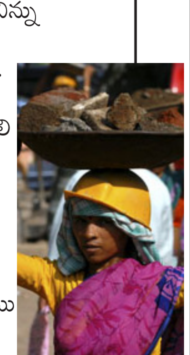

–ఆర్.ప్రవీణ్,
9014124221

విస్మరించకు

కాసు కోసం కష్టించే
ఓ కార్మికా
నీ కష్టాలు
తీరే వేళ వచ్చింది.
బుక్కెడు బువ్వకోసం
నీ శరీరాన్నే
తాకట్టు పెట్టినావు.
బడా బాబుల కింద
బానిసవై
బతుకుతూ ఉన్నావు.
అందుకే
ఓ కార్మికా
పాంథుడవై పయనించకు
ప్రగతి మార్గం విస్మరించకు .

–సుతారపు వెంకట నారాయణ,
984895869

ఏదో ఒక పని

అన్ని వృత్తుల శ్రమజీవులు
బాధ్యత లెరిగినవాళ్లు
శారీరకమైనా
మానసికమైనా
విరామం లేని శ్రమ ప్రమాదం
మనిషిని కృంగదీస్తుంది
మనసును కృశింపజేస్తుంది
ఇష్టంతో చేసే పనికి కష్టం తెలువదు
కష్టంతో చేసే పనికి నష్టం ఉండదు
దారి చూపేది ఒకటైతే
దాని వెంట నడిచేది మరొకటి
రెండింటి గమనం వేరైనా
గమ్యం ఒకటే
జీవించడమంటేనే
ఏదో ఒక పని చేయాలి
శ్రమించకుండా సాధించి
కీర్తి శిఖరాలను
అధిరోహించిన వారు చరిత్రలో లేరు.

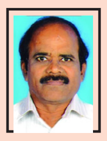
–అర్రాడి దివాకర్ రావు,
9391372407

శ్రమదేవో భవ!

చెమటచుక్కల తడి
నుదుటి నుండి కారుతుంటే
అలసటెరుగని కర్తవ్యం
అలవోకగా పనిచేస్తుంటే
అంబరాన సూర్యుడు అస్తమించేదాక
కలిసికట్టుగా నడిచేది శ్రమ
సౌందర్య సాహచర్యాలు
పెనవేసుకొనే ఆత్మవిశ్వాసం
ఒళ్ళు దాచుకోని నిర్మలత్వం
ఒదిగి ఉండే వ్యక్తిత్వం
ఎంతటి పనైనా చేసే నైపుణ్యం
సౌధాలను నిలిపి
కట్టడాలను కట్టి
నిర్మాణాలను నెరిపే శ్రమ
దైవానికి సమీపం
జయ విజయ దీవెనలతో సాగే క్రతువు
ఖరీదు కట్టరాని
కడదాకా తోడుండే కాలచోదనశక్తి.

–డా.రామక కృష్ణమూర్తి,
9948285353

వైతరణీ నది

ప్రకృతి మాత వారసులం
ప్రకృతికి మేమంటే ఇష్టం
ప్రకృతి అంటే మాకిష్టం
ప్రకృతిలో మమేకం
శ్రమే మా వారధి
మా జీవనోపాధి
మా జీవితం
మా ఆరోగ్య సంజీవని
మా జీవన్ముక్తికి సోపానం
మా జీవిత సాఫల్య ఆశాకిరణం.
మేం లేనిదే ఈ లోకం లేదు
ఒక్క క్షణం బెట్టు చేశామంటే
గుట్టలుగా పేరుకుపోయే చెత్త
అడ్డంలా
మెరిసే రోడ్లు, వీధులు
మా శ్రమ నిదర్శనాలు
ఫ్యాక్టరీలో మేం
పెండ్లిలో మేం
పుట్టుకలో మేం
చావులో మేం
ప్రపంచానికి బానిసలం
కూలిగాళ్ళం
పనిమనుషులం
గాయిదోళ్ళం
దేశ వెన్నెముకలైన
రైతులం సైనికులం మేమే
విశ్వాత్మనెరిగిన
మానస పుత్రులం
మేం లేనిదే ఈ లోకం లేదని
గ్రహిస్తే చాలు
మా జీవితం ధన్యం
మేం లేనిలోకం వైతరణీ నదే.

–ఎం.వీరకుమారి,
8374728321

ఆ గీత చెరిగిన నాడే

యత్ర యాజమాన్యస్య
తత్ర కార్మికః ప్రత్యక్షః
అక్షరాల్లో వెంట్రుకవాసే తేడా
జీవితాల్లో పూర్తి తేడా
కష్టాలపాలు చేసే నైజం
కష్టపడే తత్వం
శ్రమనుదోచే వైనం
శ్రమైకజీవులమనే భావం.
కల్తీయైన ఆలోచనలు
కల్మషమెరుగని మనసులు
కక్షలు కార్పణ్యాలు చూపడం
కాయకష్టం పడటం
కడుపునిండా కాక్ టెయిల్స్
కల్లోగంజో తాగి గడిపేయడం
కఠినమనస్కులుగా ప్రవర్తించడం
కనికరానికే నోచుకోకపోవడం
కొండమీద కోతినైనా పొందగలగడం
కటికనేలపైనే నిద్రించడం
ఇలా
కాకమ్మ కథలతో
సామెతలు తిరగరాయడం
కష్టేఫలి లేక
కృంగి కృశించడం
ఈ దీనావస్థకి
ఫుల్ స్టాప్ పడిననాడే
కమ్మటి కార్మిక దినోత్సవం.

– ఉండవిల్లి సుజాతా మూర్తి,
93472 48428

వాళ్లు నిర్మాతలు..!

వాళ్లు వొట్టి మనుషులు కాదు
మనసున్న గట్టి మనుషులు
కష్టాన్ని ఇష్టపడే ఉత్తములు
రెక్కల శ్రమను నమ్ముకుంటారు
సంద్రాన్నైనా ఎదురీద గలరు
కానీ శరీరాన్ని అమ్ముకోరు
మట్టి తల్లి ఒడిలో తిరుగాడుతూ
నిత్యం ఒడిదుడుకులు ఎదుర్కొంటారు
ఆకలి దప్పికలను అణచుకుంటూ
చెమట చుక్కలను ధారపోస్తారు
శ్రమ సౌందర్యానికి సమానం
లేనే లేదని నిరూపిస్తారు
శ్రమించే తత్వమే
జీవన సారమని ఎరుక జేస్తారు
రేయింబవళ్లు కష్టాన్ని ధారపోస్తూ
అందని ఫలాలతో ఆస్వాదిస్తారు
కన్నీళ్లతో మాట్లాడిస్తారు
చరిత్ర సహితం రాయగలమని
నిరూపిస్తారు
వాళ్లు మామూలు మనుషులు కాదు
రేపటి చరిత్రకు సజీవ సాక్ష్యాలు..!.

– కోమటిరెడ్డి బుచ్చిరెడ్డి,
9441561655

శ్రమతనం

పత్రం
ప్రపంచంలోనే
ప్రధాన కర్మాగారం!
ప్రభాకరుడు
ప్రధాన కార్మికుడు!!.

ఆ కార్మికుడు
ఉదయించక పోతే
లోకములో
ప్రజలకు
పదార్థమే లేదు!
ఆహార పదార్థము లేనే లేదు!!.

ఈ కార్మికుడు
శ్రమించకపోతే
లోకములో
పరిశ్రమలు లేవు!
పలు ఉత్పత్తులు లేనే లేవు!!.

శ్రమించడం అంటే
ఆశ్రయించడం కాదు
ఆక్రమించడం కానే కాదు
పరాక్రమించడం
ప్రకాశించడం
కాంతులు విరజిమ్మడం
లోకానికి వెలుగునివ్వడం!
సమిదగా మిగిలిపోవడం!!.

శ్రమ లోని
ఆహ్లాదాన్ని, ఆరోగ్యాన్ని
అందరూ
లోకంలో అందరూ
గ్రహించాలి!.

శ్రమ తనం లోని
మనిషితనాన్ని, మహాతనాన్ని
లోకంలో మనుషులందరూ
గుర్తించాలి!!

– అమ్మిన వెంకట
అమ్మిరాజు
94407 08656

రత్న రాసులు ....

రుధిరం స్వేదమైతేనే
నోరు మధురమై... ఉదరం
నిండేది....
చీకటి వెలుగుల చక్రంలా
వింత నిరంతర ప్రక్రియ
సర్వాంతర్యామిలా వ్యాపించినది
అన్ని సంపదలకు మూలం శ్రమ
వ్యక్తులకైనా...దేశాలకైనా...విశ్వానికైనా
కానీ శ్రమ ఆకలిని జయించలేకపోతుంది.

ఒకప్పుడు అంగబలంతో
వంగబెట్టి లొంగదీసుకుని
దాస్య జీవితాలను దఖలు
పరిచారు...తరాల తరబడి.

ఆకలికి పేగులు కదిలి వంకర్లు పోతుంటే..
కూలి డబ్బుల్లో కూడ బలుక్కుని బేరం పెట్టి
కొన్నాళ్ళు... కష్టానికి తగిన ప్రతిఫలాలు
కార్మికులకు అందకుండా చూసారు.

మరోవైపు సంక్షేమ సంగతుల పేరుజెప్పి
ఉచితాల ఊసులతో పథకాలు త్రాసులు
ప్రవేశపెట్టి ... సోంబేరులకు వారసులను చేసి
పలుపుతాడుతో బంధించి పామరులను
చేస్తున్నారు.

కారణాలేమైనా కథాసారాంశమంతా
చివరాకరుకు చిత్రంగా ఒకటే సుమా ....
అంగబలం, అర్థబలం, విజ్ఞానం, రాజకీయం..
కలిసికట్టుగా కాకపోయినా....
స్థాయి ప్రకారంగా
పోరాడుతూ దాడి చేస్తూనే ఉన్నాయి
శ్రమ
రత్నరాసులను పోగేసుకోవడంలో

-నగునూరి రాజన్న
8332963129

మేడే

భుక్తి కోసం మేడే
విముక్తి కోసం మేడే
మేడే మేడే,
చిత్తశుద్ధితో నిలిచారో
భావశుద్ధితో పిలిచారో
మేడే మీకు మార్గం
సంతోషాల స్వర్గం
ఒక సురుచిర లక్ష్యం మేడే
ఒక సుమధుర గమ్యం మేడే
మేడే మేడే,
పల్లకి మోసే బోయలు
కోనల కూసే కోయలు
జంకుతూ ఎన్నాళ్ళు
భయపడుతూ ఎన్నేళ్ళు
శ్వాసించే హక్కుని
నివసించే స్వేచ్ఛని దోచేదేవడే
మేడే మేడే .
ఒక పచ్చని శ్వాసకై
ఒక వెచ్చని ఆశకై
పరదాలన్నీ తీసేయ్
అడ్డుగోడలే కూల్చేయ్
మతాలన్నీ నెలవైతే
ముతాలన్నీ కొలువైతే
ఈ క్షణమే యుద్ధం కావాలి సిద్ధం
ఉదయం వుంది చూద్దాం
నవశకమే తెద్దాం .
కార్మికులంతా రండి
కర్షకులంతా రండి
మంత్రాల సర్పంచు
దుస్తంత్రాల పట్వారి
తంత్రాల పటేల్ కుతంత్రాల దొర
తొడకొట్టే మేడే పడకొట్టే మేడే
మొన్న నిన్న దోపిడీలో
నిన్న రేపు రాపిడిలో
కదిలే ఊరువాడే మేడే
ఉద్యమవీరుల సాక్షిగా
అమరవీరుల స్ఫూర్తిగా
భుక్తి కోసం మేడే
విముక్తి కోసం మేడే
విశ్రమ మెరుగని దీక్షలో
విరామమెరుగని పరీక్షలో
గాలాలన్నీ తెగిపోవా
వుండేళ్లన్నీ వుడిపోవా
కొత్తదృష్టిలో మేడే
ఖడ్గసృష్టిలో మేడే
చేసిన మార్పులు ఒప్పని
చెప్పిన తీర్పులు తప్పని
మరుగుజ్జులకు మరణమే
మరమనుజులకు శరణమే.

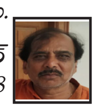

-కోటం చంద్రశేఖర్
9492043348

మాటలే మెడలు

అన్నంపెట్టే రైతన్న
కడుపు నింపే తల్లి
నిత్యకార్మికులు
అలుపెరుగని శ్రామికులు!!.

వీధి వీధి వాడ వాడ అంతా నీదే
నీవు లేని జగమే లేదు
పవిత్ర మనసుతో
స్వచ్ఛత కోసం పరితపించే!!.

రేయనక పగలనక ఎండనక వాననక
పరిశ్రమమిస్తూ అద్దంలా మెరవాలని
ఆ అద్దంలో తన అందాన్ని చూసి
మెరిసే మురిసిపోయే తారలు

జగతికి వెలుగులు!!

మన మురికే మనకు కంపు
అందరి కంపు వారికి ఇంపు
మేనికి బంగారుపూతలా పూసుకుని
ఎగసిపడే దుమ్ము విభూతిగా అలుముకొని
పనే దైవంగా భావించే
జాతి నిర్మాతలు !!

అందరికి నీవే బరువు
చిల్లర ఆశించే పెద్దమనసు నీది
పైసా విదిలించని పేద మనసు మాది
మనిషిని మనిషిగా చూడని సంస్కృతి
బురదగుంటలో పద్మా
అయ్యో అనని జాతి మాది
చస్తే కూడా ప్రేమతో హత్తుకుంటుంది ఆకుపై
దానికున్న విశాలత్వం లేని
కుళ్లుకంపు కొట్టే మానవులు!.

ఒక్కపూట నీవు లేక వెలవెలబోయి
కళ తప్పి కాంతి లేక
రాకకోసం ఎదురుచూస్తున్న రోడ్లు
ఏరులై పారు మురుగు నీరు
నోళ్లు తెరచి చూచు మురికి రంధ్రాలు
మీకోసమే మేమంటూ ఆశగా
ఎదురుచూసే చెత్తకుప్పలు!!.

బ్రతుకే పోరాటం
బ్రతుకాలనే ఆరాటం
ఎదగాలనే ఉబలాటం
అందరిలా ఉండాలని దేవులాట!!.

మీ ఒడలు మరచి
మెడలు వంచి
శ్రమయే ఊపిరి చేసి
కత్తిపట్టి గొంతులు కోయక కేవలం
చీపురు ఆయుధంగా
చెత్తను తరిమేసే
మీకు ఏమివ్వను
నా మాటలే మెడలు మీకు
సోదరులారా
మేడే వందనాలు!!

-డా. చీదెళ్ల సీతాలక్ష్మి,
9490367383

శ్రమ కేతనాన్ని

ఆవాసాల సావాసంతో
నిలువ నీడనందించే
సలువ పందిరిని.

ముంజలు, గేగులు, పండ్లని
పంచే కమ్మని తిను బండారాన్ని.

ఈదులు, కర్రలు, బొత్తలు
పండు, పరుపు, పొద్దాళ్ళు
అండ నిల్చిన తాటి బలగాన్ని.

కంచుడు, కుండ, పటువ
బుడ్డి, లొట్టి, శేర్లన్నీ
తరాల పొరల్లోకి జారుకుంటే
గ్లాసులు, సీసాలు, ప్లేట్లు
ప్లాస్టిక్ కవర్ల రొదతో
రాజీ తప్పని నడకని.

వస్తాదులా ముస్తాబు చేసే
మోకూ ముస్తాదులతో
పురుగు బూశిని ఉరికించే
గజ్జెల సవ్వడుల అభయంతో
నిడు మ్రానుల ఉడుమోలె పట్టి
ఉడుతోలె ఎగబాకి వస్తా.

ఒళ్ళంతా కాయలతో కమిలినా
నా నాలుక పిడచ కట్టినా
ఆకుల రేకల్లో ప్రవహించే
మానవీయ తృప్తి రసాన్ని.

ఏ కులమని ఎవరినడగని నా అడ్డాలో
ఆల్ల ఈల్ల సంగతులెన్నో కొలిక్కి వస్తున్నా
ఇహ పర చింతన పెంచే
సకల జనుల చెలిమిని.

ఈదురు గాలులకు నేల రాలని
ఈత వనంలా
తూఫాన్లకు తట్టుకొని నిలబడే
తాటి సైన్యంలా
ఆటు పోట్లెన్నెదురైనా
నమ్మకాన్ని వీడని గౌడన్నని.

ఆధునికతలో వీస్తున్న
ఆకలి సుడిగుండాలకు
వృత్తి విస్తరి ఎగరకుండా
ఎదురీదే గీత కార్మికుడిని.

బార్లు, బీర్ల ప్రవాహంలో
కల్లు సీసా బోర్లా పడకుండా
నన్ను నేనుగా నిల బెట్టుకునే
విశ్రమించని శ్రమ కేతనాన్ని.

-డాక్టర్ మండల
స్వామి
9177607603

అసలు శ్రమ అంటే మానసికంగా ఆలోచించి శారీరకంగా సాధించి నలుగురికీ ఉపయోగ పడేలా చేయటం!కృషి తో నాస్తి దుర్భిక్షం! పనిచేస్తేనే ఫలితం దక్కేది. గొంగళి పురుగు ప్యూపా దశలో ఉండి తనంతట తనే రెక్కలబలంతో బైటికి వస్తేనే సీతాకోకచిలుకగా మారుతుంది. ఏ కష్టం చేసినా

మానసిక శ్రమతో కొత్త ప్రయోగాలు, పరిశోధనలతో మనిషి అంతరిక్షంలోకి వెళ్లేందుకు మార్గం సుగమమైంది

ప్రయోజనం ఉండాలి. మాటల వల్ల పని జరగదు. "శ్రమలు లేక ఫలాలు దుముకబోవు"అన్నారు శ్రీదువ్వూరి రామిరెడ్డిగారు. శ్రమజీవనం కైలాసం తో సమానం. శక్తి, యుక్తి, సహనం, చేయూత, ప్రోత్సాహం ఉంటే కొండనైనా పిండి చేయగలం. శ్రమ అన్నది సత్ఫలితాన్ని ఇచ్చేదిగా ఉండాలి. నల్గురికోసం ఒకడు నిస్వార్థంగా పనిచేస్తేనే అది సమాజానికి దేశానికి హితం! చిన్ని నా పొట్ట శ్రీరామరక్ష అనే స్వార్థం, కుత్సితత్వం ఉంటే తిరుగుబాటు తప్పదు. చిట్టిచీమలన్నీ కలిసి పెనుపామును చంపగలవు.

గుడ్డు నించి పిల్ల బైటికి వచ్చేప్పుడు పడే శ్రమ విదితం.కానీ ఆ కోడిపిల్ల చికెన్ గా మారి మనిషికి ఆహారం అవటం దారుణం!

నేటి కార్మిక కర్షకులు నిట్టనిలువుగా ప్రకృతి వైపరీత్యాలు స్వార్థ అవినీతి పరుల వల్ల దోపిడీకి గురై చెట్టుకి వేలాడటంలోనే తెలుస్తోంది– ఎలా మోసపోయి, దగాపడి, కుటుంబానికి కన్నీరు మిగిలిస్తున్నారన్న సంగతి!

మానసిక శ్రమతో కొత్త ప్రయోగాలు, పరిశోధనలతో మనిషి అంతరిక్షంలోకి వెళ్లేందుకు మార్గం సుగమమైంది. పాతరాతియుగం నుంచి నేటి దాకా శారీరకశ్రమతో నాగరికత విరిసింది. బండి చక్రం కనుగొనటం ఓ పెనుమార్పు. కూడు, గూడు, బట్టకై పారిశ్రామిక విప్లవం ప్రపంచాన్ని ఓ కుదుపు కుదిపింది. కానీ, తేనెటీగలు కష్టపడి సంపాదించిన మకరందాన్ని మనిషి కొల్లగొడుతున్నాడు. చీమలు పెట్టిన పుట్టలు పాములకిరువైనట్లు కొద్ది మంది స్వార్థపరులవల్ల అసంఘటిత శ్రామికులు, కార్మికులు, బాల కార్మికులు దోపిడీకి గురికావటం విచారకరం! చదువు సంధ్యలు, నీతినిజాయితీ ఉన్నవారు పేరాశ గల మాటలతో బురిడీ కొట్టించేవారి చేత వంచింపబడుతున్నారు. ప్రేంచంద్ కథల్లో ఆనాటి బడుగు జీవి గ్రామ పెద్దలవల్ల మోసపోతే నేడు అన్నీ తెలిసిన శ్రామిక కర్షక బడుగుల బతుకు అధ్వాన్నంగా మారటానికి కారణం ఎవరు?అందరికీ అన్నీ తెలుసు. చట్టాలు అమలు పర్చటంలో చిత్తశుద్ధి ఉండాలి. సొమ్ము ఒకడిది సోకు ఒకడిది కాకూడదంటే నేతలు, అధికారులు నీతినిజాయితీ పరులై ఉండాలి. ఇది లేని నాడు ఎన్ని కథలు కవితలు వ్యాసాలు రాసినా బూడిద లో పోసిన పన్నీరు సుమా!

–అచ్యుతుని రాజ్యశ్రీ,
9030364067

స్వచ్ఛత చెక్కే శిల్పులు

కూసే కోయిలకు నాకు పెద్ద తేడా లేదు
కూత కూస్తూ మేత కోసం
పరుగెడుతోందది
పొట్టకూటి కోసం చీపురుకట్టతో
పరుగెత్తుతాను నేను
నా ఆయుధం చిన్నదే కావచ్చు
కానీ ఆగనిదీ యుద్ధం
కోయిల గుర్తింపు స్వరం
నా గుర్తింపు పనితనం
అందరూ ఇంట్లోనే తొంగున్నా ..
కుటుంబం పై మమకారం వెన్నంటినా ..
చెక్కుచెదరనిది నా సంకల్పం
బాధ్యత మరువనివ్వదది ఏ క్షణం
నేపూనుకుంటే నా ఆయుధంతో
అంటువ్యాధులన్నీ మటుమాయం
ఆ చీపిరి పోస్తుంది అందరికీ ఊపిరి
మూలమూలలా విస్తరిస్తూ
చెత్తనంతా సేకరిస్తూ
కుప్పలు కుప్పలుగా ఎత్తిపోస్తూ
ఇల్లు, గదులు, రోడ్లూ, వీధులూ ఊడుస్తూ
కలిసి కట్టుగా సాగే మేము ?
చీపురు పట్టిన సైనికులం
స్వచ్ఛతను వీధులకు అద్దుతాం
ప్రతి మూలమూలను పలకరిస్తాం
మాలిన్యాల కుప్పచేసి తొలగిస్తాం
మురికిని ముట్టుకున్నా
మైలపడని మనస్కులం
మా కష్టం గుర్తించకున్నా
మమ్ము అసహ్యించుకోకపోతే చాలు
ఎవరేమన్నా లెక్కచేయం
ఎందుకంటే మేం
స్వచ్ఛతను చీపురుతో చెక్కే శిల్పులం
తలవంచి పనిచేసే శ్రమజీవులం.

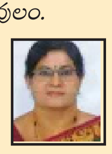

–డా . సమ్మెట
విజయ
9989820215

శ్రామిక వర్గం

ఎర్రతుండు కట్టిన శ్రామికుల్లారా
ఎర్రజెండా పట్టిన కార్మికుల్లారా.

బరువెత్తుకున్న బండలతో
బరువెక్కుతున్న గుండెలతో.

కష్టం కార్చే కన్నీళ్లకు
కష్టం తీర్చని నాయకులు.

ఎదురొస్తారు ఎగిరొస్తారు
ఎన్నిక టైములో సర్కారు .

కాయా కష్టం మాయం
అధిక ధరలతో అన్యాయం
అడగరు కదగరు ఏ ఒక్కరు
గెలిచేదంతా దౌర్జన్యం.

జవానుడైనా కిసానుడైనా
కార్మిక వర్గం బాటే.

నీటి చుక్కతో సేద్యం
చెమట చుక్కతో నైవేద్యం.

ఇరువురి త్యాగం
రజకుల భోగం
పదవుల చాటున వైభోగం.

నెత్తి తట్టతో
చేత పొట్టతో
సాగెను లాగెను జీవనం !

–కనకరాజు గనిశెట్టి
9014602175

కార్మిక దిన మహోత్సవం

కర్షక, శ్రామిక, కార్మిక లోకపు
వర్గ సముదాయానికి మహోత్సవం..
కార్మిక దినోత్సవ ఉత్సవంకు
నామకరణంగా ఇది మేడే దినోత్సవం.!

శ్రమ దోపిడికి
వ్యతిరేకం అంటూ
కార్మిక వర్గం గళం ఎత్తిన దినం..!

కర్షక,శ్రామిక, కార్మిక వర్గాలన్ని
మిలితమై ఉద్యమ బావుట
ఎగురవేసిన దినం..!

ఎందరో వీరుల ఆత్మ బలిదానం..
మరెందరో కార్మికుల రక్త తర్పణం..!

రోజుకు ఇరవై గంటల శ్రమ
దోపిడి మీద ఉద్యమించి
కేవలం ఎనిమిది గంటల పని
అనే హక్కులు సాధించిన దినం..!

పెట్టుబడిదారి వ్యవస్థకు
తిలోదకాలు అద్ది,
శ్రామిక లోకం అంతా ఏకమై
పిడికిలెత్తి గళం విప్పి,
బానిసత్వమును నిరసిస్తూ
గుండెల్లోకి తూటాలు దిగి
రక్తం ఏరులై పారినా
అసువులే బాసినా
ఉద్యమ బావుట ఎగురవేసి
ఉద్యమ స్ఫూర్తి రగిలించి
ఎర్ర జెండారెపరెపలాడించిన
ఈ అమరుల త్యాగధనులను స్మరిద్దాం.!
శ్రామికుడి చెమట చుక్కను గౌరవిస్తూ..
కార్మిక లోకానికి
శుభాకాంక్షలు తెలియజేద్దాం.!
ఇంక్విలాబ్ జిందాబాద్
అని ఎలుగెత్తి చాటుదాం.!!

–ఎన్. రాజేష్,
9849335757

శ్రమ

శ్రమ లేని పరిశ్రమ లేదు
దోచుకోని పెట్టుబడిదారు అరుదు
శ్రమించేవాడు శ్రామికుడు
శ్రామికుడు ఉత్పత్తి కారకుడు!

శకాలనుండి ఈ కాలం వరకు
అవిశ్రాంత శ్రమ దోపిడి
అభాగ్యుడి శ్రమరాశి
భాగ్యుడి ధనరాశిగా!

శ్రామికుడి స్వేదం
పెట్టుబడిదారుల సంపదగా
కార్ఖానాలు కార్మికుడికి
జీవన కారాగారాలుగా!

డస్సిపోయిన యంత్రానికి
తరుగుదల నిధి
అలసిపోయిన శ్రామికుడికి
ఆధారం ఏది!

ఉదయించే సూర్యుడు కార్మికుడు
బడా బంగ్లాల్లో వెలుగులు
జాగరణ చేసే జాబిలి కార్మికుడు
ఉన్నవారికి వెన్నెల రాత్రులు!

ఉన్నోడి విందులు విలాసాలు
అభాగ్యుడి చమట చుక్కలు
సుందర కట్టడాలు
ఎన్నో కరిగిన కార్మికుల కండలు!

అంగట్లో అన్నింటి ధరలు
నిర్ణయించేది అమ్మేవాడు
తన విలువ ఏమిటో తెలియనివాడు
ఒక్కడే ఈ ఆర్థిక బక్కోడు!ఔ

తాను అలిగితే శక్తి ఆకాశమంత!
రావా అవకాశాలు
అవే వాటంత!!

–జగ్గయ్య.జి
9849525802

చెమట పాదం

చెట్టు ఎంత శ్రమ పడితే
మారింది విత్తనంగా
విత్తనం చెట్టవడమంటే మాటలా
మధ్యలో ఎన్ని చెమట చినుకుల్ని
అలుముకుందది
ఎన్ని జీవితాల్ని వల్లె వేసింది
ఎన్ని బతుకులకు ఊతమిచ్చింది
దాన్ని నిలుపుతున్నది మట్టిలో వేర్లే
భూమి తలెత్తితే
ఆకాశం కనిపిస్తుందన్నంత నిజం అది.

ఎంత చెమట నది పారితే చెరువు తవ్వకం
ఎన్ని చినుకుల బంధం చెరువు
శ్రమ విలువ తెలిసిన చేనైంది
మట్టి, జీవుల దాహం,
మనిషి దాహం తీర్చింది
చెరువు నీరే భూమి నరాల్లో
ప్రవహించే రక్తం.

పొయ్యి ముందు గొట్టమూదడానికి
అట్ట ముక్కతో విసరడానికి
ఊపిరెంత ఖర్చు పెట్టిందో అమ్మ
కట్టెల పొయ్యో, చిట్టు పొయ్యో
కమ్మగా కడుపులు నింపింది
అమ్మ చేతి కష్టం మహాత్యం అది.

శ్రమ తీగ ఏ దాబా పైనో పాకదు
గుడిసెకే పరిమితం
పని అడ్డాల్లో ప్రదక్షిణాలు
ఆ చేతులు ఎన్ని మెలికలు తిరిగితే
భవనాలకు హంగులు.

నాడు మేడే అంటే శ్రమ గీతాల కొలువు
హక్కుల సాధనకు వేసే దరువు
ఇప్పుడది చచ్చిన కోడి పౌరుషం
కుమ్మాల్సిన ఎద్దు కూలబడ్డది
వీపుకు తగిలించుకున్న బ్యాడ్జి.

మేడే నేడు
ఒక ఊరేగింపు, పది నినాదాలు
రెండు పాటలు, నాలుగు ఉపన్యాసాలు
కలుసుకున్న చేతులు విడిపోయేదక్కడే.

కార్మికుల హక్కుల దినోత్సవం కల చెదిరింది
కార్పొరేట్ల కాళ్లు తుడిచే
డోర్ మ్యాట్ గా శ్రమ
తెలివి మీరిన ప్రభువులకు దయ పెరిగింది
పగలు, రాత్రి పని తొక్కలు నమలాల్సిందే
మేడే మాడేనా ఆశ్చర్యపోతున్నారు కార్మికులు

–కొమురవెల్లి
అంజయ్య
9848005676

శ్రమదోపిడి

సాగుతోంది సాగుతోంది
శ్రమదోపిడి యధేచ్ఛగా
శ్రామికుని రుధిరమదియె
స్వేదాశ్రువులై యుబికివచ్చి
ధనవంతుల బోషాణమునే
కనకరాశులతో నింపగ
లేనివాడు ఉదరమందు
రేగుతున్న క్షుధాగ్నుల
చల్లార్చగ........

తలనువంచి శ్రమదోపిడి
కెరగమారె
ఎండనక వాననక
కండలు కరిగించు వాడు
కొండల కదిలించువాడు
భువిపై మేడలు నిలుపు
అంతర్జలాల పొంగించు.

కర్మచారి కర్మఫలమె
ఘర్మజలపు యేరులయ్యె
యేరులై సెలయేరులై పారుతున్నది
యెత్తుపల్లపు భేదమెంచక.

కబేళాలు వెలగట్టెడు కళేబరాల
విలువకన్న శ్రామికుని విలువజూడ
చవకయ్యెను సమాజమందు
ధనమదాంధులైన మనుజులందున
దానవత్వమె యావలించగ
మానవత్వమె మృగ్యమయ్యెను
శ్రమజీవిని సాటిమనిషిగ
కాంచలేని కాలమొచ్చెను.

వాడులేని నాడు
నీ మనుగడ ప్రశ్నార్థకం
నీకవసరమైన సమస్తం
కూడు గుడ్డ నీడ జాడ
వాడొసగెడు భిక్షగాదె
శ్రమశక్తియె లేనినాడు
అంధకారమీ లోకం. –విరించి

జయహో శ్రమశక్తి

గుహల నుండి గగనం దాకా
నడిచి వచ్చిన నాగరికత
చరిత్ర ఆనవాళ్లన్నీ దాని చిహ్నాలే.

గుప్పెడు బియ్యం గింజల కోసం
సూర్యుడితో ప్రయాణం సాగిస్తుంది.
శరీరం ఓర్చుకుంటున్న గాయాల సలపరింత.

శ్రమ
మనకు జీవం పోస్తున్న వ్యవసాయం
సుఖ పెడుతున్న యంత్ర సేవ
భూగోళాన్ని నడుపుతున్న ఇంధనం.

తన కళలతో ఎదుటివారి కలల్ని పండిస్తుంది
లోకాన్ని పాప నవ్వులా వికసింప చేస్తుంది
చెమటైరాలి ప్రగతి చక్రం తిప్పే విద్యుత్.

నలుగురి బాగు కోసం
నడుముకు బిగించిన చీర కొంగు
ఎదుటి వారి ప్రగతి చూసి
తనను తాను మరిచేది

అది ఊపిరి తీసుకోలేనంత విరామం లేనిది.
దాని శక్తి అంచనాలకు అందనిది
దాని ఫలితం పర్వత శిఖరాలంతా ఎత్తు
దాని ప్రదర్శన చూసి ఆకలి వీగిపోతుంది
నమ్మిన వాళ్లకు భుక్తి భయం లేదు.

ప్రతి వాడి ప్రగతి తంత్రం
అభివృద్ధికి దారి చూపు దీపం
గనుల్లో దోపిడికి గురైన వజ్రం.

ఒకడు శ్రమను
పవిత్ర గంగాజలంలా ధారపోస్తాడు.
మరొకడు
పసిడికన్నా ప్రియంగా దోచుకుంటాడు.

శ్రమ ఇప్పుడు
ధనిక వర్గపు వలలో చిక్కిన చేప
శ్రమజీవులను
మనుషులుగా చూడడం తక్కువ జేసి
శ్రమ దోపిడీ చేసే సోమరులారా!
సర్వకాల సర్వావస్థల్లో నిజం ఒక్కటే
మీ అభివృద్ధికి మూలం శ్రమజీవులు

శ్రమ శాంతికపోతంలా ఉన్న విప్లవం
జయహో శ్రమ శక్తి
జయహో మే డే

–దామరకుంట శంకరయ్య
9440876788

శ్రమయేవ జయతే

ఏదీ రాదు పడందే కష్టం
పైకి ఎదిగేందుకు తప్పదు ఎక్కక మెట్ల సిస్టం
యంత్రంపై ఆధారపడితే కాయం
ఊబకాయంతో రోగాలు ఖాయం.

చెమట చుక్క చిందందే కనిపించదు పెరిగే పొలం
పగలు రేయి శ్రమ చేయందే

వినిపించదు పరిశ్రమ కోలాహలం

కాదు కార్మికులు కర్షకులే శ్రమజీవులు
సమయపాలన లేని సాఫ్ట్వేర్ ఉద్యోగులు
కాలాన్ని బట్టి వస్తువులమ్మే చిరుద్యోగులు
అంతా కష్టం విలువ తెలిసిన చిరుజీవులు.

నిరంతరం పనిలో అలిసే అమ్మ
ర్యాంకుల వెంట పరుగుల విద్యార్థులు
ఇంటా బయట కష్టపడే ఉద్యోగినులు
చేయగలమా తక్కువ వీరి పనులు.

కొంకర్లు పోయే చలిలో ఆర్మీ జవానులు
సంఘ భద్రతకు ఆరాటపడే పోలీసులు
రోగికి ఎప్పుడైనా అందుబాటులో ఉండే వైద్యులు
అంతా శ్రమమాతకు ముద్దుబిడ్డలు.

ఏ ఉద్యోగంలోనైనా ఉంటుంది సెలవు
అమ్మకు లేదు రిటైర్మెంట్ కొలువు
అమ్మేగా నిత్య శ్రమజీవి అసలు.

ఎవరి కష్టం తక్కువ కాదు
ఫలితం సమానము కాదు
అయినా కష్టేఫలి అన్నారు పెద్దలు
ఫలించకుంటే మరింత కష్టం పెంచు
సోపానాలతో విజయం సాధించు.

–అరుణ చామర్తి,

బక్కచిక్కిన కట్టె..!

నరాలు బిగుసుకుంటున్నా
కండరాలు కృంగుతున్నా
ఆశలు ఆవిరవుతున్నా
పేగుల అరుపులు ప్రతిధ్వనిస్తున్నా
ఆగని పయనం అతనిది...
హృదయ స్పందన
శరీర ఉనికిని నిర్ధారిస్తే
స్వేదపు సేద్యమే
మట్టి బతుకు ఉనికికి సాక్ష్యం కదా...
చుట్టూ తిమిరం అలుముకుంటున్నా
లోపల మాత్రం ఎప్పుడూ వెలుతురు పిట్టే..
ఎన్నో కడుపులు నింపుతూ
నిరంతర శ్రామికుడై
చెమట చుక్కల చిందిస్తూనే ఉంటుంది..
ఓటమి రాళ్ళు తగులుతున్నా
అడుగులు తడబడనీయక
పట్టుదల ఔషధం పూసుకుంటూ
విజయ బావుటా ఎగరేయడమే
ఆ బక్క చిక్కిన కట్టె నైజం...!

–యద్రాబత్తిన మునీంద్ర,
8331844527

శ్రమ వెలుతురు

ప్రజలే కాదు,
దేశంకోసం
మేమూ నిరంతరం
శ్రమిస్తున్నా మంటున్నారు
నాయకులు...
ఎండ వెలుతురు
బల మిస్తుంది,
బతుకు నిస్తుంది...

మంట వెలుతురు
బలం పీలుస్తుంది,
బతుకు కాలుస్తుంది.

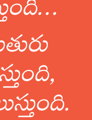

–డా. రావి రంగారావు
9247581825

చెమట చుక్క

రొమ్ము విరచి ,జబ్బలు చరచి
పలుగు పార చేత బట్టి
మండుటెండల్లో
సూర్యుడి వేడి ధాటికి నిలువలేకపోయినా
మలి సంధ్య వేళ వరకు
మనసున మలినం లేకుండా
రక్తాన్ని చెమటగా చిందిస్తూ
కార్మికులై కష్టం చేస్తూ
శ్రామికులై అధికశ్రమను
ఆనందంగా భరిస్తూ
అలసి సొలసి పోయిన
అనుకూల పరిస్థితులు లేకపోయిన
పూరి గుడిసెల్లో
పట్టె మంచాన తల వాల్చి
తనువును తాకిన గాలి స్పర్శకే
సంతోషించేటోల్లం శ్రమజీవులం!

–కిదాల శివకృష్ణ,
9963698405

శ్రమజీవి

సీస మాలిక:
కష్టము చేసిన కడుపు నిండగలేని
కష్టజీవి కెపుడు కరుణతోడ
లంచగొండితనము లక్ష్యమ్మువీడని
అవినీతినంతయు నార్పివేయ
పండినా పంటకు పాటైన ధరలకై
రైతు కోరికతీర రయముగాను
పట్టాలువున్నను పొట్టనింపగలేని
పోరాట యోధుల పోరు కొరకు
వెంటబడియు నాడపిల్లల వేధించు
కామాంధు పాలిట కత్తిగాను
ప్రజలను భయపెట్టి పాలించు ప్రభువుల
గుండాలకు తుపాకీ గుండుగాను
నోటుతోటి కొనగ ఓటును పెద్దలు
వద్దన్న కానియు గద్దెదిగరు
ఇవి కవిత్వానికి ఇతివృత్తములుగను
కావాలి నిప్పుడు కార్యదీక్ష.

తే.గీ. మా:
పేద జీవుల పాలిట పెన్నిధిగను!
మంచి చెడులనంత నెపుడు నెంచిచూడ!
కలము చేత పట్టి వ్రాయ కత్తి తీరు!
రవియుకాంచని చోటను కవియు గాంచు!
మంచితనము మరువకను పంచగాను!
వినుము కనకయ్య మల్లంల విశ్వ బోధ!

–కనకయ్య మల్లముల,
9440554042

నాలుగు చెమట చుక్కలొక్కటై

కంకణ బద్ధులై
అలుపెరుగని పోరాటం చేస్తూ
నాలుగు చెమట చుక్కలొక్కటై
మట్టిలో పచ్చదనం నింపుతున్నాయి
దేశం ఆకలితీర్చే వారి చేతులు..

శ్రమ గంధాన్ని కాయమంతా పూసుకుని
కరుకు కొండనుసైతం పిండి చేస్తూ
అందమైన ఆకృతులు సృష్టిస్తున్నాయి
బాధ్యతను తొడిగిన వారిపాదాలు..

నలుగురు గమ్యాన్ని చేరే బాటను నిర్మిస్తూ
నాలుగు చేతులు సాయపు తట్టలై
అభివృద్ధి వారధిని నిర్మిస్తున్నాయి
అర్ధాకలితో పేదరికపు అంచున నిలిచి..

కన్నీటి కడలిలో మునకలు వేస్తున్నా
నిత్యం వినిపించే శ్రమ రాగాలు
అవని విజయ గీతికకు
ఆలంబనగా నిలుస్తున్నాయి
స్వేదపు శ్రుతిని సరిచేసుకుంటూ..

–కాదంబరి
శ్రీనివాసరావు
83281 83581

స్వేదకావ్యం!

చిన్ననాడు చదువుకు దూరం
పెరిగాక నైపుణ్యం ఆర్థిక భారం!
పగలు సూర్యుడి నీడన
రాతిరి చంద్రుడి జాడన!!

తలపై మట్టితట్ట
చంకన చిట్టి కుట్టి!
పాదరక్షలు ప్రసాదించని
ఉపాధి హామీ!!

కార్మిక హక్కులు లేవు
ధార్మిక చిక్కులు తప్పు!
అనునిత్యం శ్రామిక ఆరాటం
అసంఘటిత రంగ పోరాటం!!

ఆకలి దప్పులు తప్పని స్వేదకావ్యం
అదృష్ట రేఖలు చెప్పని భవితవ్యం!
సాంఘిక అసమానతల తరంగదైర్ఘ్యం
సామాజిక అపశృతుల పౌనఃపున్యం!!

–కరిపె రాజ్ కుమార్,
8125144729

శ్రమ ఉంటుంది

కలల ఆకాశంలో ఎగిరి ఎగిరి
కన్నీటి వరద లో పడిపోయాను
వరద జోరుగానే ఉంది
సముద్రంలో కల్వకుండ
నా కవిత్వం అడ్డుపడుతుంది.

కవిత్వం అజరామరం
కవిత్వం ఆకాశం
కవిత్వానికి బలమేమిటి
జనం
జనం కన్నీళ్లు జనం చెమట
జనం ధిక్కరణ.

నా గుండె నిలువెల్లా ప్రశ్నలు
అన్నీ ప్రశ్నలే
ప్రశ్నలే కవిత్వమైన రోజు
పిడికిలి ఆకాశమయ్యింది
ప్రశ్న ఈనాటి ధిక్కరణ
చీకటి భారతంలో
సామాన్యుని బతుకు
అమావాస్య ఆర్తనాదమే.

కాలం చిన్నది కావచ్చు
పెద్దది కావచ్చు
చరిత్రలో స్థానం లేకపోవచ్చు
వీరుడు ఉదయించినా
సూర్యుడు రాకపోవచ్చు
చరిత్ర గమనంలో
శ్రమ ఉంటుంది.

చందమామ కొండల్లో దాకోవచ్చు
కెరటం సాగరం
గుండెల్లో ఆడుకోవచ్చు
ఆకాశం వీధిలో
గద్దలు తిరగాడవచ్చు
భవిత పయనంలో
శ్రమ ఉంటుంది.

యుద్ధరంగం జయాపజయాలు
తేల్చకుండా ఖాళీ కావచ్చు
కథనరంగం
కన్నీటి పాలు కావచ్చు
శ్రమ ఉంటుంది
రెక్కల కష్టం మిగిలే ఉంటుంది
ఈ నేల ఉంటుంది
చెమట ఉంటుంది
పోరు పిడికిలి ఉంటుంది
నేల పై పెంచుకున్న
నా....
నమ్మకముంటుంది.

–సిరిసిల్లా గఫూర్
శిక్షక్
9849062038

శ్రమే విజయానికి మూలం

కాలంతో పరుగెట్టావా
నీకు తిరుగు లేదు
శ్రమని నీ తోడు నీడగా
మలచుకున్నావా
నీకు ఎదురు లేదు
కష్టపడే వాడు
ఎప్పుడూ అపజయాన్ని రుచి చూడడు
విజయాల మెట్లపై
ఉన్నత శిఖరాలను అధిరోహించడమే
అలవాటుగా మారు
చెమటోడ్చే మనిషికి
దొరకనిది ఈ ఇలలో ఉండదు
ఆ ధ్యేయం నీ కర్తవ్యం
ఫలితాలు అమోఘంగా!
మరింకెందుకు ఆలస్యం ?
జయానికి మూలం తెలిసిందిగా
ఇక ఆపకు నీ నడక!

–యలమర్తి
అనూరాధ,
9247260206

శ్రమ మూలం జగత్తు

శ్రమశక్తిని చూడాలంటే
కొండల్ని చిదిమిన కండల్ని అడుగు
మిద్దెలు మేడలై వెలసిన
స్తూపాల్ని అడుగు
శిలల్ని మలిచిన శిల్పుల్ని అడుగు
చెబుతాయి.
శ్రమ శక్తి గురించి తెలియాలంటే
కండలకొండల మీదినుంచి
చిమ్మిన స్వేదం నదుల్ని అడుగు –
ప్రపంచ పురోభివృద్ధికి
శ్రమావిర్భావమే నాంది
రైతు శ్రమతోనే
ఆదిమ శక్తి ఆవిర్భవించింది
మండు టెండ ఎంత గద్దించినా
నిర్భయంగా ముందడుగేసేది
శ్రమశక్తే
శ్రమశక్తి పడకేస్తే
ప్రపంచ పురోభివృద్ధి తో
మానవాళికి నాస్తి దోస్తీ!

–మాధవీ సనారా,
8639491246

శ్రమయేవ జయతే

మది తలంపులలో
లోక హితార్థం
అభివృద్ధి పయనం
పిపీలకాల్లా
నిరంతర శ్రమతో లక్ష్య సాధనం
ఇతరుల సహాయ సహకారాదులచే
స్వయంపథ గమనం
చేరుకున్న లక్ష్యం లో
ఎలా చేరామని సమీక్షణం అవసరం
ఇతరుల శ్రమను
మరువ కుండగా
వారికి ఆసరాగా నిలుద్దాం
వారి జీవితాంతం
మనను గుర్తు పెట్టుకునేలా
ప్రవర్తిద్దాం
వారి మార్గదర్శనం లో
మనం సాధ్యమైనంతగా
పాలుపంచుకుందాం
చక్కని ఆత్మనిర్భరత్వాన్ని ప్రదర్శించి
వారికి అండగా ఉందాం
మనం సంఘజీవులం
అందుకే
ఒంటరి ఆలోచనలు చేయకుండా
సమాజానికి పనికివచ్చే
మంచిపనులు
శ్రద్ధాసక్తులతో కార్యాన్ని సాధిద్దాం
పదిమందికి మార్గదర్శకులుగా
సమాజ శ్రేయస్సుకు పాటుపడుదాం
సమాజంలోని కల్మషాలను
కష్టపడి సమూలంగా నిర్మూలించి
అభివృద్ధి సాధిద్దాం.

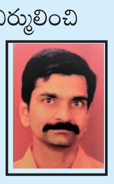

– జయంత్ కుమార్,
9703673692

మేడే

భుక్తి కోసం మేడే
విముక్తి కోసం మేడే –మేడే మేడే
చిత్తశుద్ధితో నిలిచారో
భావశుద్ధితో పిలిచారో
మేడే మీకు మార్గం
సంతోషాల స్వర్గం
ఒక సురుచిర లక్ష్యం మేడే
ఒక సుమధుర గమ్యం మేడే
– మేడే మేడే
పల్లకి మోసే బోయలు,
కోనల కూసే కోయలు
జంకుతూ ఎన్నాళ్ళు
భయపడుతూ ఎన్నేళ్ళు
శ్వాసించే హక్కుని
నివసించే స్వేచ్ఛని దోచేదేవడే
– మేడే మేడే
ఒక పచ్చని శ్వాసకై
ఒక వెచ్చని ఆశకై
పరదాలన్నీ తీసేయ్
అడ్డుగోడలే కూల్చేయ్
మతాలన్నీ నెలవైతే
ముఠాలన్నీ కొలువైతే
ఈ క్షణమే యుద్ధం కావాలి సిద్ధం
ఉదయం వుంది చూద్దాం
నవశకమే తెద్దాం
కార్మికులంతా రండి
కర్షకులంతా రండి
కుతంత్రాల దొరల
తొడకొట్టే మేడే
పడకొట్టే మేడే
మొన్న నిన్న దోపిడీలో
నిన్న రేపు రాపిడిలో
కదిలే ఊరువాడే మేడే
ఉద్యమవీరుల సాక్షిగా
అమరవీరుల స్ఫూర్తిగా
భుక్తి కోసం మేడే
విముక్తి కోసం మేడే
విశ్రమ మెరుగని దీక్షలో
విరామమెరుగని పరీక్షలో
గాలాలన్నీ తెగిపోవా
వుండేళ్లన్నీ ఊడిపోవా
కొత్తదృష్టిలో మేడే
ఖడ్గసృష్టిలో మేడే
చేసిన మార్పులు ఒప్పని
చెప్పిన తీర్పులు తప్పని
మరుగుజ్జులకు మరణమే
మర మనుజులకు శరణమే
– మేడే మేడే

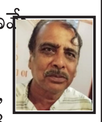

– కోటం చంద్రశేఖర్,
9492043348

శ్రమ సంకేతాలు

అలిగిన ప్రియురాలు
విర బోసిన కురులు కావవి!
చుక్కలతో చాటు మాటు సరసానికి
నెలవంక విప్పిన నల్లటి తెరలు కావవి !
మండే ఎండల్లో తల్లడిల్లిన భువిని
చల్లార్చ వచ్చిన మొయిళ్లు కావవి !.
మరైతే.....
ఈ సంధ్యా సమయం లో
ఆ నిర్మల ఆకాశం లో ఏమిటవి ?.
నర నరాల్లో ప్రవహించే రక్తాన్ని
చెమట చుక్కల్లా మార్చే
శ్రమ జీవుల
ఆలయాల పొగ గొట్టాలు
గుప్పుగుప్పుమని క్రక్కు తున్న
దట్టమైన పొగలవి !
రెక్కాడితే గానీ
డొక్కాడదనే సందేశానికి
సంకేతాలవి !.

– రామకృష్ణ చంద్రమౌళి,
9666656687

మానవునికి శ్రమ ఒక ఉత్పత్తి విధానం

మొట్టమొదట జంతువులతో మనిషి తన జీవిత విధానాన్ని పంచుకొని ఉన్నప్పుడు తనకై తాను ఎదుగుదల కోసం కొత్త పద్ధతులను అవలంబిస్తూ ఎదుగుతూ వచ్చాడు. మానవునికి శ్రమ ఒక ఉత్పత్తి విధానమైంది. దానివల్ల మనిషి శ్రమని గౌరవించి సంఘజీవిగా శ్రమను అలవర్చుకోవాల్సివచ్చింది.

శ్రమ అంటే మనిషికి తన కష్టం గుర్తుకొస్తుంది. శ్రమలో చాలా రకాలున్నాయి. మనసుతో ఆలోచిస్తే శ్రమలో బుద్ధిబలం ఉపయోగించడం ఒక రకం. కష్టం ఉపయోగించడం ఒక రకం. ఇలా రకరకాలు. కానీ మనం నిజంగా మాట్లాడుకోవాలంటే శారీరక శ్రమ గురించి మాట్లాడాలి. అది సామూహికంగా అయితే పెద్ద పెద్ద కార్ఖానాల్లో, ఫ్యాక్టరీలలో గొప్ప గొప్ప తవ్వకాలలో ఇత్యాది పనులలో గోచరిస్తుంది.

ఇక్కడ వృత్తుల గురించి మాట్లాడాలి. కమ్మరి కొలిమిలో పని, కుమ్మరి కి సారె (చక్రం), జాలరి పగ్గం సాలె మగ్గం లో పని ఉంటుంది వ్యక్తి పరంగా చేసుకుంటే ఆ శ్రమ తన గృహానికి పరిమితం అవుతుంది. భారీ ఎత్తున చేయాలంటే కార్ఖానాలాగ అవుతుంది. మనకోసం జనం అయితే జనం కోసం భారీ పరిశ్రమలు.

భారీ పరిశ్రమలలోనే శ్రమ ఉంది. అక్కడ మనుషుల అవసరం ఉంది. శ్రమైక జీవనం అవసరం పరిశ్రమలో శ్రామికులతో నిండి ఉంటుంది.

> మానవునికి శ్రమ ఒక ఉత్పత్తి విధానమైంది. దానివల్ల మనిషి శ్రమని గౌరవించి సంఘజీవిగా శ్రమను అలవర్చుకోవాల్సివచ్చింది

గళాలు విప్పి కంఠనరాలు తెగేలా అరిస్తేనే కడుపులు నిండుతాయి కమ్మగా. రైతులకు తప్పదు బతుకు పోరాటం. అందుకే అందరిని కలిపి కార్మిక కర్షక జనాలు అంటారు. అవసరాన్ని బట్టి వారికి పోరాటాలు తప్పవు.

లాభాలు ఎక్కువ కావాలంటే జనాలను పెట్టుకోవాలి. జనాలు ఎక్కువైతే వారికి అవసరాలు ఎక్కువ అవుతాయి. దానికోసం జీతాలు భత్యాలు మొదలగునవి పెరుగుతాయి. ఒక మనిషితో అయితే అది ఆ రోజు కూలితో సరిపోతుంది. అదే జనం అనేసరికి పెద్దగండం. మానవత్వం మరుగునపడి అవసరాలు, వాటిని బట్టి ఆదాయాలు భారీ ఎత్తుకి వెళ్లేసరికి లాభాలు కొలిమిలో మండేసరికి యజమానులకు లాభాలే కనిపిస్తాయి. జనాల శ్రమ కనిపించదు. అంతే శ్రమ మచ్చుకైనా కనిపించదు. ఎవరి కష్టమైనా కరిగి చెమట రూపం పొందాల్సిందే. ఆ చెమటకి విలువ ఇవ్వలేని మనుషుల ఆలోచనలు తప్పు. కష్టానికి తగ్గ ఫలితం అయితేనే బతుకు. రూపాయికి విలువే కానీ శ్రామికుడు వెచ్చించిన రక్తానికి విలువలేదంటే దారుణాతి దారుణం, దౌర్భాగ్యం. వీటన్నిటిని ఒక కొలిక్కి తీసుకురావడానికి కర్షకులు శ్రామికులు ఒక్కరేంటి అందరూ ఒద్దికగా జరుపుకునేది మేడే!!

ఏ విషయమైనా ధైర్యంగా మాట్లాడాలంటే మందీ మార్బలం ముఖ్యం. ఎందుకంటే ఇక్కడ అవసరం అందరిదీ. కష్టం అందరిదీ. అందుకే పిడికిలి బిగించి దిక్కులు పిక్కటిల్లేలా ఏకత్వం కోసం గట్టిగా సంకేతాలు ఇస్తే, ఎక్కడో స్వర్గాన ఉన్న దేవతలు కూడా దిగి వస్తారు. అందుకే సామూహిక శక్తి ఒక అదృష్ట శక్తి. అదే ధన శక్తి. అదే నిజమైన శక్తి. ఆ శక్తి బలం ఉంటే శ్రమ పండుతుంది. సర్వ అవసరాలని అవలీలగా తీర్చగలదు. అప్పుడు శ్రమ దివ్యంగా పండుతుంది. దేశం ప్రగతి పథంలో విజయాలతో ముందుకు వెళ్తుంది.

అందుకే కార్మిక శ్రామిక కష్టజీవుల ఊపిరే శ్రమ!!!

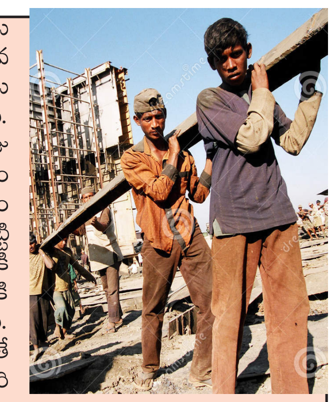

–కె.కె.తాయారు
సెల్: 9440460797

ఆ రెండు చేతులు!

కర్షకుడైనా, కార్మికుడైనా
శ్రమజీవి కాయకష్టానికి ప్రతిరూపం
ఆ రెండు చేతులే!
పంట పండించి కడుపు నింపే వరకు
యంత్రాలున్నా నడిపే తంత్రానికి
నారు వేయడానికి నీరు పొయ్యడానికి
ఎదుగుతున్న అంతస్తులకు అనుగుణంగా
పెరిగిన అవసరాలు తీర్చడానికి
కావలసింది ఆ రెండు చేతులే.
మత్స్యయంత్రానికైనా, శివధనుస్సుకైనా
నిర్మాణ కౌశల్యం ఆ రెండు చేతులదే!
అవసరమే ఏ పనికైనా
'హ్యాండ్ అండ్ మైండ్' జత కలవడం.
ఈ రెంటి కలయికకు
ఆదర్శ ప్రతిబింబమే శ్రమ జీవి.
మనిషి బ్రతుక్కి ప్రాథమికాలైన
'కూడు, గూడు, నీడ' లు
ఆ తరువాత అవతరించే అలంకారాలన్నీ
ఆ శ్రమజీవి పుణ్యమే!
ఏ అభివృద్ధి సాధనానికైనా
నిర్మాత ఆ శ్రమజీవే.
పేరు లేకుంటే ఏం...
పండించిన వాడు మెతుకై మెరుస్తాడు
నిర్మించిన వాడు సౌధమై వెలుగొందుతాడు
చెక్కిన వాడు శిల్పమై వెలుస్తాడు.
ఆ చేతులతోనే శ్రమజీవి...
లిఖిస్తాడు మానవ మనుగడ రీతిని
శాసిస్తాడు ప్రపంచ నడకను.
ఆ చేతులకు విరమణ లేదు
'నిన్న' ను ముద్రించాయి
'నేడు' కు మార్గ దర్శనం చేస్తున్నాయి
'రేపు' కు దారి దీపాన్ని వెలిగిస్తాయి.
దివ్యమైన ఆ రెండు చేతులకు
నా రెండు చేతులు జోడించి
నమస్కరిస్తాను నా జీవితకాలం!

– ఆచార్య కదారు వీరారెడ్డి,
9392447007

ప్రయాస

శ్రమతో నాస్తి దుర్భిక్షం
శ్రమయేవ విజయతే
శ్రమించు– జయించు
శ్రమించి విశ్రాంతి పొందు.
శ్రమ లేని గెలుపు
గెలుపు కాదు
శ్రమించి ఓడితే
ఓటమి కాదు.
శ్రమే ధ్యేయం
విజయానికి ఆయుధం
సంపాదనకు ఆధారం.
శ్రమతో సంతోషం
సౌఖ్యం సుఖదాయం
శ్రమ లేని బతుకు
బండ బతుకు.
శ్రమతో ధృడత్వం
మానసిక ఆరోగ్యం
శరీరానికి ఓ ఔషధం.
తల్లి దండ్రుల శ్రమ
సంతాన పరం
కర్షకుల శ్రమ ఆహారవరం
కార్మికుల శ్రమ
దేశాభివృద్ధి నిలయం
సైనికుల శ్రమ దేశ రక్షణ వలయం
విద్యార్థుల శ్రమ విజ్ఞాన దాయకం
శ్రమిస్తే పురోగతి
ప్రపంచ శాంతి
లేకుంటే అధోగతి
శ్రమ జీవితం
శుభదాయకం.

–డా. భూంపల్లి కేశవరెడ్డి,
9848473099

బహుజన దివ్యతేజం"

అడుగడుగునా
చైతన్యంతో విజ్ఞాననిధితో
ప్రపంచ దేశచరిత్ర పుటలలో
తనకంటూ ఓ ప్రత్యేకపేజీని
లిఖించుకొని తరతరాలకూ
భావితరాలకూ
శాశ్వత రూపమై నిలిచిన
అఖండ తేజోకిరణమూర్తి
అంబేద్కర్!!

పుట్టుకతోనే ప్రతిభతో
జన్మించిన జ్ఞానమూర్తి!!
నిరంతర అన్వేషకుడు!
అతడొక తాత్విక ఊట!
సామాజిక అంశాల
వెలుగుబాట!!
దళితభావాల ఉత్తేజపుతేట!!

దేశప్రగతికోసం ప్రాకులాడి
బహుజనులకోసం
బతుకంతా దారబోసినవాడు!!
బడుగు బతుకులకు స్ఫూర్తియై
అక్షరమే ఆయుధమై నిలిచినవాడు!!
దళితుల ఆదర్శ ఆశాజ్యోతి!!
అక్షరంతోఎదిగి అంటరాని తనం
అంతమొందించిన అపూర్వ
విజ్ఞాన నేత్రమతడు!!
అవమానాలకు కుంగలేదు!!
అసమానతలకు లొంగలేదు!!
ఎందరో కులంతో కుస్తీలుపట్టినా
ఎందరు ధ్వజమెత్తి ద్వేషించినా
కలంతోనే సమాధానం చెప్పినవాడు!!

ఎవరిజీవితాన్ని వారు మలుచుకొనేలా
ఎవరి గమ్యం వారు చేరేందుకు
ఎవరి మార్గంలో వారు నడిచేందుకు
ఓ దిక్సూచిగా ముందు నిలిచినవాడు!!
బాధ్యతనెరిగి
అందరి బరువును మోసినవాడు!!

ఐకమత్యానికి
నాయకత్వం వహించినవాడు!!
అందరినీ ఒక్కటి చేయడానికి
బహుజనులను
ప్రగతి పథంలో నడిపించినవాడు!!
కులాలులేని తరం రావాలని...
మతాలులేని మానవత్వం నిలిచిఉండాలని...
రాజ్యాంగంతో పునాది వేసినవాడు!!...

అందుకే అతను అనంతసాగరుడు!!...
అచంచల భావాల ధీరుడు!!...
అత్యున్నత ఆదర్శాల వీరుడు!!...
ఓ రాజ్యాంగ రచయిత!!...
మానవతాసిరులు పండిచినవాడు!!...
మానవీయతను నడిపించినవాడు!!...

అసమానత అడ్డుగోడలను కూల్చి...
అసహజ నీతుల్ని చీల్చి...
ఆదర్శమై నిలిచినవాడు!!...
కులాల కలతల్ని..మతాల మడతల్ని...
మనుషుల
విచిత్రాల సంకుచితాలను
దగ్గరుండి చూసిన మూర్తి!!
అందుకే అతను నిత్యం...
తూర్పున అంబేద్కరిజం గా పొడుస్తున్న
సూర్యతేజం!!...
బహుజనుల గుండెల్లో...
శాశ్వతంగా వెలిగే దివ్యతేజం!!...

–అంబటి నారాయణ
9849326801

నారీభేరి

కదనరంగాన దూకినా
రాజకీయ రంగాన వెలిగినా
చైతన్య మణులం!!
కలం పట్టినా
హలం పట్టినా
దివ్యమైన వాణులం!!
సేవ చేసినా
ఉద్యోగం చేసినా
విజయ బాణులం!!.
వాణిజ్యంలో రాణించినా
పరిశ్రమలు స్థాపించినా
సంక్షేమ రాణులం!!.
మానవాళి మహోదయానికి
తరంతరం ..నిరంతరం
పురిటినొప్పులు పడుతున్న
ఆప్యాయతల తరుణులం!!.
జీవితం వడ్డించిన విస్తరి కాదు
నిరంతరం ప్రవహించే ఝరి
అందుకు దర్పణం
అతివల బ్రతుకు చిత్రమని
తెలిసినా.
అంతులేని శ్రమతో
తరగని చిత్తశుద్ధితో
కుటుంబం పాలిట
చెరగని చిరునవ్వులా
పడిన ప్రతిసారి పట్టుదలతో
తెగువ చూపి
మహిళలు
వాళ్ళు ఏం సాధిస్తారు?
అన్న ప్రతి ఒక్కరికి.
"మార్పు మా తీర్పు" అంటూ
స్పష్టీకరిస్తూ...
భూదేవంత సహనంతో
నిరంతర
శ్రమజీవన తత్వానికి
సౌభాగ్యంగా నిలుస్తూ,
అక్షరాలా
అద్భుతాలు చేస్తూ
మానవ హక్కులే
మహిళల హక్కులని నినదిస్తూ.
కొత్త ఆశల పొద్దుపొడుపుతో
సగటు మహిళ
భద్రతా శిఖరానికి
ప్రస్థానం కొనసాగించాలని
నారీ భేరి మోగిస్తున్న
నేటి మహిళామణులం!!

–నలిగల రాధికారత్న,
9010538223

మట్టి ముద్ద

పెట్టుబడీదారి వ్యవస్థ
శ్రమను దోచుకుంటోంది
శ్రామికులకు ఈ అవస్థ
గడ్డు కాలమంటోంది!!

మే ఒకటి నామమాత్రమే
శ్రమకు గుర్తింపు శూన్యం
యాజమాన్యానికి ఇది చోద్యమే
శ్రామికుల బతుకు దైన్యం!

అయిదు వేళ్ళ పిలికిడితో
కలుగు గట్టి పట్టు
శ్రామికుల ఒడంబడితో
ఇదేరును కష్టాల గట్టు!!

మట్టి ముద్ద కాదిక
గాండ్రించే మెరుపులు
తలుపు చాటు లేదిక
ఐకమత్య పులుపులు!!

గనిలో రైతు పనిలో
దాగుంది స్త్రీ శ్రామికశక్తి
ఆడమగా పనితనంలో
శ్రీ రామ రాజ్యపు యుక్తి!!

చట్టముల సవరణ
శ్రామికులకు శ్రీరామరక్ష
యాజమాన్యపు ఆదరణ
శ్రమ విలువలకు సుభిక్ష!!

–టి. రవీంద్ర,
7416456438

కార్మికుడు

కాసుకోసం కష్టించే
ఓ కార్మికా
నీ కష్టాలు
తీరేవేళవచ్చింది.

బుక్కెడు బువ్వకోసం
నీ శరీరాన్నే
తాకట్టు
పెట్టినావు.

బడాబాబుల కింద
బానిసవై
బతుకుతూ
ఉన్నావు.

అందుకే
ఓ కార్మికా
పాంథుడవై పయనించకు
ప్రగతి మార్గం విస్మరించకు

–సుతారపు వెంకట నారాయణ
9848958690

రెండక్షరాల మంత్రం

సృష్టిలోని ప్రతిజీవికీ వున్నది
ఒక నిర్దిష్టమైన...జీవన విధానం!
పరిధి దాటక...
తమదైన శైలిలో చరిస్తూ...
చేసుకోవాలి బ్రతుకును సార్థకం!
సోమరితనం ఒక జాడ్యం!
పరాన్నజీవులకు వుండదు ఏ గౌరవం!
'శ్రమ' అన్న
రెండక్షరాలలో ఇమిడివున్నది
అనంతమగు సందేశం!ప్రగతిలోని
అణువణువునా...ఎందరెందరో
శ్రమ జీవుల స్వేదం...నిక్షిప్తం!
'శ్రమ' అన్నది లేనినాడు
ఈ జగతి పురోగతి శూన్యం!
నిరతంరం బ్రతుకు పోరాటంలో
శ్రమించే పిపీలికం...అందిస్తుంది
మనకు ఒక దివ్య సందేశం!
శ్రమలోనే ఒదిగి వున్నది
అంతులేని ఆనందం!
అదే శ్రమైక జీవన సౌందర్యం!

–కె.ఎ.ఎల్.సత్యవతి
9440210103

శ్రమయేవ జయతే !

కొండల్ని పిండి చేసి
బండల్ని పగులగొట్టిన
శ్రమజీవుల కాయం
రోడ్డు పైన జారిపడిన
రాకాసి గ్రానైట్ రాళ్ళ క్రింద
చితికి నలిగి శవాలవుతున్నాయి!

అడవుల్ని కబళిస్తూ
అడవి ఒడిలో పచ్చని ఆకులై
పక్షులై స్వేచ్ఛగా బ్రతికే
అడవి బిడ్డల బ్రతుకుల్ని
చిందరవందర చేస్తూ
నేల తల్లిని చిద్రం చేస్తూ
ఖనిజాల వేటలో
సహజ ప్రకృతిని ధ్వంసం చేస్తున్న
స్వార్థ శక్తుల వికృత చేష్టలకు
అడవి, కొండలు, నదులు
నేడు కంపిస్తున్నాయి!

నల్లబంగారం వేటలో
భూమాత గర్భాన్ని తొలిచేసి
నేలనంతా గనులుగా తవ్వుతుంటే
నిండు చూలాలైన నేలమ్మ
కడుపుకోతతో కన్నీరెడుతోంది!

పనిచేసే శ్రామికుడి ప్రాణానికి
గ్యారంటీ లేని చోట సంపాదనే
పరమావధిగా నడిచే సంస్థలు
మనిషిని మరమనిషిని చేస్తూ
జీవశ్చవాలుగా మార్చేస్తున్నారు
అశ్రద్ధతో కూలిన గనుల క్రిందపడి
చితికిన బడుగు బ్రతుకులెన్నో?

కార్మికుల స్వేద జలం కాలువలుగా
శ్రమిస్తూ వెలికి తీసిన సంపదను
కొల్లగొట్టి అపర కుబేరులయ్యే
ఆదానీల అంబానీల నీడలో
అధికారం పెంపుడు జంతువై
అడుగులో అడుగేస్తూ సాగుతోంది!

స్వార్థపు చవక నిర్మాణాలు
నాసిరకపు భవంతుల స్లాబులు
పూర్తికాకుండానే కూలిపోతే
శిథిలాలలో చిక్కి ఊపిరి సలుపక
ఆగిన అమాయక శ్వాసలెన్నో?

మనిషంటే విలువలేని
కూలన్నల ప్రాణానికి భద్రత కరువై
సామాన్యుని బ్రతుక్కి భరోసా
దిక్కు కనిపించని కర్కశ వ్యవస్థ
కనుమరుగై కర్షక కార్మిక జన
కల పండే శ్రామిక జయకేతనం
రెప రెప లాడే కొత్తలోకం కావాలి !
శ్రమయేవ జయతే అంటూ
శ్రమ దోపిడీని రూపుమాపాలి!
మనుషులంతా ఒక్కటనే
మానవత్వం మెరిసే రోజు రావాలి!

–డా. కె. దివాకరా చారి
9391018972

ఎర్ర బావుటా

ప్రజాస్వామ్య, ధనస్వామ్యంలో శ్రమశక్తి దోపిడీ
మృదుమధుర వచనాలతో అమాయకులకు బురిడీ
అక్షరజ్ఞానం లేని అజ్ఞానులకు ప్రకృతివరాలు దూరం
ధన మదాంధుల సేవలో గంజిబువ్వ గగనం
ఆకలిమంటలతో సలసల కాగిన రక్తం
ఉక్కు పిడికిలి బిగించి ఎర్రజెండా చేతబట్టింది
ధనికుల దోపిడీకి అడ్డుకట్ట వేసింది
ఎర్ర బావుటా నీలాకాశంలో రెపరెప లాడింది
మాటవినని ధనస్వామికులపై దాడులు సాగాయి
దోచి, దాచినదంతా దోపిడీల్లో పోయింది
అయినా అణుమాత్రమైనా స్వార్థబుద్ధి మారలేదు
కార్మిక శక్తిని కాదని
యాంత్రికశక్తితో పబ్బం గడుపుకుంటున్నాడు
కార్పొరేటు వ్యవస్థలో, కంప్యూటర్ల సామర్థ్యంతో
కాలు కదపకుండా, చొక్కా నలగకుండా
రోబోల సాయంతో కర్మాగారాలు నిరంతరం నడుస్తున్నాయి
ఉద్యోగాలు రద్దై, నిరుద్యోగులు పెరిగారు
సైబర్ నేరలతో కడుపు నింపుకుంటున్నారు
దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థనే కుదిపేస్తున్నారు!

–యం. బాల గంగాధరయ్య,
9849546762

అందగా వుందాం...

శ్రమజీవులు స్వేదం చిందిస్తూ
జీవనాధారం కోసం
తోసే చైతన్యరథం!!.
జానెడు పొట్ట కోసం
కాలే కడుపు కోసం
బతుకు బండి నడవాలంటే
కొందరికి తోపుడు బండే ఆధారం!!
ఎండనక వాననక
వీధి వీధి తిరుగుతూ
కాయగూరలు పండ్లు
పూలు ప్లాస్టిక్ సామానులమ్ముతూ
పాత సామాన్లు సేకరిస్తూ
జీవనం సాగించే బడుగుజీవులు!!.
ఏ ఇంధనమూ లేకుండా
పాదాలే పెట్టుబడిగా
నడిపించే తోపుడుబండి!!.
పూలు పండ్లు కూరగాయలు
రకరకాల వస్తువులు మన
ఇంటిముందుకే తెస్తూ
ఆ పూట గడిస్తే చాలనుకునే
నిరుపేద జీవితాలు!!.
మార్కెట్ కెళ్లే శ్రమలేకుండా
మన ఇంటిముందే
అన్ని రకాల వస్తువుల మార్కెట్
ప్రత్యక్షం!!.
రండి!!
తాను శ్రమపడుతూ
మనకే శ్రమ లేకుండా
ఇంటిముందే అందించే
ఈ చిరు వ్యాపారులను గౌరవిద్దాం
బేరసారాలాడకుండా
వారికి తోడ్పడుదాం!!.

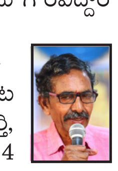

– పరిమి వెంకట సత్యమూర్తి,
9440720324

శ్రమజీవన సౌందర్యాలు...!

'కండల్ని' కరగించీ
'కొండల్ని' పిండి చేసీ
'బక్కచిక్కిన' దేహంలో., బిగిసిన కండరాలలో
ఎగసిపడే 'రక్తాన్ని' పంటి బిగువున బిగబట్టీ
ఎండిన బక్కటి ప్రేవుల్లో ఏమూలో దాగిఉన్న గుప్పెడు 'శక్తి'ని పిండీ
'చెమట' చలువన
'రాళ్ళ'ను మోసేది.....వీళ్ళే!
'రోడ్ల'ను ఊడ్చి శుభ్రం చేసేది....వీళ్ళే!!
'ఈగ'లు, 'దోమ'లు ముసురుతున్నా లెఖ్ఖ చేయక
మురుగు 'కాలువ'ల్ని శుభ్రపరచే 'పారిశుధ్య' శ్రామికులు...వీళ్ళే!
'ఇటుక'పై ఇటుకను పేర్చీ., ఇళ్ళు కట్టేదీ....వీళ్ళే!
చెమటలు చిందిస్తూ., 'బండ్ల'ను లాగేదీ....వీళ్ళే!
'రాత్ర'నకా., 'పగల'నకా...రైళ్ళూ, బస్సు'లూ నడిపేదీ....వీళ్ళే
వీళ్ళే!...అవును వీళ్ళే!!
అలనాడు 'తాజ్ మహల్' నిర్మాణానికి రాళ్ళెత్తిన...'కూలీ'లు!
ఈనాడు ఎండా, వానల్లో మెరిసే 'కష్టజీవులు'!
'నెత్తురు' మండే, శక్తులు నిండే 'కార్మిక' వీరులు!
నా 'జాతి'కి వారసులు! నవభారత నిర్మాణ రథ సారథులు!

'పుడమి'తల్లిని నమ్ముకునీ
'ఆలి' మెళ్ళో 'తాళి'నీ సైతం తెగనమ్ముకునీ
ఆరుగాలం కష్టించి
'స్వేదం' చిందించి, 'సేద్యం' చేయబోయీ
'గుప్పెడు' గింజలు చల్లీ., 'పుట్టెడు' పండించాలని 'ఆశ'పడీ
ఏటేటా 'ఆనవాయితీ'గా వచ్చిపోయే
అకాల 'వర్షా'లూ.,'కల్తీ' పురుగు మందులతో
'ఆశలు' కకావికలమై
పండిన 'పంట'కు కనీస 'గిట్టుబాటు' ధర సైతం దొరక్క
'అసలు, వడ్డీ' తీరని 'అప్పు'లతో
ఆలు, బిడ్డల 'ఆకలి, దప్పు'లతో
'ఆత్మహత్యే'లే శరణ్యమనుకునే.
'అన్నదాత' నా జాతి మానవుడే!

అనాదిగా 'దశ' మారని వాడే!
యుగాలు మారినా., 'దగా'లు మారక
చేసిన 'కష్టా'నికి రాలే
చాలీచాలని 'కూలి'తో బ్రతుకు సాగక
'వ్యవసాయా'నికి తగిన 'ఫలసాయం' అందక
'పల్లె'ను వీడి 'పట్నం' చేరి., కూలీనాలీ చేయలేక
'ఆర్థిక' ఇబ్బందులతో సతమతమయ్యే
'కార్మిక, కర్షక' సోదరుల బ్రతుకుల్లో 'మార్పు' రావాలి!
'శ్రమ జీవన సౌందర్యా'నికి పెద్ద పీట వేసే.,
'మరో ప్రపంచ' నిర్మాణానికి
నే(మే)డే 'నాందీ, ప్రస్తావన' కావాలి!
'కష్ట జీవుల' కలలు పండాలి!
వెతలు తీరాలి!!

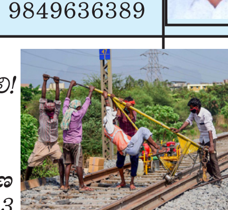

–రాయపురెడ్డి సత్యనారాయణ
9618672503

శ్రమ జీవుల్లారా! లేవండి

ఎండనక వాననక చలి అనక
బ్రతుకు తెరువుకై శ్రమజీవుల పాట్లు
కూలీ దొరికిన నాడే మెతుకులు
లేకుంటే కాలే కడుపులకు (క)న్నీళ్ళు

చాలి చాలనీ సంపాదనకై
కూలన్న రోజుకో అవతారమెత్తాలి
యంత్రాలు మనిషి జీవితాలతో ఆడుకుంటున్నాయి
దిన దినానికి కులవృత్తులు కనుమరుగవుతున్నాయి.

శ్రామికులను దోచుకునే వ్యాపారులను
కర్షకుల పంటను దోచుకునే దళారులను
తరిమి తరిమి కొట్టాలి ప్రతి ఒక్కరు
ఆనాడే నిజమైన "మేడే" పౌరులందరికీ

–నేతాజీ
సెల్: 9849636389

శ్రమ జీవుల పోరాటం వర్ధిల్లాలి..!

మానవ నాగరికత పరిణామం
మొదలైనప్పటి నుంచి వాళ్లున్నారు
అసలు వాళ్ల శ్రమతోనే కదా
నాగరికత కొత్త పుంతలు తొక్కింది
చెమట చుక్కలను ధారపోస్తూనే
చారిత్రాత్మకమైన కట్టడాలను
నయనానందకరంగా వాళ్ళు నిర్మించారు
యుగయుగాల చరిత్ర వాళ్ళది
చెరగని పాదముద్రల ప్రస్థానం వాళ్ళది..!

ఆవేశంగానే మాట్లాడుతారు
శ్రమను చిందించే చోట
సరైన వసతులు కల్పించాలని
పండించిన పంటలకు
గిట్టుబాటు ధరలు ఉండాలని
కాలచక్రాలు ఎన్ని సార్లు
తిరిగిపోయినా కానీ
ఈ డిమాండ్లు మాత్రం
సర్వత్రా వినిపిస్తునే ఉన్నాయి
గొంతులు పగిలిపోయేలా వాళ్ళు
నినాదాలు చేస్తూనే ఉన్నారు
మహా చరిత్రల నిర్మాణానికి పునాది వాళ్ళు
అయినా ఎవరికిపట్టని అతి సామాన్యులు...!

ప్రాంతం ఏదైతేనేమి
నగరం ఏదైతేనేమి
చిక్కి శల్యమైన జీవనం వాళ్ళవి
కర్మాగారంలో చితికిపోయిన
అతుకుల బతుకులు వాళ్ళవి
సలసల కాగుతున్న సమస్యల వలయాల్లో
మసైపోతున్న ప్రాణాలు వాళ్ళవి
చితికిపోయిన వాళ్ళ జీవితాల్లో
పచ్చదనాలు వికసించాలనే
పోరు గానాలకు హారతులు పడుదాం...!

ఎడారి దిబ్బలు కావచ్చు
బొగ్గు బావులు కావచ్చు
భయపెట్టే ఉక్కు కర్మాగారాలు కావచ్చు
ఎండతో వేడెక్కిన రహదారులు కావచ్చు
మట్టి గుట్టలు కావచ్చు
కొండలు అడవులు కావచ్చు
వాళ్ల అడుగుల కింద నలిగి పోవాల్సిందే..!

ఆత్మగౌరవంతో జీవించడం కోసం
సమయం ప్రకారం పనులు చేయడం కోసం
ప్రపంచ కార్మికుల పిడికిళ్ళు ఒక్కటై
ముక్తకంఠంతో పిలుపునిస్తున్నారు
ప్రపంచీకరణ మాయాజాలంలో
కోల్పోతున్న ఉపాధి అవకాశాలు
బుగ్గిపాలవుతున్న ప్రాణాలు
పీడనపై నిరసన దీక్షలు చేపట్టిన
శ్రామికులందరూ వర్ధిల్లాలి
కార్మికులందరూ వర్ధిల్లాలి...!
రుధిరంతో లిఖిస్తున్నా
వాళ్ళ శ్రమ కావ్యాన్ని పటిద్దాం
గుండెల నిండుగా కౌగిలిగించుకుందాం
పనులతో బొబ్బలెక్కిన చేతులను
ఒక్కసారైనా ముద్దాడుదాం
నిలబడి నిలబడి స్తంభాల్లా మారిన
వాళ్ళ కాళ్ళకు చలనం కల్పిద్దాం
ఆ కళ్ళలో ఎప్పుడూ ఒక వెలుగు
దేనినైనా పసికట్టగల ఒక మెరుపు
సాధించుకున్న హక్కులను
చివరికంటా కాపాడుకోవాల్సిందే
అవిశ్రాంత సమరశీలమైన
శ్రమ జీవుల పోరాటం వర్ధిల్లాలి
సామ్రాజ్య వాద ఆధిపత్యం నశించాలి
శ్రామిక జనుల ఐక్యత వర్ధిల్లాలి ...!

– గోపగాని రవీందర్
9440979882

కష్టజీవి

తరతరాల దోపిడీల
బరువులతో కరువులతో
అన్యాయం అక్రమాల
అంధకార బంధురాన
పాంథుడవై సాగిపోయె
కార్మికుడా! కర్షకుడా!
నీ నరాలు నీ కరాలు
మిల్లులెన్నో నడుపుతాయి
నీ రక్తం, నీ చెమటా
ఫ్యాక్టరీలు నడుపుచుండ
కూడు, గుడ్డ లేక నీవు
యమ యాతన పడ్తున్నవు
ఇకనైనా తెల్సిందా?
నిప్పువనీ–డైనమైటు శక్తివనీ
రైఫిల్లో గుండువనీ
కుళ్ళు జగతినొక్కసారి
కళ్ళు విప్పి చూచితివా
దోపిడీలు, సిఆర్పీ, మిల్టరీలు
ఒక్కటేమి?
ముక్కలగును ఒక్కసారి
దోపిడీ యంత్రాంగమంత
చెక్కలగును ఒక్కసారి
బూటక రాజ్యాంగమంత
నీ మార్గంయెంచుకో
రాబోయే నిండు సభలో
నీ భాగం పంచుకో.

– అనిశెట్టి శంకర్
సెల్:98666 30739

శ్రమ

కొండ శిఖరము నుండి
దొర్లి పడిన బండరాళ్ళు
రాపిడవ్వ రాళ్ళు ముక్కలవ్వ
గాలివాన లొచ్చి రాళ్ళు కరిగి
దుమ్ము ధూలియై కొట్టుకొచ్చి కొలనుజేరె

నీటి అడుగున పేరుకుపోయిన మట్టి
ఎండలు ముదురి మట్టి బీటలు వారి
కుమ్మరివాడొచ్చి మట్టిపొరలు తవ్వి
కుప్పగ జేర్చి బండికెత్తి తీసికెల్లె బట్టీకి
మట్టికి నీరు జేర్చి తొక్కి జివురు మట్టెవ్వ
బతుకు చక్రముపై గిరగిరా తిప్పుతూ
రెండు చేతులు మట్టి ముద్దను నొక్కి పట్టంగ
రికవారి పచ్చికుండలూడిపడుచుండె
బట్టీలో పేర్చి వరిపొట్టు వరిగడ్డి కప్పి
చితిపేర్చ కాలి ఘట్టికుండ ఖంగుమనె
సంతలో అమ్ముకొన బండికెత్తి తీసుకెల్లె కుమ్మరి
కుమ్మరి లేకున్న బంకమట్టి కుండగ మారేనా!

రైతు పొలము దున్ని విత్తనము వేయ
పైరు పెరిగి కంకవేసి గింజ ముదిరె
కూలీలు పంట కోసి పొలమున కుప్పకట్టి
తూర్పాడి గింజ సంచులకెత్తి ఇల్లుజేర్చ

ఇంటి యావిడ గింజ మరకేసి పిడిజేసె
సంతకెళ్ళిన నాన్నమ్మ కుండకొని తెచ్చిచ్చె
అమ్మ పిండేసి వుడకబెట్టి తెడ్డుతో గెలికి
సిబ్బిపై దొర్లించి గుండ్రని ముద్దలుజేసె

కుండలో ముద్దలు పేర్చనది బువ్వకుండాయె
కుండ లేనిదె మనిషికి బువ్వ లేదు
బువ్వలేని కుండ బువ్వకుండెట్లవ్వు
పూట పూటకు మనిషికాక తెట్లుతీరు

ఆకలై అన్నమడుగనది అక్షయ పాత్రవ్వ
అమ్మ అన్నపూర్ణమ్మ వడ్డించె కడుపునిండ..

– లక్ష్మణస్వామి పెద్దకొట్ల
సెల్: 9490481341

స్వేద సూరీడు

వాడు నడక నేర్చిన నాటి నుండి
నడుస్తూనే ....ఉన్నాడు,
కూలి కోసం,కూటికోసం,
ఆకలి కోసం ఆసరా కోసం.
సూర్యుడి వేడి కూడా..
వాడి నడక కంటే వేడికాదు,
వాడి చూపుకంటే వాడికాదు,
వాడి గమ్యం కంటే దూరం కాదు,
వాడి హృదయం కంటే విశాలం కాదు,
వాడి నిశ్చయం కంటే బలం కాదు,
వాడి ఆత్మనిర్భరత కంటే గొప్పకాదు,
వాడి దృఢత్వం ముందు .
భానుడు కూడా తలంచుతాడు,
వాడి కంటి ఎరుపు
మండే ఎండను కూడా మండించేస్తుంది,
వాడు ధనంలో బీదవాడు,
వాడు గుణంలో గొప్పవాడు,
వాడు రేపటి కాంతి..
వాడే ఈ దేశానికి తోడు,నీడ,
వాడి ఆత్మ స్థైర్యానికి లాల్ సలామ్

–జి .ఎల్ .ఎన్. శాస్త్రి
9492988836

దివ్వెలం

ఈ నేల మట్టి
పరిమళాల సేద్యంలో
మొలకెత్తిన
భరతమాత పుత్ర పౌత్రులం
భావి భారత వీరులం
భరత హరిత తరపులం
భరత జాతి రత్నాలం
హిమ శిఖరాలం
ఈ ప్రకృతి సేద్యంలో
కొండ కోనలం
జీవ నదులం
కర్షకుల కలలం పాడి పంటలం
నందన వనాలంప్రమధా వనులం
ప్రపంచ పదులం ప్రమిదలం
ఈ సృష్టి సేద్యంతో
సప్త ఋషులం
సప్త సముద్రాలం
సప్త స్వరాలం
సప్త వర్ణాలం
సప్తాశ్వాలం
అరుణ కిరణాలం
వేద నాదాలం
శుక పేకాలం
ఈ నా దేశ సేద్యంతో
సంస్కృతి సాంప్రదాయులం
సమత మమతలం
శ్రమ శక్తి యుక్తులం
భక్తి ప్రపత్తులం
ఆరని వత్తులం
దేహమే దేవాలయం
ఆత్మనే దైవం
ఈ పుడమి సేద్యంలో
వసుధైక కుటుంబీకులం
మానవతా మూర్తులం
మట్టి పరిమళాలం
సేద్యం విప్లవాలం
అందాల పువ్వులం
పసిడి నవ్వులం
చీకటికి దివ్వెలం.

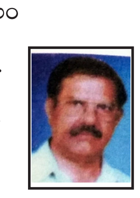

–నమిలికొండ నాగేశ్వరరావు,
8688553470

జావేద్ అఖ్తర్- ఓ లౌకిక స్వరం

జావేద్ అఖ్తర్ ప్రతిభావంతమయిన కవి.

సూటిగా తన భావాల్ని ఎలాంటి వెరపూ, బెదురూ లేకుండా ప్రకటిస్తున్నసామాజిక గొంతుక ఆయనది.

ఇవ్వాళ మన దేశంలో అత్యంత ప్రభావవంతమయిన స్వతంత్ర లౌకిక స్వరం జావేద్ అఖ్తర్.

భావుకుడూ, ప్రగతిశీల వాది అయిన జావేద్ అఖ్తర్ ఏడు తరాల సాహిత్య చైతన్యమున్న కుటుంబంలో జన్మించాడు. జావేద్ తండ్రి జాన్ నిసార్ అక్తర్ ప్రముఖ ఉర్దూ కవి సినీ గీత రచయిత. జావేద్ అఖ్తర్ తాత ముజఫర్ ఖరబాది కవిత్వం ఉర్దూ సాహిత్య ప్రపంచంలో మైలురాయి లాంటిదని భావిస్తారు. ఇంకా జావేద్ మేనమామ మజాజ్ కవిత్వం కూడా ఉర్దూ లో ప్రముఖ మయిందే. జావేద్ అక్తర్ తన కవిత్వం మత తత్వానికి, సామాజిక అన్యాయాలకూ వ్యతిరేకంగా రాసాడు. జాతీయ సమైక్యత, స్త్రీల హక్కులకోసం మాట్లాడాడు రాసాడు. తప్పు దోవ పట్టిన యువతనుద్దేశించి జావేద్ రాసిన గీతాన్ని 1995 లో కేంద్ర మానవ వనరుల శాఖ యువతకోసం 'జాతీయ గీతం'గా ప్రకటించింది.

జావేద్ అఖ్తర్ 1980లో సీరియస్ గా కవిత్వం రాయడం ఆరంభించాడు. ఆయన 1995 లో ఆయన మొట్ట మొదటి కవితా సంకలనం 'టార్ఖాష్' వెలువడింది. మొదటి సంకలనమే కవిత్వాభిమానుల్నుంచి విమర్శకులనుంచి ప్రశంసల్ని అందుకుంది. ఇప్పటికే అది హిందీలో 10, ఉర్దూలో అయిదు ముద్రణలు పొందింది. అంతేకాదు మన దేశంలో మొదటి ఆడియో బుక్ గా కూడా ప్రాచుర్యం పొందింది.

గ్వాలియర్ లో పుట్టిన జావేద్ లక్నో అలిఘర్, భూపాల్ లలో ఎదిగారు. బాంబే చేరిన తర్వాత ఆయన పరిధి బాగా విస్తారమయింది. చిన్నప్పుడు ఆయన జీవితం చాలా చిత్రంగా గడిచింది. తండ్రి బాంబే లో ఉండేవాడు. తల్లి అప్పటికే మరణించింది. జావేద్ తన అమ్మమ్మ తాతయ్యల దగ్గర లక్నోలో పెరిగాడు. నెలకు 15 రూపాయల జీతం మీద చదువు చెప్పే ట్యూషన్ మాస్టర్ వద్ద చదువు నేర్చుకోవడం మొదలు పెట్టాడు. తనకు రోజూ ఉదయం అఠాణ, సాయంత్రం ఒక అణా ఇచ్చేవారని వాటితో ఉదయమే రాంజీ లాల్ షాపులో రంగుల మిఠాఈలు సాయంత్రం భగవతీ షాపులో చాట్ తినేవాన్నని జావేద్ ఒక చోట రాసుకున్నాడు. కనీసం మెట్రిక్ అన్నా పూర్తిచేయి పోస్ట్ ఆఫీసులో చిన్న ఉద్యోగమయినా దొరుకుతుంది అనేవాడు జావేద్ తాత. తర్వాత జావేద్ ను ఆయన అత్తగారి వూరయిన అలిఘర్ పంపించారు. ' వీడిని జాగ్రత్తగా చూడండి..వీడికి చదువుకంటే సినిమా పాటలంటే ఎక్కువ ఇష్టం' అక్కడ స్కూల్లో చేర్పిస్తూ మామ టీచర్ తో అన్నాడంట. ఎందుకంటే అప్పటికే జావే కి 'ఉరన్కా రోళా', 'శ్రీ 420' లాంటి సినిమాల పాటలతో పాటు అనేక పాటలు నోటికి వచ్చేవంట. తర్వాత కొంత కాలం భూపాల్ లో తన సవతి తల్లి ఇంట్లో వున్నాడు. కాని అక్కడ ఆ ఇంట్లో ఎక్కువ కాలం

ఉండలేక మిత్రులతో కలిసి ఉంటూ కాలేజీ చదువుని పూర్తి చేసాడు. అప్పుడే మిత్రుడు ముస్తాక్ ద్వారా దేశ విభజన గురించీ అప్పుడు జరిగిన అరాచకాల గురించీ విన్నాడు.

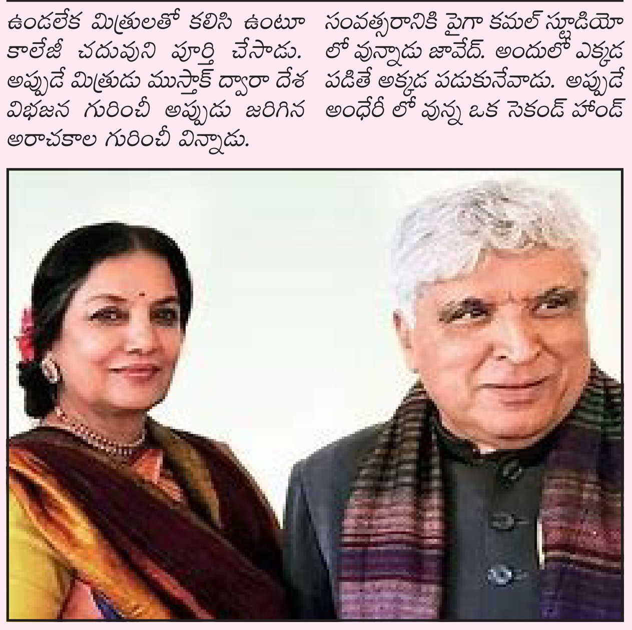

తర్వాత అక్టోబర్ 1964 బాంబే చేరుకుని తండ్రి వద్ద వున్నాడు. కానీ కేవలం వారం తిరగ కుండానే ఇల్లు వదలాల్సి వచ్చింది. జేబులో 25 పైసలున్నాయి రెండేళ్ళ పాటు అష్ట కష్టాలు పడ్డాడు ఒక చిన్న సినిమాకు మాటలు రాసి వంద రూపాయలు సంపాదించాడు. అనేక సార్లు పలువురికి సహాయకుడిగానూ, ఘోస్ట్ రచయితగానూ పనిచేసాడు.

> జావేద్ అందుకున్న అవార్డులకు లెక్కేలేదు. ఆయన సినిమా పాటలకు అయిదు సార్లు జాతీయ అవార్డులు వచ్చాయి.

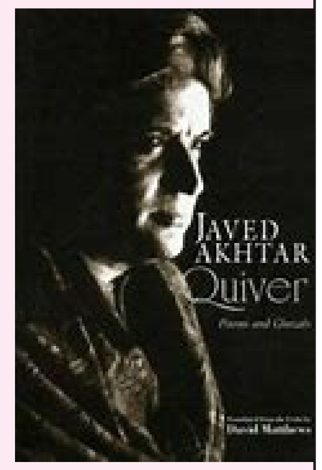

సంవత్సరానికి పైగా కమల్ స్టూడియో లో వున్నాడు జావేద్. అందులో ఎక్కడ పడితే అక్కడ పడుకునేవాడు. అప్పుడే అంధేరీ లో వున్న ఒక సెకండ్ హాండ్ బుక్ స్టాల్ వాడి పరిచయం తో జావేద్ చదివేందుకు పుస్తకాలకు కొదువ లేకుండా పోయింది. తర్వాత కొంతకాలం మిత్రుడు జగదీష్ తో కలిసి బాంద్రాలో మహాకాళి కేవ్స్ లో వున్నాడు. అప్పుడే తన విజయవంతమయిన పార్టనర్ సలీం ఖాన్ తో స్నేహం ఏర్పడింది. ప్రధాన స్రవంతి హిందీ సినిమాలకు ఒక సరికొత్త దారి చూపిన వాడు జావేద్. ఆయన తన మిత్రుడు సలీం ఖాన్ తో కలిసి రాసిన స్క్రీన్ ప్లే లు 70వ దశకం మధ్య నుండి ఒక కొత్త ఒరవడిని సృష్టించాయి. దాంతో వారికి మొట్ట మొదటి విజయవంతమయిన సినిమా రాసే అవకాశం వచ్చింది. దాన్నే సినిమా భాషలో 'బ్రేక్ ' అంటారు. ఆ జంట రాసిన మొట్ట మొదటి సినిమా 'హాతీ మేరె సాథీ'. ఒక రోజు రాజేష్ ఖన్నా వారి దగ్గరికి వెళ్ళి దక్షినాది సినీ నిర్మాత అయిన దేవన్ ఒక స్క్రిప్ట్ ఇచ్చాడు..మంచి అడ్వాన్స్ కూడా ఇచ్చాడు.. దాంతో నేను హీరో రాజ్ కుమార్ కు చెందిన బిల్డింగ్ అమ్మకానికి వస్తే అడ్వాన్స్ ఇచ్చేసాను.. కానీ స్క్రిప్ట్ చూస్తే ఘోరంగా వుంది.. అది చేస్తే ఇక దాంతో నా ఫిలిం కారీర్ అంతే సంగతులు..అందుకే దాన్ని సరిచేయండి.. ఇంటికిచ్చిన అడ్వాన్స్ తిరిగి ఇవ్వరు. ఎట్లాగయినా చేసి ఈ స్క్రిప్ట్ ను మెరుగు పరచండి లేదా తిరగ రాయండి అని కోరుకున్నాడు. వాళ్ళు రాసిన స్క్రిప్ట్ ఆధారంగా తీసిన 'హాతీ మేరె సాథీ' సూపర్ హిట్ అయింది. ఆ సినిమా సూపర్ హిట్ కావడంతో సలీం జావేద్ ల జంట హిందీ సినీ రంగంలో హాట్ కేక్ గా మారింది.

ఆ తర్వాత సీతా అవుర్ గీత సమయంలో జావేద్ అఖ్తర్ కి హనీ ఇరానీ తో పరిచయం కావడం అది పెళ్లిదాకా వెళ్ళింది. ఇద్దరు ఒకటయ్యారు. వారిద్దరికీ జోయా, ఫర్హాన్ లు జన్మించారు.

జావేద్ అఖ్తర్ తండ్రి జాన్ నిసార్ 18 ఆగస్ట్ 1976న మరణించాడు. చనిపోతూ తన చివరి పుస్తకాన్ని జావేద్ కి ఇస్తూ దాని పై ఇట్లా రాసాడు'నేను వెళ్లి పోయిన తర్వాత నన్ను గుర్తు చేసుకుంటావు..' అప్పటిదాకా తండ్రి వట్ల సానుకూలంగా లేని జావేద్ కన్నీటి పర్యంతం అయ్యాడు. 1979 తన మొదటి కవిత రాసాడు. అప్పుడే జావేద్ కి షబానా ఆజ్మీ తో పరిచయం ఏర్పడింది. కైఫీ ఆజ్మీ కూతురు అయిన షబానా కు కూడా అప్పుడే జీవితం పట్ల అనేక ప్రశ్నలు, అనుమానాలూ వస్తున్న సమయం అది. అప్పుడే వారిద్దరి నడుమా సాన్నిహిత్యం పెరిగింది. 1983లో హనీ ఇరానీ, జావేద్ లు విడిపోయారు. కానీ స్నేహంగానే వున్నారు పిల్లలు ఇద్దరు కూడా తల్లిదండ్రుల వట్ల వ్యతిరేకత పెంచుకోలేదు. జావేద్ షబానా ల జీవితం సాఫీగానే సాగుతున్నది.

జావేద్ అందుకున్న అవార్డులకు లెక్కేలేదు. ఆయన సినిమా పాటలకు అయిదు సార్లు జాతీయ అవార్డులు వచ్చాయి. నాలుగు సార్లు ఫిలిం ఫేర్, జీ,ఐఫా అవార్డులు లభించాయి.

జాతీయస్థాయిలో పద్మభూషణ్,అవధ రత్న, జాతీయ సమగ్రత లో ఇందిరా గాంధీ అవార్డు లభించాయి.ఆయన హార్వర్డ్, కొలంబియా,బర్క్లీ, మేరీ లాండ్, కేంబ్రిడ్జ్, ఆక్స్ ఫర్డ్, జే.ఎన్.యు., అలీ ఘర్, విశ్వభారతి లాంటి అనేక విశ్వవిద్యాలయాల్లో ప్రసంగించారు.

అట్లా జావేద్ కారీర్ కవిగానూ, సినిమా పాటల రచయితగానూ, స్క్రిప్ట్ రైటర్ గానూ ఎదుగుతూ వచ్చింది.

ఫలితంగా సలీం-జావేద్ లు జంట గా అందాజ్, సీతా అవుర్ గీతా, యాదోన్కీ బారాత్, జంజీర్,దీవార్, షోలే..డాన్, త్రిశూల్ లాంటి సూపర్ డూపర్ హిట్ సినిమాలు వచ్చాయి. అంతేకాదు హిందీ సినిమాలకు 'ఆంగ్రీ యంగ్ మాన్' అన్న పాత్రను అందించింది. అప్పటి ఆ విజయాల మీద అంగ్రీ యంగ్ మాన్ కారెక్టర్ మీద పరిశోధనలు కూడా జరిగాయి. వాళ్ళు రాసిన 24 సినిమా స్క్రిప్టుల్లో 20 హిట్లు. ఆ తర్వాత ఆ జంట విడిపోయింది. 1981 సలీం జావేద్ ల జంట విడిపోయాక జావేద్ అఖ్తర్ చాలా సినిమాలకు స్క్రిప్ట్ రచన చేసాడు. వాటిల్లో సాగర్, మిస్టర్ ఇండియా, బెతాబ్, లక్ష్య లాంటి విజయవంతమయిన సినిమాలకు రాసాడు.

తర్వాత జావేద్ అఖ్తర్ ఫిలిం లిరిక్స్ వైపు కదిలాడు.ఆయన రాసిన సినీ గీతాలు అత్యంత ప్రాచుర్యం పొందాయి. అయితే కైఫీ ఆజ్మీ ఒక చోట ఇట్లా అంటాడు.. మొదట సమాధి తవ్వి తర్వాత దానికి సరిపడే శరీరాన్ని

సాహితీస్రవంతి

-వారాల ఆనంద్
9440501281

వెతకడం సినీ గేయ రచయితల పని' అయితే జావేద్ అఖ్తర్ తన సినీ గీతాలతో అద్భుతమయిన రూపాల్ని చిత్రించాడు. సినీ గీత రచయితగానే కాకుండా జావేద్ అఖ్తర్ గొప్ప కవి.

ఆయనరాసిన కవితలు గజల్ సూటిగా స్పష్టంగా మనసుకు హత్తుకుంటాయి. ఆయన కవితా సంకలనాలు 'టర్కష్' 1995 లో వచ్చింది, తర్వాత 'లావా' 2012 లో వెలువడింది. లావా కు ఆయనకు కేంద్ర సాహిత్య అకాడెమీ అవార్డు వచ్చింది. ఈ రెండు సంకలనాల్లోంచి ఎంపిక చేసిన కవితల సమాహారమే 'ఇన్ ఆదర్ వర్డ్స్'

అందులో ఆయన కాలాన్ని గురించి..

కాలమంటే ఏమిటి,
అలుపూ విరామమూ లేకుండా
సాగిపోతున్నది
అదట్లా ప్రయాణనకుండా వుండి వుంటే
అదేక్కడుండేది
ఎక్కడో ఒక చోట వుండేది కదా...
అంటూ గొప్ప తాత్వికత తో రాస్తాడు.

.....

జావేద్ అఖ్తర్ దుఖం గురించి కేవలం తన దుఖం గురించే అందరి దుఖాల గురించీ స్పందిస్తాడు. దుఖం అమ్మడాన్ని గురించి చెబుతూ...

అమ్మకానికి దుఖాలు
అంగట్లో దుఖాలు అమ్ముతారు
వ్యాపారం హాయిగా సాగితే
దుఖాలు మంచి ధరకే అమ్ముడవుతాయి
వినియోగదార్లు ఉద్వేగంలో
చిన్నవో పెద్దవో దుఖ బొమ్మల్ని
ఏ ధరకయినా కొంటారు
నేనెప్పుడూ నా దుఖాల్ని
మంచి ధరకే అమ్మాను
కానీ ఇవ్వాళ
నాకు కలిగిన దుఖాన్ని
ఏ దుఖానపు షో కేసులో వుంచలేను
నా దుఖాల్ని అమ్మలేక పోతున్నందుకు
మొట్టమొదటి సారిగా
సిగ్గుపడుతున్నాను.. అంటాడు....

ఇట్లా ఆయన కవిత్వమంతా ఆయన ఆత్మనుండి ఒక ప్రవాహంలా సాగుతుంది. హృదయపు లోతుల్నుండి పెల్లుబుకుతుంది.

ఈ సంకలనం నిండా వర్తమాన అవ్యవస్థ గురించి తనకోపమూ, తన తాత్వికత, వేదన దుఖం, ప్రశ్న జవాబు ఇట్లా అనేకానేక స్థితులు ఆవిష్కరించాడు జావేద్ అఖ్తర్. తన కవిత్వం నిండా వర్తమాన మత చాందస వాదం గురించీ ఖండిస్తూ రాసాడు. మాట్లాడాడు. ప్రశించడమే తన తత్వమని అనేక సందర్భాల్లో నిరూపించాడు జావేద్.

ఇక పార్లమెంట్ సభ్యుడిగా ముందుండి మేధో హక్కుల గురించి,కాపీ రైట్ చట్టం గురించీ పోరాడి సాధించాడు.

ఆయన 'ఇన్ ఆదర్ వర్డ్స్' లోంచి కొన్ని కవితలకు నేను చేసిన స్వేచ్ఛానువాదాలు కొన్ని....

> తన కవిత్వం నిండా వర్తమాన మత చాందస వాదం గురించీ ఖండిస్తూ రాసాడు. మాట్లాడాడు. ప్రశించడమే తన తత్వమని అనేక సందర్భాల్లో నిరూపించాడు జావేద్.

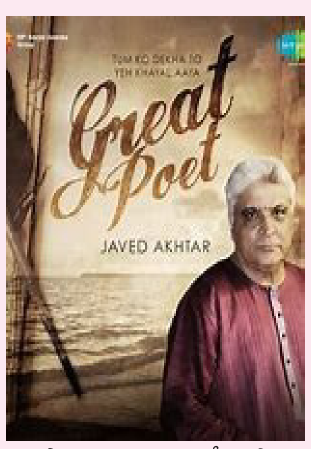

నా ప్రాంగణం - నా చెట్టు

మా ప్రాంగణం
ఎంతో పెద్దగా మరెంతో విశాలంగా వుండేది
అప్పుడు నేను నా ఆటలన్నీ అందులోనే ఆడేవాణ్ణి
ఆ ప్రాంగణానికి ఎదురుగా
నా కంటే ఎంతో ఎత్తుగా
ఓ చెట్టుండేది
నేను పెద్దవాడినయ్యాక
ఎప్పటికయినా
ఆ చెట్టు చివరి అంచును తాకుతానని
నాకెంతో నమ్మకం వుండేది
ఏళ్ళు గడిచాక
ఇంటికి తిరిగొచ్చి చూస్తే
మా ప్రాంగణం ఎంతో చిన్నగా అనిపించింది

కాని
ప్రాంగణం ఎదురుగా వున్న చెట్టు మాత్రం
అప్పటికంటే మరెంతో పెరిగి పెద్దదయింది

ఉదయపు కన్య

నల్లటి రాత్రి దుప్పట్లో
ముఖం కప్పుకొని
ఉదయపు కన్య
దీర్ఘ నిద్రలో వుంది

ఆమె తన దుప్పటి కంతల్లోంచి
తొంగి చూడదు
ఒక మాటా పలుకదు

సూర్యుణ్ణి ఎవరో దొంగిలించుకు పోయినప్పటినుండీ
ఆమె విసుగు విసుగ్గా వుంది

రండి మనం
సూర్యుణ్ణి వెతుకుదాం

సూర్యుడు దొరకకుంటే
ఒక్కో కిరణాన్నీ జమ చేసి
మరో కొత్త సూర్యుణ్ణి నిర్మిద్దాం

చాలా సేపటినుండీ
ఉదయపు కన్య
అలిగి నిద్రపోతున్నది

రండి
ఆమెను మేల్కొల్పుదాం
ఊరడిద్దాం

పజిల్

ఒకప్పుడు
మనిద్దరం కేవలం రెండక్షరాలం
ఒకరోజు ఇద్దరం కలిసాక
పదంగా రూపొందాం
దానికి మనవో అర్థాన్ని కనుగొన్నాం
అప్పుడు ఏదో జరిగింది
ఇప్పుడు

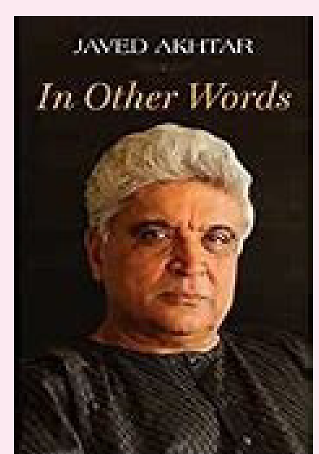

ఓ చతురస్రం లో
నువ్వో అక్షరానివి
మరో చతురస్రం లో
నేను ఇంకో అక్షరాన్ని
ఇద్దరి నడుమ
ఎన్ని చతురస్రాల క్షణాలు
ఖాళీగా వున్నాయో
మళ్ళీ ఓ పదం రూపొందవచ్చు
దానికి మనం ఓ అర్థాన్నీ కనుగొనవచ్చు
కానీ
ఈ ఖాళీ చతురస్రాల్ని ఎట్లా పూరించాలో
ఆలోచించాలి

ప్రకీర్ణకం (మొంతేజ్)

నిద్ర మబ్బుల వెనకాల
ఓ నవ్వుతున్న ముఖం
ఆ ముఖం మీద జాలువారిన
పట్టు దారాల్లాంటి ముంగురులు
మంద్రంగా శబ్దించే వస్త్రాలు
కలవరపడుతున్న రెండు కళ్ళు.
ఓ సమావేశం
ఓ ఆహ్లాద క్షణం
నిలకడగా సరస్సులో నీరు
చెట్టుపై కిచ కిచలాడుతున్న పక్షి
గడ్డిపై విచ్చుకుంటున్న చిన్న మొగ్గ
అందమయిన పెదాల పై
సున్నితమయిన మాటలు.
పసుపువర్ణపు పగలు
మంచు లాంటి చల్లని స్వరం
పగిలిన అద్దం
గాలిలో తేలుతున్న కాగితం ముక్కలు
కూలిన వంతెన
పూర్తికాని రహదారి
విచ్ఛిన్నమయి చీలిపోతున్న దృశ్యం
కనురెప్పలపై మెరుస్తున్న కన్నీళ్లు
నిద్ర మబ్బుల వెనకాల
లోతయిన నిశ్శబ్దం ధ్వనిస్తున్నది

విరహం

నేనో కవిత రాసినపుడు
లేదా
కొత్తగా ఏదయినా చదివినప్పుడు
ఏదయినా అసాధారణ విషయం విన్నప్పుడు
నవ్వొచ్చినప్పుడు
ఏదయినా మాట ఆసక్తి కలిగించినప్పుడు
లేదూ
ఓ అనలయిన భావం స్ఫురించినప్పుడు

ఏదయినా ఓ అద్భుత దృశ్యం
నా హృదయాన్ని తాకినప్పుడు
వాటిని
నా మనసంతరాలల్లో దాచుకుంటాను
మనం కలుసుకున్నప్పుడు
నీతో పంచుకోవాలనుకుంటాను.

కమ్మనైన అమ్మనుడి

మాతృభాష తెలుగు గూర్చి మౌనమేల
తెలుగు వారికే ల నుడిపై తెగులు బుట్టె
మనకు ప్రభుత కు తెలుగుపై మనసు లేదు
జాను తెలుగందు తెలుగోడి జాడ యేది.

మమ్మియని పిలువ మురిసేనమ్మ నేడు
తండ్రిని ట డాడి యనగానె దర్ప మాయె
అత్త పిన్నియో తెలియదు ఆంటి యనిన
అచ్చ తెలుగు మాటాడిన నచ్చదాయె.

తల్లి సున్నము పిన్నిట బెల్ల మాయె
ఆంగ్ల భాష మాట్లాడిన హాయి గలుగు
మనల తెలుగు మాటాడగ మనసు రాదు
యేమి ఖర్మమో తెలు గన్న లేమి చూపు

సంస్కృతంబు లోని మధుర సారమంది
అరవ భాష నుండి నుడుల నందమొంది
కన్నడంపు కస్తూరికా వన్నెలంది
పర నుడుల మాటలను కూడి పరవశించు
కమ్మనైన తెలుగు మన అమ్మ నుడిర.

భాషయనిన తమిళులకు ప్రాణ మాయె
మహిమరాటీల భాషపై మమత జూడు
కన్నడిగులకు భాషయే కల్పవల్లి
ఉ త్తరాదులకిందీయె యూపిరాయె
వారి జూసైన మనవారు మార రేమి!?

-రాఘవ మాస్టారు
9741407099

పల్లె పిలుస్తోంది...!

చిగురుటాకుల్లో వెన్నెల చూపుల్లో తడిసి
లేలేత గాలులతో మురిసి
పల్లె నిండుగా పులకరిస్తోంది.

చిన్ని సరదాల్ని సూర్య కిరణాల్ని వొంపుతూ
ముఖం లోంచి ఆనందాలు ఉదయిస్తున్నాయి.

ఆరుబయట అట్లానే
చిరు నవ్వులు వేచివున్నాయి.

పల్లెతనం అమ్మతనం ఎంచక్కా
ఆప్యాయంగా నిమురుతున్నాయి.

వేసవి అయితే చాలు
పిల్లలు పల్లె కు రెక్కలు కట్టుకుని
ఎగురుతున్నారు.

మామిడి చెట్ల నీడలో
జీడి చెట్ల కొమ్మల్లో
అడుగులు వడివడిగా
మురిసి పోతున్నాయి.

మట్టి పరిమళాల్ని అద్దుకుని
మంచు బిందువుల్ని పూసుకుని
ఎగిరే పక్షుల వెంట
ఆనందాలు సాగిపోతున్నాయి.

కరిగిపోతున్న కలల్ని ఎత్తుకుని
నా పల్లె లో వాలిపోతాను.

దోసిళ్ళలో చిరు నవ్వుల్ని
వెలిగించుకుని
అలసిన క్షణాల నుంచీ
అలా సేదదీరుతుంటాను.

-గవిడి శ్రీనివాస్ ,
08886174458

యుగ పురుషుడు ఎన్టీఆర్

నేటితరం నటీనటులు ఎన్టీఆర్ను స్ఫూర్తిగా తీసుకోవాలని ఆంధ్రప్రదేశ్ పాఠశాల విద్యా నియంత్రణ పర్యావేక్షణ కమిషన్ చైర్మన్ జస్టిస్ ఎ.రామలింగేశ్వర రావు అన్నారు. సోమవారం రవీంద్రభారతిలో యువకళావాహిణి ఆధ్వర్యంలో ఎన్టీరామారావు శతజయంతిని పురస్కరించుకుని పలువురికి ఎన్టీఆర్ స్మారక పురస్కారాలను ప్రదానం చేశారు. అంతకు ముందు గాయనీ గాయకుల చిత్ర గీతాలాపన ఆహుతులను ఆకట్టుకుంది. తెలంగాణ రాష్ట్ర భాషా సాంస్కృతిక శాఖ డైరెక్టర్ మామిడి హరికృష్ణ, ఏఎన్ఆర్ నాటక కళాపరిషత్ అధ్యక్షులు సారిపల్లి కొండలరావు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

నేటి మేటి పాట

పాటే వారి చిరునామా.. యస్. వి. భుజంగరాయశర్మ

'ఇంతేరా ఈ జీవితం .-తిరిగే రంగుల రాట్నము' .....

జీవనయానం చక్రభ్రమణం అని తేల్చి చెప్పే పల్లవితో మొదలైన ఈ పాట ఒక్కొక్క చరణంలో ఒక్కొక్క జీవిత సత్యాన్ని తెలియజేస్తున్నది. ఇందులో గాలి కబుర్లు లేవు. దారి దీపాలు, అనుభవసారాలే అక్షరక్షరంలో పొదిగి వున్నాయి. ఇది ఎమోషనల్ పాటకాదు '. **'మోటివేషనల్ '** పాట అనవచ్చును. తాత్విక రసానుభూతికి పరాకాష్ట యే గాక, మానవజీవన సంవిధానానికి ఒక చక్కని ప్రతీక ఈ పాట. మనుషులంతా ఒక్కటే. అంతస్తుల తేడా ఎక్కడా లేదు. అది మన ఊహ మాత్రమే నంటూ..... **' ఏనుగుపైని నవాబు/ పల్లకి లోని షరాబు/ గుర్రము మీది నవాబు/ గాడిద పైని గరీబు /నడిచే దారుల గమ్యమొక్కటే..... నడిపే వానికి అందరొక్కటే/.** అంటాడు ఈ కవి. ఈ సరళపద పొందికలో ఎంత గొప్ప జీవితసారముందో కదా! ఇంకో చరణంలో అంటాడు.... **ఆగదు వలపు ఆగదు వగపు/ ఆగదు జీవనమాగదు/ ఎవరు కులికినా.. ఎవరు కుమిలినా/ ఆగదు కాలం ఆగదూ/ ....** అంటూ ఆగని కాలాన్ని జీవితానికి సమన్వయపరస్తూ వలపు, వగపు అనే సుఖ

శ్రీరామ్. వేంకట భుజంగరాయశర్మ
15-12-1925 7-08-1997

దుఃఖాలకు అతీతమైన జీవనసరళినీ వ్యక్తిత్వ వికాస విధానాన్ని ఇందులో పలికించారు కవి. మరొక చోట ... **కోరిక ఒకటి జనించు.. తీరక యెడద దహించు/ కోరనిదేదో వచ్చు...శాంతి సుఖాలను తెచ్చు/ ఏది శాపమో... ఏది వరమ్మో / తెలిసీ తెలియక అలమటించుటే/...** అంటాడు. దీనికి వివరణ అవసరం లేదు. విపరీతమైన కోరికలే మనిషి ఆపదలకు కారణమన్న బౌద్ధ సూత్రాలను ఇందులో కూర్చబడివున్నవి. ఈ విధంగా సాగే ఈ పాట సృష్టికర్త బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి. కవి, నటుడు, సాహితీ వేత్త, విద్యా వేత్త , నృత్యరూపకాల రచయిత. ఈయన పేరే రాం వేంకట భుజంగరాయశర్మ. ఈ ఒక్క పాటతోనే తెలుగువారి గుండెల్లో శాశ్వత స్థానాన్ని పొందుపరచుకొన్నారు. అరుదైన అద్భుతమైన సినీ గీతాలలో ఈ పాటకు చోటు లభించింది. బి.యన్. రెడ్డి సారథ్యంలో 1967లో విడుదలైన ' రంగుల రాట్నం' చిత్రం కోసం రాసిన పాట. సాలూరి రాజేశ్వరరావు, బి. గోపాలం సంగీత దర్శకత్వంలో ఘంటసాల గళం నుండి వెలువడింది. భుజంగరాయశర్మ 1925 డిశంబర్ 15వ తారీఖు న నెల్లూరు జిల్లాలోని కొల్లూరు గ్రామంలో జన్మించాడు. తన విద్యాభ్యాసం అక్కడే పూర్తి చేసి ఇంటర్ నెల్లూరు లోని వెంకటగిరి మహారాజా కళాశాలలో చదివారు. తరువాత ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయం వాల్తేరులో బి. ఏ. (ఆనర్స్)తెలుగులో చేశారు. మద్రాస్ లోని పచ్చయప్ప కళాశాలలో కొంతకాలం అధ్యాపకులు గా చేసి తన మిత్రులైన దొడ్డ రామచంద్రారెడ్డి ప్రోత్సాహం తో 1951లో కావలి పట్టణంలో విశ్వోదయ విద్యా సాంస్కృతిక సేవా సంస్థను స్థాపించారు. అందులోనే తెలుగు విభాగాధిపతిగా కొంతకాలం కొనసాగి, అదే కళాశాలలో ప్రిన్సిపాల్ గా సేవలందించారు. వీరి గురువులు ఏటుకూరి వేంకట నరసయ్య, పింగళి లక్ష్మీ కాంతం,దువ్వూరి వెంకట రమణ శాస్త్రులు అసాధారణ ప్రజ్ఞావంతులు. ఆచార్య జి.యన్. రెడ్డి, వకుళాభరణం రామకృష్ణ లాంటి వారు భుజంగరాయశర్మ వారి శిష్యులే. కొంతకాలం శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం లో తెలుగు అధ్యయన విభాగానికి అధ్యక్షపదవిని నిర్వహించారు. నాటకాలలో అనార్కలి లో సలీమ్ గాను, మెక్ బెత్ నాటకంలో మెక్ బేత్ గాను నటించి గొప్ప పేరునార్జించారు. ఇక సాహిత్యంలో అంతవరకు ఎవరి దృష్టికి రాని అనేక అంశాలను పరిశోధించి రచించడంలో సిద్ధహస్తులు శర్మగారు. ప్రత్యేకించి స్త్రీ పాత్రలలో ద్రౌపది, శకుంతల, సత్యభామ వంటివారి నిక్షిప్త మనోభావాలను విశ్లేషిస్తూ రాసిన వ్యాసాలు ఆధునీకులను సైతం ఆకట్టుకున్నాయి. ఊర్వశి పాత్ర తీసుకొని ' సాహిత్యోర్వశి' అనే వ్యాసంలో విభిన్న కోణంలో ఆవిష్కరించిన తీరు ఎందరో పరిశోధనాభిలాషులను అబ్బురపరచింది.

ఇవిగాక ఎన్నో నృత్యరూపకాలను రచించి వెంపటి చిన సత్యం తో పాటు పట్రాయని సంగీతరావు తో.కలిసి దేశ విదేశాలలో అనేక ప్రదర్శనలు జరిపించారు. అందుకే కూచిపూడిత్రయం గా ప్రసిద్ధికెక్కారు. అనారోగ్యకారణంగా చెన్నైలో 1997 ఆగస్ట్ 17న పరమపదించారు. ప్రతిభాశాలియైన భుజంగరాయశర్మ రచించిన ఈ పాటలోని మిగిలిన చరణాలను జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోవడం మన తెలుగువారి ధర్మం. .,,..... ఇంతేరా **ఈ జీవితం తిరిగే రంగుల రాట్నము/ కలిమి నిలవదు లేమి మిగలదు/ కలకాలం ఒక రీతి గడవదూ/నవ్విన కళ్ళే చెమ్మగిల్లవా /వాడిన బ్రతుకే పచ్చగిల్లదా....**

త్యాగమొకరిది ఫలితమొకరిది/ అమ్మ ప్రాణము ఇద్దరిదీ/ వ్యధలూ బాధలు కష్టగాధలు/ చివరికి కంచికి వెళ్ళే కథలే........ ఇరుగింటిలోన ఖేదం పొరుగింటిలో ప్రమోదం/ రాలిన పువ్వులు రెండు పూచే గుత్తులు మూడు/ ఒకరి కనులలో చీకటి రేయి-/ -ఇరువురి మనసుల వెన్నెల హాయి. !!ఇంతేరా!!. దాదాపు అర్ధశతాబ్దం పైబడినా ఈ పాట నేటికీ జన హృదయతంత్రులను మీటుతూనే వుంది. మంచి పాటకెప్పుడూ మరణం లేదు. గాలి పాటకెప్పుడూ జీవం లేదు. సందేశాత్మకమైన సాహిత్య విలువలున్న మంచి పాటలే రావాలని ఆశిద్దాం.

-మాయకుంట్ల నారాయణరెడ్డి,
9989686603

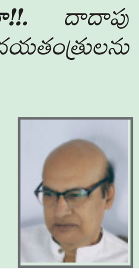

నీ మనసు

అరవటమే తెలియనిది - నీ మనసు
ఆత్మీయతను మాత్రమే అభిషేకించేది - నీ మనసు
అడ్డుపడే పన్ను చేయ నివ్వనిది - నీ మనసు
ఆదుకోవటమే - ధ్యాస - శ్వాసగా మసలేది - నీ మనసు
అభయ హస్త మందిస్తూ - అభాసుపాలు చేయనిది - నీ మనసు
ఆకురాయిలా - ఆసరా నందిస్తుంది - నీ మనసు
అక్కరకు రాని చుట్టంలా వుండనిది - నీ మనసు
ఆంతర్యమెరిగి - మసలేలా వుండే మనీషితనం - నీ మనసు
అంటిపెట్టుకుని తిరుగుతూ - మంటలు రేప నివ్వదు - నీ మనసు
ఆటుపోట్లను తట్టుకునేలా చేసేది - నీ మనసు
అలాగే అలాగే అంటూ నవ్వుతూ - నాశనం చేయనిది - నీ మనసు
ఆత్మ బంధువులా అలరించేది - నీ మనసు
అరాచకపు పన్ను చేయ నివ్వదు - నీ మనసు
ఆడుతూ పాడుతూ - ఆనందాన్ని అందిస్తుంది - నీ మనసు
అనుమానాలకు - అరుగుగా వుండ నివ్వదు - నీ మనసు
ఆరు బుతువుల్లోనూ - నీకు నేనున్నాగా అంటుంది - నీ మనసు
అడ్డుతగిలే పన్నకు - తెడ్డు లాగా వుండనిది - నీ మనసు
ఆమనిని అలరించే తులసి కోట - నీ మనసు
అభిమానంగానే వుంటూ - నాభిలో పొడవ నివ్వదు - నీ మనసు
ఆటంకాలకు - టంక శాలగా వుండక -
నీవుంటే వేరే కనులెందుకు లా అలరించే
గంగా ప్రవాహ స్నేహ రేఖల పారవశ్యపు సొగసు - నీ మనసు

ఎండ పూలు

-లంకా వెంకట సుబ్రహ్మణ్యం
సెల్: 94404 48650

కయ్యిలోకి నీరు పారించి
నింపాదిగా తలకు తువ్వాలు చుట్టి
గెనుమును నాజూగ్గా చెక్కి
వరి పైరును కట్టగట్టి వరుసగా
కయ్యిలోకి దింపినపుడే
రైతు కలలు పచ్చని గుబురై
మదిని అల్లుకొంటాయి.

నడకలో ఎన్నో జడులు
మరెన్నో అలజడులు రేగుతూ
వానొచ్చినా,వరదలొచ్చినా
మనస్సుని ఉషస్సులా మలచి
కొత్త పొద్దులా
పయనిస్తూనే ఉంటాడు.

పచ్చగా పెరిగిన పంట
ఆశల బిడ్డగా ఇంటిని చేరుతుంది
ధర మాత్రం దళారి రాస్తాడు
అమ్ముడుబోయిన సరుకూ..,
శ్రమించిన రోజుల్ని లెక్కిస్తే
ఉత్తి చేతులు కనిపిస్తూ
బొబ్బలు వెక్కిరిస్తాయి.

రోజులు గానుగెద్దులా తిరుగుతూ
ఒక కారు ముగుస్తుంది

మరో కారుకు
పంటల పళ్ళెం ఎత్తాలి
మళ్ళీ దుక్కి దున్నాలి
నారు పోయాలి
పంటను కంటిపై. నిలపాలి
ఇంటికి చేరిన పండిన పంట రైతుదే
గిట్టుబాటు ధర నిర్ణయం
పాలకుల ఫైల్ ను చేరి
అక్కడక్కడే తచ్చాడుతుంది.

వానైనా,ఎండైనా
కన్న కలలు
కాలానికి అప్పజెప్పుతూ శ్రమించాలి
పొద్దును విడిచి,ఆకలిని మరచి
కష్టాన్ని ఆదమరచి శ్రమిస్తూ
శ్రమ బిందువుల్లో
ఎండపూలు తడిసి
ముద్ద అవ్వాల్సిందే

-మహబూబ్ బాషా
చిల్లెం
9502000415

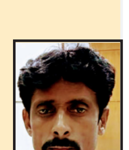

Printed, Published and own ed by VEENADAS, at Freedom Publications, SRT-74, Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500 020, Telang ana. Published at SRT-74, Jaw ahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500020. Telangana. 'Editor: B. Devadas. **RNI No.52865/93.**
E-mail :netinijam93@gmail.com.